

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická fakulta

Katedra účetnictví a financí

Studijní program: N 6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku

Poplatková politika bank v ČR a v Německu

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Růžena Víšková Ph.D.

Autor

Bc. Tomáš Brzák

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Katedra účetnictví a financí

Akademický rok: 2006/2007

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Tomáš BRZÁK**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**

Název tématu: **Poplatková politika bank v ČR a v Německu**

Zásady pro vypracování:

Cíl práce:

Posouzení bankovních poplatků z hlediska zájmů klientů bank, z hlediska důležitosti poplatků na tvorbě zisku bank, a to prostřednictvím analýzy a komparace bankovních politik v České republice a Německu.

Osnova:

1. Charakteristika a analýza bankovního systému v České republice a v Německu.
2. Bankovní poplatky ve vztahu k zisku vybraných bank v České republice a v Německu.
3. Mezibankovní komparace v ČR.
4. Vývoj bankovních poplatků (struktura, výše, podílové ukazatele apod.) v posledních několika letech v ČR a v Německu.
5. Porovnání kvality informovanosti klientů o struktuře a výši jednotlivých poplatků ze strany bank.

Rozsah grafických prací:
Rozsah pracovní zprávy: 60 - 70 stran
Forma zpracování diplomové práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

Revenda, Z.: Peněžní ekonomie a bankovníctví. Management Press, Praha, 2004
Polidar, V.: Management bank a bankovních obchodů. Ekopress, Praha, 1999
Revenda, Z.: Centrální bankovníctví. Management Press, Praha, 2001
Šenkýřová, B. a kol.: Bankovníctví I. GRADA Publishing, Praha, 1999
Vencovský, F.: Měnová politika v české historii. ČNB, Praha, 2001
časopis Bankovníctví
www centrálních bank, ministerstev a dalších institucí a asociací legislativa

Vedoucí diplomové práce: Ing. Růžena Víšková, Ph.D.
Katedra účetnictví a financí
Datum zadání diplomové práce: 14. března 2007
Termín odevzdání diplomové práce: 30. dubna 2008

prof. Ing. Magdalena Hrabánková, CSc.
děkanka

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Stužská 13 (1)
370 05 České Budějovice

prof. Ing. František Střežček, CSc., Dr.h.c.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 14. března 2007

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Poplatková politika bank v České republice a v Německu samostatně vypracoval a použil jsem jen zdrojů, které uvádím v příložené bibliografii.

Dále prohlašuji, že v souladu s § 47 b zákona č. 11/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

.....

Podpis

Děkuji Ing. Růženě Víškové Ph.D. za konzultace a za podnětné a cenné rady, které jsem využil v mé diplomové práci. Dále bych chtěl poděkovat Camelia Kowalsky ze spolku veřejných bank a Dr. Herman Winkelmeier z Bayern Landesbank, Lucii Hálové z Volksbank za pomoc při získávání podkladů pro zpracování této diplomové práce.

Abstract

My thesis concentrates on the problems of the banking fees of banks in Czech Republic and Germany. It aims to examine the bank fees from the bank customers' point of view, and with regard to the importance of the bank's profit formation by analyzing and comparing bank politics in the Czech Republic and Germany. This thesis consists of two parts: theoretical and practical one. The theoretical part focuses on analyzing different types of bank schemes, their advantages and disadvantages and various types of banks existing in the market, and also on the scope of integral rate license. Last but not least, it deals with the analysis of the new Basel II which supports the stability of the financial system and competitive environment. The theoretical part also informs about the structure of the bank system in Germany and the competence of various bank institutions. The practical part similarly concentrates on analyzing the level of costs and commissions in relation to pecuniary gain of banks in Czech Republic and Germany. It also compares the banks on the basis of various indicators, such as the total assets, capital assets, number of business opportunities and net profit. Besides, it contains the level and progression of various fees of specific services over the last years, the pricing of bank deals and also all sorts of surveys like, the most ridiculous fee, the bank with the best provided service and the bank with the best arranged scale of charges. Apart from that, it looks into the consumers' awareness about tariff changes in Czech Republic as well as in Germany, and it also focuses on the rules of conduct that the banks agreed on in order to improve the quality of the services for their customers.

Keywords:

Bank, Bank charges, the Czech National Bank, Commercial bank, Market, Balance figure, Profit, Tariff, Bank product, fee

Obsah

1. Úvod	3
2. Literární rešerše	4
3. Metodika	7
4. Bankovní systém	11
4.1. Formy uspořádání bankovního systému	11
4.2. Banky	15
4.3. Bankovní licence	17
4.3.1. Jednotná bankovní licence v rámci EU	18
4.4. Druhy bank	20
4.5. Česká národní banka	22
4.6. Nová basilejská kapitálová dohoda	24
4.6.1. Výkon dohledu v rámci Basel II	25
4.6.2. Aktuální dohled nad finančním trhem v ČR	26
4.7. Struktura bank v České republice	27
4.8. Německý bankovní systém	30
4.8.1. Struktura bank v Německu	31
4.8.2. Bankovní spolky v Německu	33
5. Bankovní poplatky ve vztahu k zisku jednotlivých bank	40
5.1. Česká republika	40
5.1.1. Shrnutí	50
5.2. Německo	52
5.2.1. Shrnutí Německo	55
6. Mezibankovní komparace v České republice	57
6.1. Bilanční suma	57
6.2. Základní kapitál	58
6.3. Hospodářský výsledek – čistý zisk	59
6.4. Čistý zisk na jednoho zaměstnance	60
6.5. Pracovníci v bankovním sektoru	61
6.6. Obchodní místa	62
6.7. Kapitálová přiměřenost	63
6.8. Ukazatele výnosnosti	64
6.9. Predikce	66
7. Vývoj bankovních poplatků	68
7.1. Česká republika	68
7.1.1. Průzkumy bankovních poplatků	69
7.1.2. Stanovení výše poplatku	75
7.1.3. Vývoj poplatků za poslední roky	76
7.2. Německo	83
7.2.1. Hodnocení	87
8. Informovanost klientů o struktuře poplatků	89
8.1. Česká republika	89
8.1.1. Kodex České bankovní asociace	89
8.1.2. Informovanost klientů ze strany jednotlivých bank	92
8.1.3. Změny v sazebnících	95
8.1.4. Finanční arbitr	96
8.2. Německo	98
9. Závěr	100

10. Přílohy	104
11. Seznam použité literatury	106

1. Úvod

Diplomová práce s názvem „Poplatková politika bank v České republice a v Německu“ má za cíl posouzení bankovních poplatků z hlediska zájmů klientů bank, z hlediska důležitosti poplatků na tvorbě zisku bank, a to prostřednictvím analýzy a komparace bankovních politik v České republice a Německu. Práce pojednává o jednotlivých systémech, které v obou zemích fungují, systému jednotné bankovní licence, ale také o nové basilejské dohodě, která má za cíl podporu stability finančního systému a konkurenčního prostředí na trhu finančních služeb. Druhy bank působící na našem trhu a jejich základní funkce. Struktura bank v České republice a Německu, včetně počtu jednotlivých bank dle velikosti a vlastnictví, jakým způsobem se jednotlivé skupiny podílí na celkovém bankovním sektoru, například výše bilanční sumy. Následně rozdělení v Německu příslušných bank do spolků, které zde působí včetně rozboru podílových ukazatelů na celkovém bankovním sektoru v Německu. V neposlední řadě zveřejnění informací o konkrétním spolku, jeho cíle a podpory svých členů.

Další částí je výše bankovních poplatků ve vztahu k zisku z finanční činnosti u vybraných bank v České republice a v Německu. Následně bude vypočítán poměr poplatků a provizí k tomuto zisku. Mezibankovní srovnání bank v České republice bude na základě analýzy stěžejních ukazatelů jaké jsou například výše bilanční sumy, základní kapitál, kapitálová přiměřenost, výše čistého zisku, počet obchodních míst a zaměstnanců. Smyslem je vždy vyhodnocení daného ukazatele a vytvoření přehledu o nejsilnějších bankách v daném ukazateli. Následuje porovnání konkrétní výše bankovních poplatků u vybraných bank v posledních několika letech za příslušné služby či produkty v obou zemích. V České republice jsou zpoplatněny skoro všechny služby, kdežto v Německu jen minimálně nebo vůbec. Zde nalezneme jednotlivé průzkumy, jako například nejabsurdnější poplatek z hlediska klientů, ale také z hlediska vybraných bank, nebo naopak banku s nejlepším servisem a nejlepším sazebníkem. V poslední části se seznámíme a rozebereme informovanost klientů ze strany vybraných bank v České republice a Německu při změně sazebníku, způsob banky jak své klienty informují. Délka časového intervalu, kterým banka s předstihem informuje klienta o změně sazebníků, zda existuje nějaká periodičita ve změnách obchodních podmínek a zda banky dodržují lhůtu, ke které se zavázali v bankovním kodexu.

2. Literární rešerše

Pro vypracování této diplomové práce byla použita tato literatura:

Zbyněk Revenda: Centrální bankovníctví, Management press, 2001

Autor popisuje v této knize jednotlivé bankovní systémy, které v různých ekonomikách fungují. Zaměřuje se na centrální banky, obchodní banky, které působí na finančním trhu. Autor především rozebírá dvoustupňový bankovní systém v čele s centrální bankou. Jsou zde podrobně popsány jednotlivé činnosti centrální banky, podmínky pro vznik obchodní banky. Část této publikace je věnována jednotlivým zemím Evropy, kde autor popisuje co je v této zemi charakteristické pro bankovní sektor.

Zbyněk Revenda: Peněžní ekonomie a bankovníctví, Management press, 2000

Autor v této knize podává výklad o fungování peněžních kategorií, finančních trhů a procesů spojených s realizací měnové politiky v tržní ekonomice. Kniha je rozdělena do šesti základních částí, které jsou peníze a úrok, finanční systém, trhy cenných papírů, centrální bankovníctví, měnová teorie a politika a jako poslední mezinárodní finance.

Petr Dvořák: Bankovníctví pro bankéře a klienty, Linde, 2005

Kniha objasňuje veškeré podstatné otázky v oblasti bankovníctví důležité, jak z hlediska bankéře, tak také z hlediska klienta banky. Kniha nás seznamuje s fungováním moderních bankovních systémů a s podstatnou většinou bankovních produktů. Tato kniha obsahuje velkou řadu tabulek a grafů, které pomáhají objasnit danou problematiku. Tuto knihu jsem velice používal při zpracování diplomové práce.

Vojtěch Polidar: Management bank a bankovních obchodů, Ekopress, 1999

Kniha seznamuje čtenáře se základními praktickými znalostmi a informacemi o bankovním odvětví jako součástí národního hospodářství. Autor zde velmi podrobně popisuje jednotlivé druhy bank a jejich odlišnosti, které působí na bankovním trhu. V neposlední řadě jsou zde zásady bankovního podnikání.

Stanislav Polouček: Bankovníctví, C.H. Beck, 2006

Tato publikace patří mezi nejnovější knihy vydané v oblasti bankovníctví, která se zabírá činnostmi centrálních bank v dané ekonomice. Autor postupuje od obecné roviny k případné konkretizaci, což se týká především české ekonomiky. V řadě kapitol jsou uvedeny příklady také z jiných zemí, přičemž podrobnější výklad konkrétních zemí je obsažen v samostatném oddílu. V této knize je velké množství grafů a tabulek, které byly částečně použity i v diplomové práci. Tuto knihu jsem velice využíval.

Richard Salzman: Bankovníctví jednotného vnitřního trhu Evropské unie, Linde, 1997

Auto se v této knize zabývá jednotným bankovním trhem, kde popisuje jednotlivé bankovní směrnice, základní principy jednotných bankovních licencí a vzájemného uznávání licencí členskými státy.

Standart České bankovní asociace č. 19/2007

Kodex, který upravuje chování mezi bankami a klienty. Jsou zde uvedeny jednotlivé zásady, práva klientů ve vztahu k bankám, obchodní podmínky, ceny a oznamování změn cen, ale i jakým způsobem by měla banka zacházet s informacemi.

www.cnb.cz

Stránky České národní banky, kde nalezneme veškeré informace o bankovním sektoru v České republice, včetně výročních zpráv ČNB, aktuální znění zákonů týkajících se bank, ale i bankovního dohledu. Dále zde nalezneme nejrůznější statistiky a vývoje bankovních ukazatelů.

Výroční zprávy bank

Tyto zprávy nejprve popisují profil dané společnosti, následuje většinou rozhovor s předsedou představenstva dané společnosti, zpráva představenstva, makroekonomický vývoj a hlavní události pro banku v roce 2006. Mezi zásadní údaje patří finanční část, která zahrnuje jak konsolidované tak nekonsolidované údaje včetně jednotlivých výhledů do budoucna.

Statistisches Jahrbuch, Destatis, 2007

Tato statistická ročenka popisuje Německo v základních číslech, jako je demografický vývoj, vývoj hrubých a čistých mezd od roku 2000 do roku 2006. Jsou zde údaje o výdělcích zaměstnanců v jednotlivých odvětvích, ale také výdělky mužů a žen.

[www. voeb.de](http://www.voeb.de)

Spolek veřejných bank v Německu, kde nalezneme jednotlivé banky, které jsou součástí tohoto spolku, jaké bilanční sumy dosahují v rámci spolku, počet klientů, počet bankomatů ale i zobrazení nejdůležitějších událostí. Je zde zhodnocení jednotlivých let z pohledu spolku, ale i výhled do budoucna.

[www. dsgv.de](http://www.dsgv.de)

Finanční skupina německých spořitelen a žirových spolků. Kde nalezneme základní informace o spolku, jako jednotliví členové, podíl bilanční sumy, počet zaměstnanců, ale také v jakých otázkách spolek jednotlivé banky zastupuje a v neposlední řadě výhledy do budoucnosti.

www.bvr.de

Spolek německých Volksbanken a Raiffeisenbanken, kdy tento spolek je vrcholným orgánem družstevních bank v Německu, který rozvíjí společnou strategii celého spolku. Jsou zde uvedeny základní hodnoty a vývoje ukazatelů jednotlivých bank, které v rámci daného seskupení dosahují.

www.bdb.de

Pod touto zkratkou se skrývá spolek německých bank, do kterého patří i pět největších bank v Německu. Jsou zde uvedeny zemské banky, zahraniční pobočky bank, regionální banky, soukromé banky a další. Dočteme se jaký je vývoj bilanční sumy za posledních několik let, strategii daného spolku a záměry na další období.

3. Metodika

Hlavním cílem mé diplomové práce je posouzení bankovních poplatků z hlediska zájmů klientů bank, z hlediska důležitosti poplatků na tvorbě zisku bank, a to prostřednictvím analýzy a komparace bankovních politik v České republice a v Německu. Analýza bankovních poplatků a provizí bude vztahována k zisku z finanční činnosti jednotlivých vybraných bank jak v České republice tak v Německu. Konkrétní informace jsou z jednotlivých výročních zpráv za rok 2006. Analýza bankovní soustavy je podle nejdůležitějších ukazatelů, dle poplatkové politiky bank v obou zemích, ale také i z hlediska informovanosti klientů ze strany bank. V Německu je bankovní systém mnohem vyspělejší, protože zde působí banky na trhu mnohem delší dobu. V německém systému působí celá řada bank, od malých až po velké bankovní koncerny, které vytváří síť poboček po celé Evropě i v zámoří. Tyto koncerny vlastní prostřednictvím dalších bank i některé banky v České republice.

Dílčí cíle

Vyhodnocení výše poplatků a provizí za zisku z finanční činnosti

Posuzuje výši čistých poplatků a provizí na celkovém zisku z finanční činnosti v daném období, jak v České republice tak v Německu. V obou zemích jsou vybraní zástupci z řad velkých, středních a malých bank.

Vyhodnocení bank na českém trhu podle jednotlivých ukazatelů

Posuzuje postavení a pořadí bank na českém trhu podle jednotlivých ukazatelů, jako je například výše bilanční sumy, kapitálová přiměřenost, výše čistého zisku, počet obchodních míst a zaměstnanců.

Vývoj bankovních poplatků

Porovnání jednotlivých bankovních poplatků u konkrétních produktů za posledních několik let v Německu a České republice, posouzení informovanosti klientů ze strany jednotlivých bank o změnách obchodních podmínek, za jakých okolností k tomu dochází a zda existuje nějaký časový interval v jednotlivých změnách. Pro porovnání budou analyzovány roky 2006 a 2008.

První část

První část porovnává jednotlivé banky podle výše poplatků a provizí k zisku z finanční činnosti. Do zisku z finanční činnosti jsou započítány úrokový zisk, zisk z poplatků a provizí, zisk z akcií a podílů a jako poslední zisk z finančních operací. Veškeré číselné hodnoty byly získány z výročních zpráv dané banky za rok 2006. Jednotlivé hodnoty byly posuzovány komparační metodou, kde za nejlepší banku byla brána taková, která měla tuto poměr nejnižší.

Byly použity tyto ukazatelé:

$$\begin{array}{c} \text{Čisté poplatky a provize} \\ \text{\%-ní podíl poplatků a provizí} = \frac{\text{-----}}{\text{Zisk z finanční činnosti}} * 100 \end{array}$$

Následuje porovnání poplatků z platebního styku na čistých poplatcích a provizích, kde nejdražší bankou můžeme označit tu, která má hodnotu tohoto ukazatele nejvyšší.

$$\begin{array}{c} \text{Poplatky z platebního styku} \\ \text{\% -ní podíl poplatků z platebního styku} = \frac{\text{-----}}{\text{Celkové čisté poplatky a provize}} * 100 \end{array}$$

Druhá část

Druhá část porovnává postavení jednotlivých bank na českém kapitálovém trhu podle vybraných ukazatelů. Byla vypracována na základě údajů získaných z výročních zpráv za rok 2006, které byly porovnávány podle nekonsolidovaných údajů. Banky byly posuzovány komparační metodou.

Byly použity tyto ukazatelé:

$$\begin{array}{c} \text{Bilanční suma banky} \\ \text{\% - ní podíl bilanční sumy} = \frac{\text{-----}}{\text{Bilanční suma bankovního sektoru}} * 100 \end{array}$$

$$\% \text{ - podíl čistého zisku} = \frac{\text{Čistý zisk banky}}{\text{Čistý zisk za celý bankovní sektor}} * 100$$

$$\text{Čistý zisk na 1 zaměstnanec} = \frac{\text{Čistý zisk banky}}{\text{Počet zaměstnanců banky}} * 100$$

$$\% \text{ - ní podíl počtu obchodních míst} = \frac{\text{Obchodní místa banky}}{\text{Celkový počet obchodních míst}} * 100$$

$$\text{ROAA (rentabilita průměrných aktiv)} = \frac{\text{Zisk nebo ztráta za účetní období}}{\text{Rozvahová aktiva}} * 100$$

$$\text{ROAE (rentabilita prům. vlastního kap.)} = \frac{\text{Zisk nebo ztráta za účetní období}}{\text{Kapitál (Tier 1)}} * 100$$

U bilanční sumy Komerční banky byla provedena predikce na rok 2008. Abychom mohli vytvořit predikci pro rok 2008 potřebujeme pro výpočet statistický program Statistika. Nejprve musíme naeditovat data, kdy do prvního sloupce zadáme jednotlivé roky, a do druhého příslušné hodnoty v jednotlivých letech. Dále pro výpočet potřebujeme zjistit příslušný trend dané časové řady. Kdy trend může být lineární, kvadratický, a nebo exponenciální. Typické pro lineární trend je náhodné kolísání prvních diferencí, pro kvadratický náhodné kolísání řady druhých diferencí a v neposlední řadě pro exponenciální trend náhodné kolísání řetězových indexů. Po výpočtu těchto diferencí můžeme vyřadit lineární trend, který vykazoval systematický růst prvních diferencí. Proto pro výpočet hodnoty roku 2008 můžeme použít kvadratický a exponenciální trend.

Pro volbu mezi těmito dvěma trendy použijeme hodnotu korelačního koeficientu, který nám udává závislost mezi jednotlivými hodnotami. Vhodnější trend je ten, který má hodnotu ukazatele vyšší. Můžeme říci, že hodnota koeficientu se může pohybovat v intervalu od 0 – 1. Pro zjištění trendu u časové řady můžeme využít i speciálních metod.

Mezi nejčastěji využívanou speciální metodu patří střední kvadratická chyba odhadu, nebo-li M.S.E. Vhodnější model je vždy ten, který má tuto hodnotu nižší.

Třetí část

Třetí část je zpracována podle jednotlivých sazebníků, které jsou platné od 1. února roku 2008 za jednotlivé produkty či služby, které banky provádějí. V České republice byly vybrány k porovnání tři největší banky, Komerční banka, Česká spořitelna, ČSOB. Jedna středně velká banka a to Raiffeisenbank. Jako banka s minimálními poplatky zahrnuta mBank. Byly analyzovány nejdříve ceny jednotlivých produktů či služeb samostatně a následně v rámci celého balíčku, který je nabízen bankami. V Německu byly vybrány tři velké banky a jedna středně velká banka. V tomto případě byly porovnávány pouze bankovní balíčky, protože jednotlivé služby jsou z velké části bez poplatků. V této části budou rozebrány a zhodnoceny průzkumy, jako nejabsurdnější poplatek z hlediska bank tak i klientů. Jednotlivá data byla zjišťována ze serveru bankovnipoplatky.com. Jako například typický klient banky, nejabsurdnější poplatek za rok 2006 a rok 2007, nejlepší banka z hlediska klientů.

Čtvrtá část

Tato část seznamuje jakým způsobem banky informují své klienty o změnách obchodních podmínek, za jakých okolností dochází ke změnám a zda můžeme nalézt určitou periodicitu ve změnách v sazebnících bank. Konkrétní informace byly získány na základě telefonických rozhovorů s příslušnou bankou a zjištění všech využívaných způsobů informovanosti klientů o změnách, dále při jakých událostech dochází ke změnám, či časovém období dochází k jednotlivým změnám. Mezi zjišťované informace patří též, zda sazebník je automaticky součástí smlouvy při sjednávání nového produktu, nebo zda má možnost o to klient požádat, nebo zda se sazebník ke smlouvě nedává. V neposlední řadě, zda banky dodržují lhůtu 30ti dní o změnách v sazebníku, ke které se zavázali v kodexu České bankovní asociace.

4. Bankovní systém

V určitém ekonomickém prostoru obvykle působí větší či menší počet bank, které dohromady vytvářejí bankovní systém. Bankovním systémem rozumíme souhrn bank působících v určitém teritoriu, zpravidla v určité zemi, jejich vzájemné vazby a vazby k okolí¹.

4.1. Formy uspořádání bankovního systému

Funkce a způsob fungování bankovního systému jsou determinovány v základní rovině existujícím ekonomickým systémem v dané zemi, jeho podstatou a rozvinutostí. K dalším relevantním faktorům, které ovlivňují uspořádání a fungování bankovního systému určitě můžeme zařadit rozvinutost finančního trhu, měnovou stabilitu, směnitelnost měny, zapojení dané země do národních struktur, způsob regulace bank či historický vývoj a tradice.

Bankovní systémy mohou být uspořádány v jednotlivých zemích podle různých principů, ale i podle výše uvedených působících faktorů. Zásadní rozdíly v uspořádání bankovních systémů lze dnes sledovat spíše z historického hlediska, protože v moderních tržních ekonomikách jsou základní principy, na kterých jsou postaveny bankovní systémy, prakticky shodné. S akcentem na historický vývoj můžeme při klasifikaci bankovních systémů vycházet z následujících hledisek:

- Podle toho, zda existuje či nikoliv v daném bankovním systému centrální banka se svými makroekonomickými funkcemi, rozdělují se bankovní systémy na jednostupňové a dvoustupňové. Dvoustupňová bankovní soustava je založena na oddělení makroekonomické funkce, kterou zabezpečuje centrální banka, a mikroekonomické funkce, která je doménou sítě komerčních bank. Za hlavní cíl centrální banky se obvykle považuje dosahování měnové či cenové stability, komerční banky na druhou stranu provádějí svoji činnost na ziskovém principu
- Univerzální a oddělené, moderní systémy jsou v dnešní době výhradně založeny na dvoustupňovém principu s univerzálním nebo tendujícím k univerzálnímu charakteru².

¹ Dvořák, P.: 2005, s. 108

² Dvořák, P.: 2005, s. 109

Jednostupňový bankovní systém

Plně univerzální banky tvoří v obecné rovině základ jednostupňového bankovního systému. Banky mohou provádět veškeré bankovní obchody, to znamená včetně emise bankovek. Neboli v těchto systémech chybí institucionálně oddělená centrální banka se standardními makroekonomickými funkcemi, proto tento systém můžeme označit za jednostupňový. S tímto systémem se můžeme setkat ve třech variantách:

- Jedná se o systém, který fungoval v počátečních fázích rozvoje bankovníctví, vzhledem k neexistenci centrální banky ani žádných regulačních orgánů mohly banky provádět veškeré bankovní obchody, tedy včetně emise bankovek. Tento systém končí se vznikem centrálních bank¹
- Do tohoto systému lze též zařadit i bankovní systémy v bývalých zemích s centrálně plánovanou ekonomikou. I zde postrádáme centrální banku jako instituci starající se o makroekonomickou měnovou stabilitu. Oproti bankovním systémům stojícím na počátku vývoje bankovníctví se jednalo o systém, který byl vázán na centralistický typ ekonomického prostředí, ve kterém byla zcela potlačena funkce trhu a banky hrály obecně pouze druhotnou úlohu. Dominantní roli v tomto bankovním systému hrála státní monobanka, která v sobě spojovala jak snahy o řízení měnového vývoje, tak i mikroekonomické funkce založené na zprostředkování alokace finančních prostředků mezi jednotlivými ekonomickými subjekty. Tento princip fungoval do roku 1990 i v naší zemi
- Systém založený na plně univerzálních bankách je základem tzv. svobodného bankovníctví, zastánci této teorie kritizují centrální banku, doporučují její zrušení a východisko hledají v systému konkurujících si plně univerzálních bank².

Systémy odděleného bankovníctví

Smyslem odděleného (specializovaného) bankovního systému je institucionální oddělení komerčního a investičního bankovníctví. Zatímco pod komerčním bankovníctvím se obvykle míní bankovní činnost zaměřená zejména na přijímání depozit, poskytování úvěrů a zprostředkování platebního styku, nebývá chápání investičního bankovníctví v této souvislosti jednotné. Existují dva přístupy:

¹ Dvořák, P.: 2005, s. 110

² Dvořák, P.: 2005, s. 110

- První zužuje investiční bankovníctví víceméně na otázku majetkových účastí. Konkrétním bankám je potom povoleno provádět veškeré bankovní činnosti (kromě emise bankovek) včetně obchodů s cennými papíry, pouze nesmějí vlastnit majetkové účasti jiných firem
- Druhý přístup chápe investiční bankovníctví širěji a zahrnuje do něj i obchody s cennými papíry včetně emisních obchodů, úschovy a správy cenných papírů. Komerčním bankám je v tomto případě zakázáno nejen vlastnit majetkové cenné papíry, ale i provádět obchody s nimi¹.

Univerzální bankovní systémy

Univerzální bankovní systémy jsou tvořeny na jedné straně centrální bankou se svými specifickými úkoly včetně výhradního práva emise bankovek, na straně druhé potom sítí univerzálních bank, které mohou provádět prakticky veškeré bankovní činnosti (s výjimkou emise bankovek). Pro univerzální bankovní systém je typické propojení mezi jednotlivými činnostmi banky včetně činností v oblasti komerčního a investičního bankovníctví. Systém má obvykle oligopolní strukturu, tzn. že několik velkých bank dominuje na trhu.

Hlavní přednosti univerzálního bankovního systému

- Veškeré bankovní produkty může klient získat od jedné jediné banky, proto mu stačí spojení pouze s jednou bankou, což mu šetří čas i náklady. Pro univerzální banky je typická hustá pobočková síť, což znamená pro klienta snadnou a pohodlnou dostupnost bankovních služeb
- Univerzální banka zná lépe své klienty, a proto jim může nabídnout své služby za výhodnějších podmínek. Univerzalita usnadňuje bankám získat klienty pro nové produkty, protože je vždy snadnější stávajícímu klientovi prodat další produkt nežli získat zcela nového klienta

¹ Dvořák, P.: 2005, s. 112

- Při možnosti poskytovat prakticky skoro veškeré bankovní produkty, což umožňuje bance větší diverzifikaci svých činností, což snižuje riziko banky a posiluje její stabilitu i stabilitu bankovního systému jako celku¹

Problémy univerzální bankovního systému

- Možnost vznikajícího konfliktu zájmů, který plyne ze vztahu banky ke klientovi v rámci poskytování produktů investičního a komerčního bankovníctví. Vzájemné propojení komerčního a investičního bankovníctví v jedné instituci umožňuje bance využívat informací o klientovi získaných při poskytování služeb komerčního bankovníctví při provádění obchodů na kapitálovém trhu. Tím banky získávají značnou informační výhodu
- Oligopolní struktura, která převažuje v systému univerzálního bankovníctví negativně působí na konkurenční prostředí v bankovníctví. Navíc univerzální velké banky v sobě koncentrují velkou ekonomickou moc, která může mít i své politické aspekty. Případný krach těchto bank by měl dalekosáhlé dopady, proto jsou tyto banky v případě problémů obvykle sanovány za vydatného přispění státu
- Univerzální velké banky mívají tendenci k nadměrnému růstu provozních nákladů, jejich sledování je v těchto bankách obtížnější a jejich snižování komplikovanější²

Tento systém můžeme považovat za moderní liberální bankovní systém, který nechává univerzálním bankám možnost nabízet celou paletu bankovních produktů. Na tomto principu je založena i současná úprava bankovníctví v rámci EU. Rovněž i současný český bankovní systém je založen na principu univerzálního bankovníctví³.

Specializované segmenty v rámci univerzálního bankovníctví

V rámci univerzálních systémů mohou být určitým způsobem vyčleněny některé segmenty bankovníctví, u který je uplatňován princip specializace. V praxi u řady zemí je takto vyčleněno bankovníctví specializované na úvěrování spojené s nemovitostmi (tento

¹ Dvořák, P.: 2005, s. 112

² Dvořák, P.: 2005, s. 113

³ Dvořák, P.: 2005, s. 113

system je označován jako realitní bankovníctví, který se používá v Německu), konkrétně se jedná o hypoteční bankovníctví a stavební spoření¹.

Smyslem vyčlenění hypotečních bank a stavebních spořitelen z univerzálních bank je snaha prostřednictvím speciálních pravidel určitým způsobem omezit tyto instituce z hlediska možných obchodů s cílem snížit jejich rizikovost a chránit tak klienty, kteří budou do těchto bank vkládat své úspory. Vyšší jistota těchto institucí potom vytváří předpoklady pro stabilitu tohoto segmentu bankovního trhu a zároveň jim umožňuje získávání zdrojů za relativně výhodnějších podmínek

Zařadit sem můžeme i náš bankovní systém, který ovšem není ve vyčlenění realitního bankovníctví zcela důsledný. Zatímco stavební spoření mohou provozovat výhradně specializované stavební spořitelny, hypoteční bankovníctví již není ze zákona institucionálně odděleno a mohou je na základě udělené speciální licence jako oddělený produkt provozovat i univerzální banky².

4.2. Banky

Banky jsou ve své podstatě podniky (podnikatelské subjekty), které mají ovšem ve srovnání s podniky v jiných odvětvích ekonomiky řadu specifických rysů, projevujících se v jejich postavení a celkovém významu v ekonomice. Na činnost bank se obvykle vztahují i v mnohém odlišná pravidla oproti obecné úpravě podnikání. Základní cíl činnosti banky je však shodný jako u kteréhokoliv jiného podniku. K vymezení banky je vhodné přistupovat ze dvou hledisek:

- Funkční hledisko, které vychází z ekonomických funkcí a činnosti banky
- Právní hledisko je naproti tomu založeno na exaktním vymezení banky v příslušné právní normě

Z funkčního hlediska obvykle bývá banka charakterizována jako druh finančního zprostředkovatele, jehož hlavní činností je zprostředkování pohybu finančních prostředků mezi jednotlivými ekonomickými subjekty. Funkční hledisko nám jednoznačně nevynezuje, kdy daný podnik je bankou a kdy nikoliv. Jelikož se však na činnost bank v mnoha směrech vztahuje odlišný režim ve srovnání s podniky v jiných oblastech, musí

¹ Dvořák, P.: 2005, s. 113

² Dvořák, P.: 2005, s. 114

existovat zcela jednoznačné právní vymezení banky. Proto obvykle speciální zákon o bankovníctví jednoznačně definuje banku (zákon č. 21/1992 Sb., o bankách), který vychází z definice banky z příslušné směrnice EU (Směrnice 2000/12/ES)¹, stanoví že banky musí splňovat následující čtyři základní podmínky:

- Jedná se o právnické osoby se sídlem v České republice, založené jako akciová společnost
- Přijímají vklady od veřejnosti, přičemž vkladem se rozumí svěřené peněžní prostředky, které představují závazek vůči vkladateli na jejich výplatu. Přijímání vkladů od veřejnosti je vyhrazeno pouze bankám, protože jej nesmí provádět nikdo, kdo nemá bankovní licenci
- Poskytují úvěry, kterými se rozumí v jakékoliv formě dočasně poskytnuté peněžní prostředky
- K výkonu činností mají bankovní licenci

Subjekt, který nespĺňuje výše uvedené čtyři znaky, není bankou a nesmí ani používat označení „banka“ nebo spořitelna. Toto označení smí užívat v obchodní firmě pouze právnická osoba, které byla udělena bankovní licence, pokud není zřejmé ze souvislosti, v níž se toto označení používá, že tato osoba se nezabývá přijímáním vkladů a poskytováním úvěrů.

Vedle již uvedených činností mohou banky, pokud je mají povoleny v udělené licenci, vykonávat další finanční činnosti, které vymezuje zákon². Jedná se o investování do cenných papírů na vlastní účet, finanční pronájem, platební styk a zúčtování, poskytování záruk, otvírání akreditivů, poskytování investičních služeb s tím, že se v licenci uvede, které hlavní a doplňkové investiční služby je banka oprávněna provádět, finanční makléřství, výkon funkce depozitáře a další.

Jiné podnikatelské činnosti než ty, které má banka povoleny v udělené licenci, nesmí vykonávat s výjimkou činností vykonávaných pro jiného, pokud souvisejí se zajištěním jejího provozu a provozu jiných bank. Pokud je některá z výše uvedených finančních činností zákonem vázána na udělení povolení, potom lze takovou činnost povolit v bankovní licenci poté, kdy bude povolení uděleno³.

¹ Revenda, Z.: 2000, s. 115

² Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách

³ Revenda, Z.:2000, s. 115

4.3. Bankovní licence

Bankovní licence je jednou ze základních podmínek pro to, aby se určitý subjekt stal bankou. Obecný důvod, proč je vstup do bankovníctví vázán na speciální povolení vyplývá z nutnosti chránit tento sektor před nekvalitními subjekty. Případné problémy určité banky mají závažný dopad nejen na klienty, ale také mohou mít i mnohem širší ekonomické dopady.

Udělování bankovní licence lze považovat za výchozí a zároveň jeden z nejdůležitějších nástrojů bankovní regulace. Je to z toho důvodu, že nevpouštěním subjektu, u kterého nelze z nějakých příčin předpokládat stabilní a důvěryhodnou bankovní činnost, do bankovního sektoru, je mnohem efektivnější¹.

Podmínky pro udělení bankovní licence v ČR

Žádost o licenci se předkládá České národní bance, která její náležitosti stanoví ve vyhlášce. S žádostí o licenci se předkládá i návrh stanov. O udělení licence rozhoduje Česká národní banka, která si před rozhodnutím vyžádá stanovisko Ministerstva financí. Pro udělení licence musí být splněny následující podmínky:

- Průhledný a nezávadný původ základního kapitálu a dalších finančních zdrojů banky, jejich dostatečnost a vyhovující skladba
- Splacení základního kapitálu v plné výši, kde minimální výše kapitálu je 500 mil. Kč a minimálně v této výši musí být tvořen peněžitými vklady
- Způsobilost osob s kvalifikovanou účastí na bance k výkonu práv akcionáře při podnikání banky
- Odborná způsobilost, důvěryhodnost a zkušenost vedoucích zaměstnanců banky
- Technické a organizační předpoklady pro výkon navrhovaných činností banky, funkční řídicí a kontrolní systém banky
- Obchodní plán vycházející z navrhované strategie činnosti banky podložený reálnými ekonomickými kalkulacemi
- Průhlednost skupiny s úzkým propojením, ke kterému patří zakladatel s kvalifikovanou účastí na bance

¹ Dvořák, P.: 2005, s. 41

- Úzké propojení v rámci skupiny podle předchozího bodu nebrání výkonu bankovního dohledu
- Sídlo budou banky musí být na území České republiky¹

Licence se uděluje na dobu neurčitou a není převoditelná na jinou osobu. Obsahuje jmenovité vymezení povolené činnosti a může obsahovat vymezení rozsahu povolené činnosti.

4.3.1. Jednotná bankovní licence v rámci EU

Bankovní regulace v rámci Evropské unie je z hlediska vstupu do odvětví založena na principu jednotné bankovní licence. Její základní princip spočívá v tom, že podmínky pro udělení bankovní licence jsou harmonizovány a jsou tedy ve všech členských zemích stejné. Bankovní licence udělená v jednom členském státě je potom platná ve všech zemích EU².

Geneze jednotné bankovní licence v EU

Základní principy jednotné bankovní licence byly položeny v První bankovní směrnici, která stanovila povinnost pro členské země, aby podmínkou k zahájení činnosti banky bylo získání oprávnění³. Mezi nejvýznamnější znaky první bankovní směrnice jsou přijetí podmínek pro provozování obchodní činnosti úvěrové instituce a postupy spolupráce mezi orgány dohledu v členských zemích. V této směrnici je vymezení úvěrových institucí, jako podnik jehož obchodní činností je přijímat vklady nebo jiné splatné fondy od veřejnosti a poskytovat úvěry na vlastní účet⁴.

Druhá bankovní směrnice potom šla dál a podmínky pro udělení oprávnění do určité míry rozšířila, respektive zpřesnila a stanovila podmínky, při kterých příslušné orgány oprávnění neudělí. Cílem této směrnice je založit vzájemné závazky členských států, aby uznávaly bankovní zákony a bankovní licence ostatních členských států EU a ES. Tato směrnice byla formulována s cílem založit jednotný bankovní trh Společenství větší než

¹ Dvořák, P.: 2005, s. 41

² Dvořák, P.: 2005, s. 42

³ Dvořák, P.: 2005, s. 42

⁴ Salzmann, R.: 1997, s. 49

v kterémkoliv státě nebo regionálním uskupení. Hlavní zásada této směrnice je vzájemné uznávání licence, které zajišťuje, že úvěrové instituce provozující činnost na základě licence vydané v jejich domovském členském státě budou moci provozovat na celém území EU bez dalšího řízení o vydání licence v jiném členském státě¹.

Třetí směrnice se vztahuje na úvěrové instituce, čili banky, dále pojišťovny a na investiční firmy a společnosti. Je tedy nejen normou pro bankovní dohled, ale i pro dohled kapitálový a dohled nad pojišťovnami².

Základní principy jednotné bankovní licence

Základní principy jednotné bankovní licence, které jsou přejaté i do našeho zákon o bankách a jsou následující:

- Úvěrová instituce musí mít samostatný kapitál a počáteční kapitál nejméně 5 milionů EURO. Členské státy mohou vydat povolení určitým kategoriím úvěrových institucí s počátečním kapitálem nižším než 5 mil. Eur, přičemž nesmí být nižší než 1 milion eur, dotyčné státy musí sdělit důvody Evropské komisi a při zveřejnění v seznamu úvěrových institucí musí být poznámka, že tato instituce nedosahuje předepsaného minimálního kapitálu ve výši 5 milionu Eur
- Příslušné orgány vydají povolení úvěrové instituci pouze tehdy, pokud její činnost řídí nejméně dvě osoby
- Skutečné sídlo musí mít ve stejném členském státě, kde má své sídlo
- Příslušné orgány vydají povolení úvěrové instituci až poté, co jim je sdělena totožnost jejích přímých a nepřímých akcionářů nebo společníků s kvalifikovanou účastí. Nejsou-li přesvědčeni, že dotyční akcionáři nebo společníci vyhovují nárokům odmítnou licenci
- Pokud existují úzká propojení mezi úvěrovou institucí a jinými osobami, mohou příslušné orgány vydat povolení pouze tehdy, nebrání-li tato propojení účinnému výkonu dohledu
- Žádost o povolení nesmí být posuzována na základě hospodářských potřeb trhu
- Žádost musí obsahovat obchodní plán, z něhož budou vyplývat druhy zamýšlené činnosti a organizační struktura úvěrové instituce³

¹ Salzmann, R.: 1997, s. 54

² Salzmann, R.: 1997, s. 67

³ Dvořák, P.: 2005, s. 43

Obsah a význam jednotné bankovní licence

Základním smyslem je již zmíněné pravidlo, že bankovní licence udělená v jednom členském státě, může banka na základě této licence působit na území jiného členského státu Evropské unie.

Banka přitom může prostřednictvím své pobočky na území hostitelského státu vykonávat pouze činnosti, které jsou výslovně uvedené v příslušné legislativní normě a bance na ně byla udělena v domovském státě licence. Jedná se o následující činnosti (přijímání vkladů od veřejnosti, poskytování úvěrů, finanční pronájem, platební styk a zúčtování).

Banky jsou dále oprávněny k provozování uvedených činností i bez založení pobočky, pokud jejich provozování nemá charakter trvalé hospodářské činnosti. Z výčtu je patrné, že se jedná o činnosti spadající jak do komerčního tak i do investičního bankovníctví. Můžeme říci, že jednotná bankovní licence vychází z podmínek univerzálního bankovníctví¹. Pokud chce banka na území hostitelského státu vykonávat činnosti na které nemá licenci, musí o ni požádat.

4.4. Druhy bank

I v rámci univerzálního bankovníctví, mohou existovat různé druhy bank, jejichž činnost se do značné míry odlišuje. Tato odlišnost může vyplývat jak přímo z legislativního rámce, tak i ze záměrné specializace určitých bank pouze na některé činnosti (například u nás banky zřízené pouze pro hypoteční obchody).

V podmínkách univerzálního bankovníctví mohou vedle typického a z hlediska podílu na trhu nejvýznamnějšího druhu bank – univerzální banky působit i další druhy bank:

- Spořitelny představují starší článek bankovní soustavy. Jde o podniky, které provozují všechny druhy bankovních obchodů s tím, že v pasivních operacích věnují zvláštní pozornost soustředování úspor obyvatelstva a v aktivních obchodech zaujímají největší význam dlouhodobé půjčky obyvatelstvu, samosprávných celkům a státu. Z hlediska techniky převládají vkladní knížky, termínované vklady a vkladové listy. Mobilizace stabilnějších úsporných vkladů umožnila umísťovat vklady do dlouhodobých komunálních půjček sloužících

¹ Dvořák, P.: 2005, s. 45

k financování místní infrastruktury, rozvoje místního hospodářství a do státních dluhopisů. Spořitelny v současné době vykonávají pro své klienty prakticky všechny neutrální obchody a provádějí z příkazu klientů platební operace, inkasují šeky a směnky, emitují platební karty, spravují cenné papíry a provádějí směnářské obchody. Dnes se v řadě zemí jejich obchodní aktivity vyrovnaly s obchodními bankami.

- Úvěrová družstva jsou zpravidla malé banky založené na družstevních principech. Podmínky jejich činnosti jsou upraveny ve speciálním zákoně č. 87/1995Sb., který vstoupil v platnost k 1. 1. 1996. Tento zákon byl do roku 2007 mnohokrát novelizován a doplněn dalšími zákony (např. zákon č. 120/2007 Sb., zákon č. 70/2006 Sb. zákon č. 57/2006 Sb.). Důvodem jejich vzniku je zpravidla poskytování bankovních služeb svým členům.¹ Vlastní kapitál družstev tvoří podíly družstevníků a akumulované zisky z přebytku hospodaření, ale také i dalšími členskými příspěvky. Družstva mohou přijímat vklady i od nečlenů, avšak aktivní obchody smějí provozovat pouze se svými členy. Úvěrní družstva jsou nyní v mnoha aspektech postaveny na úroveň bank, včetně dohledu ze strany ČNB. Uvedenými zákony proto došlo k úpravě podmínek a zpřísnění požadavků na založení, udělení licence, organizaci, řízení a nabývání kvalifikované účasti na této právnické osobě. Důraz je rovněž kladen na náležitou kapitálovou vybavenost a strukturu kapitálu úvěrního družstva a na dodržování pravidel likvidity a obezřetnosti při výkonu činnosti. Obdobně jako u bank a poboček zahraničních bank se aplikují pravidla v souvislosti s bojem proti legalizaci výnosů z trestné činnosti². Členem družstevní záložny může být jen fyzická osoba. Členství a z něho vyplývající práva a povinnosti jsou nepřevoditelné, nemohou vzniknout ani děděním.³
- Hypoteční banky jsou specializované podniky, jejichž hlavním úvěrovým obchodem je poskytování dlouhodobých půjček proti zajištění nemovitým majetkem. Někdy jsou tyto banky označovány jako reálné ústavy. Funkcí hypotečních bank je poskytovat hypoteční půjčky na výstavbu domovního fondu a půjčky na průmyslové a zemědělské projekty. Jejich druhým hlavním obchodem je půjčování veřejným autoritám (státu, samosprávným celkům). Z hlediska získávání

¹ Revenda, Z.: 2000, s. 115

² www.cnb.cz

³ Polidar, V.: 1999 s. 30

cizího kapitálu převládají dva typy ústavů, a to vkladové a ústavy emitující zástavní listy a obligace. Nevýhodou vkladových ústavů je poměrná pohyblivost vkladů, což neumožňuje poskytovat dlouhodobé půjčky v celém rozsahu zdrojů. Výhodou hypotéčních ústavů emitujících zástavní listy a dlužní úpisy spočívá v poměrné stabilitě zdrojů, v jejich dlouhodobosti a tím schopnosti poskytovat vyšší půjčky a na delší lhůty splatnosti¹.

- Splátkové banky jsou specializované podniky na poskytování spotřebních půjček obyvatelstvu. K těmto obchodům se někdy přiřazují i malé půjčky poskytované na splátkovém principu drobnějším podnikatelům. Jde o nejmladší úsek bankovníctví. Splátkové banky mají zvláštní strukturu pasiv a aktiv. Rozhodujícím zdrojem jsou u těchto bank úvěry od ostatních bank. Další část zdrojů představují rovněž vklady obyvatelstva a vkladové listy. Aktiva splátkových bank se skládají hlavně ze spotřebitelských půjček. U nás tyto banky v minulosti nevznikly. Spotřební půjčky poskytovaly spořitelny a úvěrová družstva.
- Investiční banky jsou podniky, které nakupují od veřejnosti, jiných bank a dalších účastníků finančního trhu dlouhodobé vklady, emitují dluhopisy a takto shromážděné zdroje umísťují do střednědobých a dlouhodobých půjček podnikům. V některých zemích vznikají investiční banky pouze jako jednotlivé podniky, které vyplňují na finančním trhu mezery jako například v Německu. Investiční banky jsou nahrazovány investičními společnostmi. Mnohé investiční banky mohou být pojímány také jako banky se zvláštními úkoly. U nás investiční banky uvedeného typu nevznikly. Dlouhodobému úvěrování se věnovaly ostatní druhy bank.²

4.5. Česká národní banka

Českou národní banku lze v současnosti bez jakýchkoli výhrad považovat za standardní centrální bankou v tržní ekonomice. Centrální banka provádí měnovou politiku a zabezpečuje regulaci a dohled bankovního systému. Česká národní banka plní také další funkce spojené s těmito institucemi ve dvoustupňových bankovních systémech: je jediným emitentem hotovostních bankovek a mincí v naší zemi, spravuje devizové rezervy, je „bankéřem“ bankovního systému a dokonce monopolem na mezibankovní platební styk a zúčtování, vystupuje ve funkci banky státu, se zákazem jeho přímého úvěrování a

¹ Polidar, V.: 1999 s. 34

² Polidar, V.: 1999 s. 37 - 39

reprezentuje stát v měnové oblasti vůči veřejnosti. V oblasti regulace a dohledu bank zůstává Česká národní banka vysoce samostatná¹.

Činnost centrální banky, její povinnosti, základní struktura, vztahy k vládě, bankovní dohled, pravidla hospodaření a další oblasti jsou upraveny zákonem. Pravidla konkrétních činností k ostatním bankám stanovuje centrální banka především prostřednictvím opatření.

Česká národní banka je právně zakotvena zákonem 6/1993 Sb. Zákon byl třikrát novelizován a to 60/1993 Sb., zřízením Komise pro cenné papíry, 15/1998 Sb. a komplexnější úpravou postavení České národní banky v ekonomice 442/2000 Sb.²

Česká národní banka se skládá z ústředí v Praze, poboček a účelových organizačních jednotek. Ústředí je tvořeno úseky, sekcemi, odbory a referáty. Nejvyšším řídicím orgánem České národní banky je sedmičlenná bankovní rada v čele s guvernérem. Dalšími členy jsou dva viceguvernéři a čtyři vrchní ředitelé úseků. Všechny členy bankovní rady jmenuje prezident České republiky na základě vlastního uvážení. Funkční období guvernéra a dalších členů bankovní rady je šest let, s možností opětovného jmenování. Mezi činnosti bankovní rady České národní banky patří určování měnové politiky a nástroje jejího provádění, rozhoduje o zásadních měnových opatřeních, stanovuje zásady činnosti a obchodů centrální banky, schvaluje rozpočet centrální banky, stanovuje organizační uspořádání centrální banky, vymezuje působnost jednotlivých organizačních jednotek, rozhoduje o poskytnutí úvěru vládě podle podmínek stanovených v zákoně, rozhoduje o přidělování bankovních licencí, rozhoduje o postupech při řešení problémových bank a rozhoduje o případném odebrání bankovní licence. Bankovní rada se schází na zasedáních 52krát za rok³.

Nejvýznamnější změnou v zákoně 6/1993 Sb. je skutečnost, že od 1. dubna 2006 přešla odpovědnost za výkon dohledu nad finančním trhem na Českou národní banku. ČNB vykonává dohled nad bankami, pobočkami zahraničních bank (ze zemí mimo Evropský hospodářský prostor) a nad bezpečným fungováním finančního systému. Oproti dosavadnímu stavu tak došlo k rozšíření působnosti České národní banky, která nově dohlíží také na spořitelni a úvěrní družstva, instituce a pobočky zahraničních institucí elektronických peněz a jiné osoby vydávající elektronické peníze, obchodníky s cennými papíry, emitenty cenných papírů a další. Tímto ČNB působí jako jediný tuzemský orgán

¹ Revenda, Z.: 2001, s. 621

² Revenda, Z.: 2001, s. 621

³ Revenda, Z.: 2001, s. 622 - 623

dohledu finančního sektoru České republiky. ČNB kromě dohledu nad finančním trhem provádí devizovou regulaci a dohled nad nebankovními devizovými subjekty.

4.6. Nová basilejská kapitálová dohoda

Nová basilejská kapitálová dohoda je také nazývána BASEL II. Česká národní banka dále pokračovala v činnostech souvisejících se zavedením nové kapitálové koncepce Basel II. První návrh nové koncepce vypracoval v roce 1999 Basilejský výbor pro bankovní dohled, poslední aktualizovanou verzi zveřejnil tento výbor v listopadu 2005 pod názvem „Mezinárodní konvergence měření kapitálu a kapitálových standardů“¹.

Cílem Basel II je podpora stability finančního systému a konkurenčního prostředí na trhu finančních služeb a také posílení odpovědnosti managementu banky. Klade důraz na přesnější měření rizik a na podporu zlepšování řízení rizik v bankách. Na základě citlivějšího měření rizik mohou banky lépe a efektivněji využívat kapitál k jejich pokrytí. Nově se zavádí kapitálový požadavek k operačnímu riziku a kapitálový požadavek k úvěrovému riziku je možno stanovit přesněji. Nová pravidla jsou komplexnější a umožní bankám přiblížit interní systémy měření a řízení rizik regulatorním pravidlům. Pokrývají riziko banky, ale i celé bankovní skupiny².

Nová basilejská kapitálová dohoda se skládá ze tří základních pilířů. První pilíř zahrnuje přístupy pro měření jednotlivých rizik a stanovení kapitálového požadavku pro tržní, úvěrové a operační riziko. Dostatečnost kapitálu a veškerá významná rizika jsou obsažena a hodnocena v druhém pilíři. Princip spočívá v tom, že banka zavede odpovídající vnitřní procesy pro stanovení kapitálu vzhledem k podstupovanému riziku. Orgán dohledu posoudí tyto procesy a jejich výstupy a zároveň má právo požadovat zvýšení kapitálu na úroveň požadavku stanoveného bankou podle 1. pilíře. Limit kapitálové přiměřenosti 8 % hodnoty rizikově vážených aktiv bude nadále považován za absolutní minimum. Ve 3. pilíři je upravené posílení tržní disciplíny a dosahování transparentnosti trhu prostřednictvím výkaznictví³.

Tato koncepce navázala na předchozí zveřejněné směrnice, které vydala EU, a přinesla také doplnění některých věcných změn, které refletovaly vesměs připomínky bankovní komunity.

¹ www.cnb.cz – dohled nad bankovním trhem

² www.cnb.cz – dohled nad bankovním trhem

³ www.cnb.cz

Implementace konceptu v českém bankovním sektoru

Příprava na implementaci Basel II v bankovním sektoru ve formě společného projektu ČNB, České bankovní asociace a Komory auditorů ČR byla v roce 2006 dovršena. Tato nová pravidla nabývají účinnost v České republice od 1. července 2007, do této doby banky postupovaly podle předchozích pravidel¹.

4.6.1. Výkon dohledu v rámci Basel II

V souladu s článkem 144 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/48/ES, o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o jejím výkonu, je Česká národní banka jako kompetentní orgán dohledu povinna zveřejnit obecná kritéria a metodiku, kterou bude využívat při výkonu dohledu v rámci konceptu Basel II².

Výkon dohledu je kontinuální proces, který se ve své užší podobě Pilíře 2 konceptu Basel II nazývá „přezkoumání a vyhodnocování“. Toto představuje činnost, v rámci které orgán dohledu každoročně přezkoumává a vyhodnocuje rizikový profil instituce ve vztahu k jejímu vnitřně stanovenému kapitálu.

Základním jádrem výkonu České národní banky bude ujištění, že jednotlivé instituce průběžně sledují rizika a rizikové faktory, určuje jejich významnost a každé významné riziko nebo rizikový faktor průběžně řídí a zabezpečuje potřebu jejich dostatečného krytí kapitálem, nebo případně jinými způsoby. Proto je nutné pravidelně analyzovat pozici dané instituce a provádět opatření s cílem průběžného odstraňování dílčích nedostatků. Dohled České národní banky bude k zajištění analýzy rizikivosti institucí provádět:

- Pravidelné, minimálně roční celkové vyhodnocení rizikového profilu a celkové pozice každé instituce
- Maticové vyhodnocení rizikového profilu instituce zahrnující posouzení všech významných rizik a systému řízení
- Posouzení ICAAP (posouzení o zhodnocení vnitřně stanoveného kapitálu) každé instituce s cílem zajištění reflexe rizik nepokrytých pilířem 1 institucemi do jejich vlastního hodnocení rizikového profilu
- Dialog s institucí pokrývající nesoulad mezi vlastním systémem posuzování adekvátnosti kapitálu a celkovým vyhodnocením instituce dohledem

¹ www.cnb.cz

² www.cnb.cz

Česká národní banka v rámci výkonu dohledu kontroluje a vyhodnocuje, zda uspořádání, strategie, zvolené postupy a jednotlivé mechanismy používané danou institucí a kapitál instituce zabezpečuje její spolehlivý a bezpečný provoz a krytí rizik, kterým je nebo může být vystavena. Toto přezkoumání a vyhodnocování provádí Česká národní banka v rozsahu a pravidelnosti přiměřené velikosti, významu a postavení instituce na finančním trhu a charakteru, rozsahu a složitosti jejích činností, minimálně však jednou ročně. Z uvedených zákonů vyplývá, že se vztahuje na tuzemské ovládající banky, tuzemské obchodníky s CP ve finančních holdingových skupinách, a také na banky, které nejsou ovládanými osobami¹.

4.6.2. Aktuální dohled nad finančním trhem v ČR

Výbor pro finanční trh byl zřízen 1. dubna 2006 a stal se poradním orgánem bankovní rady pro oblast dohledu nad finančním trhem, který je oprávněn předkládat jednotlivá stanoviska a doporučení. Tento výbor sleduje a projednává obecné koncepce, strategie a přístupy k dohledu nad finančním trhem. Výbor má 7 členů, kde je předseda, místopředseda a další člen výboru, který je zvolen rozpočtovým výborem Poslanecké sněmovny, dále člen bankovní rady, dva zaměstnanci Ministerstva financí a jako poslední finanční arbitr. Zde byl využíván sektorový model, který se skládá ze sekce bankovní regulace a dohledu, sekce regulace dohledu nad kapitálovým trhem a jako poslední sekce regulace a dohledu nad pojišťovnami. Od 1. ledna 2008 funguje funkcionální model, který má také tři sekce. A to dohled nad finančním trhem, regulace a analýza finančního trhu a licenčních sankčních řízení. Důvodem k přechodu k funkcionálnímu uspořádání je několik²:

- Sjednocení relevantních podpůrných činností
- Sjednocení postupů a přístupů při tvorbě regulatoriky a novelizaci příslušné legislativy
- Sjednocení licenčních postupů a postupů uplatňovaných ve správních řízeních
- Sjednocení kontrolních a analytických postupů při zpracování interních a veřejných dokumentů
- Lepší využití sektorových zkušeností

¹ www.cnb.cz

² www.cnb.cz

Regulaci finančního trhu ošetřuje komplexní prováděcí vyhláška ČNB č. 123/2007 Sb., o pravidlech obezřetného podnikání bank, spořitelních a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry¹.

Hlavní záměry ve výkonu dohledu je přispívat k rozvoji a zachování stability finančního trhu v ČR a rozvíjet spolupráci s dohlíženými subjekty a jejich asociacemi. V bankovním sektoru uvést nový koncept kapitálové přiměřenosti Basel II do praxe, vytvořit metodiku na posuzování dostatečnosti vnitřně stanoveného kapitálu ve vztahu k rizikovému portfoliu. Na kapitálovém trhu oddělit klientský majetek v penzijních fondech a praktická implementace MiFID dle novely Zákona o podnikání na kapitálovém trhu².

4.7. Struktura bank v České republice

K 31. prosince 2007 tvořilo český bankovní systém celkem 37 bank. Z celkového počtu 37 bank je 6 stavebních spořitelen. Z těchto 6 spořitelen jsou 4, které mají převážně českou účast na základním kapitálu a dvě které mají převážně zahraniční účast na základním kapitálu. Z těchto 37 bank je 8 bank s převážně českou účastí na základním kapitálu, jsou to Česká exportní banka, Českomoravská stavební spořitelna, Českomoravská záruční a rozvojová banka, HYPO stavební spořitelna, Hypoteční banka, J&T banka, Modrá pyramida stavební spořitelna a Stavební spořitelna České spořitelny. Zde si můžeme všimnout, že polovinu těchto bank tvoří stavební spořitelny. Bank s převážně zahraniční účastí na základním kapitálu je 15. Patří jsem například BAWAG Bank, Citibank, Česká spořitelna, Československá obchodní banka, Komerční banka a další. Počet poboček zahraničních bank v režimu jednotné bankovní licence je 14. Z těchto 14 bank jsou například ABN AMRO bank N.V. a ING bank. Tyto dvě banky mají centrálu v Nizozemsku. V Německu mají centrálu COMMERZBANK Aktiengesellschaft, Deutsche bank a Raiffeissen bank im Stifland AG. Polsko jako zemi centrály má BRE Bank S.A. a řada dalších. Podrobný seznam všech bank je uveden v příloze číslo 1³. Jako jediná banka, která k 31. 12. 2007 ukončila činnost byla zahraniční pobočka banky Banca Monte dei Paschi Di Siena SpA v ČR.

¹ zákon č. 123/2007 Sb.,

² www.cnb.cz

³ www.cnb.cz

Dvě velké banky, které poskytují služby v ČR, působí též v zahraničí. Jsou to Komerční banka a Československá obchodní banka, které poskytují své služby na území jiného státu EU bez pobočky banky. Činnost provozují na Slovensku. Dvě banky provozují služby v zahraničí pomocí pobočky, jsou to J&T Banka, a. s. a Československá obchodní banka. Tyto dvě banky taktéž provozují služby na území Slovenska¹.

V roce 2005 byla také určitá aktivita ve fúzích. Očekávaná fúze UniCredit a HypoVereinsbank v hodnotě 20 mld. EUR, byla v tomto roce posvěcena Evropskou Komisí. Fúzi bránil pouze jediný členský stát, a to Polsko, kde tato transakce znamenala spojení poboček bankovní dvojky Pekao, kterou vlastní UniCredit, a trojky na trhu banky BHP, která patří skupině HVB. Z hlediska bankovního trhu v ČR získá Unicredit po dokončení fúze postavení čtyřky na českém bankovním trhu, ovšem s výrazným odstupem za největšími bankami.

V rámci celého světa a Evropy dochází k jednotlivým konsolidacím bankovních skupin, tento proces také zasahuje do bankovního sektoru v České republice. V důsledku fúze mateřských bank začal v roce 2006 proces sloučení HVB Bank a Živnostenské banky.

Na základě změny majitele eBanky bylo v minulém roce také rozhodnuto o spojení této banky s tuzemskou Raiffeisenbank.

Novým subjektem, který požádal ČNB o bankovní licenci byla První česko-ruská banka, kde ČNB odmítla žádost z důvodů nedostatečných náležitostí v předložení žádosti. Jedním z důvodů byla nevyjasněná majetková struktura této banky. Případné udělení bankovní licence by bylo označováno jako přelomové, protože by se tato banka stala první převážně ruskou bankou otevřenou na zelené louce v EU. Díky jednotnému evropskému bankovnímu pasu by pak mohla dále rozvíjet své aktivity v celé EU.

Na území České republiky mohlo poskytovat bankovní služby také 137 bank působících v zemích Evropské unie, které oznámily tuto činnost ČNB v rámci volného pohybu služeb. O rozsahu poskytovaných přeshraničních bankovních služeb však nemá ČNB přehled, protože na tyto aktivity se, obdobně jako v řadě jiných zemí EU, nevztahuje vykazovací povinnost a nespádají pod výkon dohledu ČNB. Banky, které sídlí v České republice mohou rovněž poskytovat své bankovní služby v ostatních zemích EU. Avšak ke konci roku 2006 žádná z tuzemských bank neoznámila ČNB svůj záměr tak učinit. V předchozích letech tak učinila pouze GE Money bank a Komerční banka².

¹ www.cnb.cz

² www.cnb.cz

V roce 2006 se v zásadě nezměnilo tradiční rozdělení bankovních subjektů do pěti základních skupin. Skupina čtyř velkých bank nadále tvoří hlavní část tuzemského bankovního trhu, i když se jejich podíl na aktivech celého bankovního sektoru mírně snížil pod úroveň 60 %. Mezi velké banky patří Česká spořitelna, a.s., Československá obchodní banka, a. s., HVB Bank Czech Republic, a.s. a jako poslední Komerční banka, a.s.. Mezi střední banky můžeme zahrnout BAWAG Bank CZ, Citibank, Česká exportní banka, Hypoteční banka, Ge Money Bank, Raiffeisenbank, Volksbank a Živnostenská banka. Do skupiny malých bank jsou zařazeny banka, IC Banka, J&T Banka PPF banka. Jako čtvrtou skupinu můžeme uvést pobočky zahraničních bank, kterých je 13 a poslední pátou skupinu tvoří 6 stavebních spořitelen¹.

Tabulka č. 1

**Podíl jednotlivých skupin bank na celkové bilanční sumě
za rok 2006
(v %)**

Druh banky	2004	2005	2006
banky celkem	100	100	100
velké banky	59,8	61,2	59,8
střední banky	15,9	15,1	16,2
malé banky	2,3	2	2,3
pobočky zahraničních bank	10	9,5	9,2
stavební spořitelny	12	12,2	12,5

Zdroj: Bankovní dohled 2006

Vlastnická struktura v roce 2006 se zásadním způsobem nezměnila proti roku 2005. Zahraniční kapitál s přímým podílem 82,6 % převažuje na celkovém základním kapitálu, kde u tohoto podílu došlo k meziročnímu poklesu o 0,5 %. Z právního hlediska můžeme říci, že v 16 bankách převažuje zahraniční kapitál, a v deseti z nich je jeho zastoupení výlučné. V 8 bankách jsou akcionáři převážně českého původu, z toho kapitál pouze českého původu zůstává v pěti bankách (např. Modrá pyramida, Hypoteční bank atd.). Zahraniční akcionáři mají pod kontrolou přímo i nepřímo 97 % z celkové bilanční sumy sektoru. Vlastníci ze zemí EU převažují, na konci roku 2006 byl jejich podíl na zahraničním vlastnictví 87,2 %. Všichni vlastníci čtyř největších bank u nás jsou původem ze zemí EU. Nejvyšší podíl na základním kapitálu mají akcionáři z Rakouska a to ve výši 35,5 %.

¹ www.cnb.cz

Zisk bankovního sektoru před zdaněním nebo-li hrubý zisk činil v roce 2006 49,2 mld. korun, kdežto v roce 2005 byla hodnota hrubého zisku 49,3 mld., kde v meziročním porovnání došlo k malému poklesu o 0,1 mld. Kč nebo-li o 0,2 %. Struktura jeho tvorby se, ale v roce 2006 změnila, protože významně vzrostl úrokový zisk, což ale na druhou stranu bylo vyrovnáno nárůstem správních nákladů a vyšší čistou tvorbou rezerv a opravných položek. V tomto hospodářském roce 2006 se mnohem méně projevovaly výnosy ze specifických operací proti roku 2005¹.

Hodnota čistého zisku k 31. 12. 2006 byla ve výši 37,9 mld. Kč, kdežto k 31. 12. 2005 činila hodnota 39,1 mld. Kč. V absolutním vyjádření to znamená snížení o 1,2 mld. Kč nebo-li o 3,1 %. Rozdíl je způsoben vyšší vykázanou daní z příjmů, která byla v roce 2006 11,2 mld. a v roce 2005 10,1 mld. Splatná daň z příjmů meziročně nepatrným způsobem poklesla vlivem snížení sazby daně z příjmů, ale v roce 2006 narostla hodnota odložené daně.

Meziroční pokles čistého zisku zaznamenala i skupina velkých bank. I přes celkový pokles však skupina velkých bank vyprodukovala 72,7 % čistého zisku celého bankovního sektoru, v roce 2005 tento podíl činil 74,5 %. Snížení zisků bylo zaznamenáno i u skupin středních a malých bank, naopak můžeme říci, že vyšší zisky vyprodukovaly jak pobočky zahraničních bank tak také stavební spořitelny. Pouze dvě banky a tři pobočky zahraničních bank vykázaly v roce 2006 záporný hospodářský výsledek.

Celkový zisk z finanční činnosti se v roce 2006 zvýšil o rekordních 7,9 mld., což představuje nárůst o 7,3 % a to na hranici 116,8 mld. Meziroční růst zaznamenala většina bankovních subjektů působících v tuzemsku. V jednotlivých skupinách se jednalo o rozdílná tempa růstu. Ve skupině velkých bank to byl nárůst o 5,3 % (4,1 mld. Kč), ve středních bankách o 13,6 % (2,6 mld. Kč), malé banky navýšily zisk o 10,8 % (0,3 mld. Kč), pobočky zahraničních bank o 9,2%, což představuje v absolutním čísle nárůst o 0,4 mld. Kč. U stavebních spořitelen byl nárůst o 0,5 mld., což je 8,9 %.

4.8. Německý bankovní systém

Během své existence si Deutsche Bundesbank vybuodovala pověst neochvějného strážce kvality měny a často je uváděna jako vzorová centrální banka. Její činnost i organizační struktura se ostatně stala vzorem pro Evropskou centrální banku.

¹ www.cnb.cz

Vrcholným orgánem Deutsche Bundesbank je Ústřední bankovní rada nebo-li Zentralbanksrat, která je od roku 1998 šestnáctičlenná. V jejím čele je prezident, kterého na osm let s možností opětného ustanovení jmenuje na návrh spolkové vlády prezident republiky. Dalšími členy rady jsou viceprezident, ostatních osm členů Direktorია a šest prezidentů zemských centrálních bank. Direktorium je vrcholným výkonným orgánem. V roce 2008 oslavila Deutsche Bundesbank 50 let od svého vzniku.

Dohledem bankovního systému je pověřen Spolkový dozorní úřad se sídlem v Berlíně, Bundesaufsichtsamt für das Kreditwesen. Centrální banka v této oblasti pouze participuje v podobě dohledu na dálku. Zajímavou specifičností je, že Deutsche Bundesbank neposkytuje přímo úvěry jako věřitel poslední instance ohroženým bankám. Tyto úvěry od roku 1974 poskytuje Liquiditäts – Konsortialbank GmbH, ve které ovšem centrální banka vlastní 30 % kapitálu. Nouzové úvěry poskytují i další instituce, například Bundesverband deutscher Banken, může nouzově úvěrovat čistě soukromé banky¹.

Německý bankovní systém je podobně jako v Rakousku institucionálně třístupňový. Kromě centrální banky a obchodních a dalších bank, včetně hypotečních bank, úzce specializovaných bank a poboček zahraničních bank, zde působí již zmíněné čistě soukromé banky a dále družstevní banky a spořitelní banky.

Kromě třístupňového systému je dalším charakteristickým rysem německých bank užší vlastnické propojení s průmyslem a obchodem, kdy banky mají významné majetkové podíly v nebankovních institucích, a naopak.

Německé banky patří mezi největší jak v Evropě, tak i ve světě. Deutsche Bank se po převzetí americké Bankete Trust stala jednou z největších bank ve světě. Úspěšná byla také HypoVereinsbank, která převzala rakouskou Bank Austria. Naopak, velkým neúspěchem skončila jednání o fúzi mezi Deutsche Bank a Dresdner Bank v roce 2000, kdy se potom spojila Deutsche Bank s gigantem Allianz².

4.8.1. Struktura bank v Německu

Bankovní soustava Německa je podstatně větší a rozmanitější, je to dáno tím že její hospodářství je podstatně rozvinutější a vyspělejší než v České republice. To se též odráží v bankovníctví.

¹ Revenda, Z.: 2001, s. 675

² Revenda, Z.: 2001, s. 676

Struktura německého bankovního systému byla k 30. červnu 2007 takováto. Německý bankovní systém můžeme rozdělit do několika skupin. Do první skupiny velkých bank je zahrnováno pět bank, které jsou Bayerische Hypo- und Vereinsbank, Commerzbank, Deutsche Bank, Deutsche Postbank a jako poslední Dresdner bank. Dále 157 regionálních a ostatních bank, mezi které patří například Aareal Bank, ABN AMRO Bank a Bankhaus. Celkový počet poboček zahraničních bank působících v Německu je 93. Jsou to například ABC Internacioal Bank, ABN AMRO, Bance Monte dei Paschi di Siena a The Bank of Tokyo Mitsubishi a další¹.

Skupinu bankovních spořitelů můžeme rozdělit na tři skupiny. Do první skupiny patří centrála těchto spořitelů, která je Deka Bank Deutsche Girocentrale. Druhou skupinu tvoří 11 zemských bank, mezi největší můžeme zahrnout Bayerische Landes Bank, Bremen Landes Bank, a HSH Nordbank AG. Do třetí skupiny jsou zahrnuty spořitelny, kterých je celkem 448. Těchto 448 spořitelů můžeme rozdělit na 441 s veřejnou právní formou a 7 tvoří volné spořitelny.

Stavebních spořitelů je v Německu celkem 26. Z těchto 26 stavebních spořitelů má 15 soukromou právní formu a 11 veřejnou právní formu.

Velkou významnou skupinou v Německu jsou družstva, kterých je celkem 1256. Jako družstevní centrála vystupuje v německém systému DZ Bank. Do družstev patří skupina Volksbanken und Raiffeisenbank, která má 1228 členů. Těchto 1228 bank můžeme rozčlenit na 1213 zapsaných jako družstva a zbylých 15 jsou jiné právní formy. 12 bank jsou nazvaná jako „půjčující kasy“, které jsou všechny zapsány jako družstva. Další skupinu tvoří poštovně spořicí a půjčující spolek, který má 15 bank a všech těchto 15 bank jsou družstva. Poslední skupinu tvoří jedna banka, která je označována jako jiná banka s ostatními funkcemi².

Skupinu realitních a úvěrových institucí tvoří 20 bank. Můžeme je rozčlenit na 17 hypotečních bank, 2 lodní banky a jednu na zemědělskou a úvěrovou instituci a bytovou úvěrovou instituci.

Jako poslední skupina jsou označovány banky s jinými úkoly. Tato skupina má 16 bank, z čehož 6 bank má soukromou právní formu a 10 veřejnou právní formu.³

V Německu, jako v České republice, vstoupila v platnost od 1. ledna 2007 pravidla kapitálové přiměřenosti Basel II. K řídicímu smyslu provedli experti určité přídatky, a

¹ www.bundesbank.de

² www.bundesbank/bankstatistik.de

³ www.deutschebundesbank.de

společně s německým úřadem pro dozor nad finančními službami proškolili veškeré účastníky a pracovníky.

Společně banka Banque de France, Banca d'Italia a spolková banka se zavázali k používání v rámci eurosystému od listopadu 2007, nový individuální platební systém TARGET2, který bude používán jako jádro evropské finanční struktury. TARGET2 znamená Trans – European Automated Real-Time Gross Settlement Express Transfer System¹, což můžeme označit jako nový centralizovaný systém zúčtování. Technická výstavba TARGET2 tohoto systému v roce 2006 plánovitě pokračovala. Vedle testu spolkové banky, byl také naplánován test tohoto systému pro ostatní banky na březen 2007².

K integraci evropského kapitálového trhu také přispělo zahájení eurosystému v létě 2006 jako TARGET2 (neboli T2). V březnu 2007 měla EZB základní schopnosti pro hospodářské, právní, odborné a technické náhledy pro použití systému TARGET2 a výstavbu společných faktorů systému potvrdila. Pro použití systému TARGET2 je potřeba rozvíjet určitou synergii uvnitř eurosystému. Zodpovědní za systém TARGET2 jsou Deutsche Bundesbank, Banque de France a Banca d'Italia. Tyto banky chtějí rozvinout systém na základě společenské platformy³.

V rámci České republiky byl rozvoj SKD dovršen v minulých letech. V současnosti probíhají pouze úpravy týkající se změn v právní a daňových oblastech. ČNB sleduje vývoj v této oblasti vypořádacích systémů v Evropské unii, zvláště pak s ohledem na napojení těchto systémů na nově vyvíjený systém TARGET2 a navrhovaný jednotný vypořádací systém T2, což bude aktuální při přípravě na přistoupení České republiky k euru⁴.

V Německu působí také určité spolky, které vyjednávají podmínky a právní legislativu vždy pro určitý okruh bank. Jsou to spolek německých bank, spolek veřejných bank, spolek spořitelů a girobank a jako poslední spolek hypočetních bank.

4.8.2. Bankovní spolky v Německu

Spolek veřejných bank nebo-li VÖB je vrcholným orgánem německých úvěrových ústavů. Tento spolek zahrnuje 62 členských institucí, jako například zemské a regionální

¹ www.cnb.cz

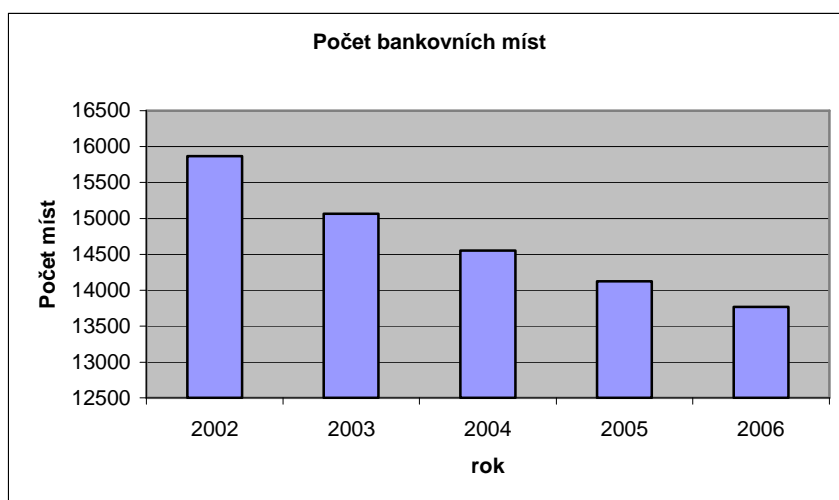
² www.bundesbank.de

³ www.cnb.cz

⁴ www.cnb/bankovnidohled/financnizprava.cz

banky. Sídlo spolku je v Berlíně. Základním úkolem tohoto spolku je zastupovat své členy v otázkách národního hospodářství, právních předpisů, ale také i v otázkách mediálních. Spolek je akreditován u německého parlamentu a EU komise. Dále je členem evropského spolku veřejných bank. Tržní podíl členů spolku na celkové bilanční sumě činí zhruba 27 % a členské banky zaměstnávají 90 604 zaměstnanců.¹

Spolek německých Volksbankem a Raiffeisenbank k 31. 12. 2006 měl 1255 členských institucí. Pokud bychom se podívaly na vývoj členů, zjistíme, že v roce 2002 měl spolek 1489 členů, v roce 2003 1392, v roce 2004 1335 a v roce 2005 1290. Z tohoto vývoje je patrné, že počet členů institucí se zmenšuje. Z hlediska počtu bankovních poboček nastal v roce 2006 také pokles. V roce 2006 bylo 13 765 bankovních poboček, kdežto v roce 2005 bylo 14 122 poboček, což představuje pokles o 2,5 % nebo v absolutním vyjádření o 357.

Celkový počet institucí, který činí 1 255, můžeme dále rozdělit podle jednotlivých regionálních spolků. Kdy ve spolku Baden bylo v roce 2006 76 členů, což představuje pokles o jednoho člena oproti roku 2005. V Bayernu uvedeno 336 členů a v Norddeutschland 156 členů, kde meziroční pokles byl zaznamenán o 5 institucí. Ve státě Rheinland/Westfalen činil počet 224 institucí. Ve Frankfurtu čítalo 198, Weser-Ems 59 a jako v poslední zemi Württembergu 176 členských institucí. Posledních 30 institucí je označováno jako specializované instituce, které nejsou přiřazeny do žádné zemské země. Z celkového počtu vidíme, že největší zastoupení je v Bayernu, které činí 26,77 %, dále

¹ www.voeb.de

následuje Frankfurt s 15,78 %¹. Celkový pokles oproti roku 2005 byl o 35 institucí, což představuje zhruba 2,7%.

Celková bilanční suma tohoto spolku činila za rok 2006 608 000 Mio. Euro. V roce 2005 byla bilanční suma 590 768 Mio. Euro. V meziročním srovnání toto představuje nárůst o 2,92 %, kde v absolutním vyjádření činil rozdíl 17 232 Mio. Euro².

Z hlediska bilanční sumy můžeme jednotlivé členské instituce rozčlenit podle zemí, ale také podle výše bilanční sumy. Největší zastoupení ve skupině, kde bilanční suma je pod 50 Mio. Euro měl Bayern s 36, naopak nejméně v zemích Baden a Wesser-Ems s počtem 3 členů. Ve skupině od 50 do 100 Mio. Euro bylo nejvíce institucí 48 v Bayernu a nejméně v Badenu a to 6 institucí. Třetí skupinu tvoří banky s bilanční sumou od 100 – 250 Mio. Euro. Největšího počtu dosáhl Bayern se 108 institucemi a nejméně Baden s 16. Čtvrtá skupina je od 250 – 500 Mio. Euro. Nejpočetnější zastoupení bylo opět v Bayernu a nejméně ve Weser – Ems s 13. Do páté skupiny jsou zařazeny instituce s bilanční sumou od 500 – 1 000 Mio. Euro. Největší zastoupení vykázal spolek Bayern s 44 institucemi, naopak nejméně 8 ve Wesser – Ems. Šestou skupinu tvoří banky s bilanční sumou od 1 – 5 Mrd. Euro. V této skupině má největší zastoupení Rheinland s 25 zástupci, naopak nejméně Wesser –Ems, který v této skupině nemá žádnou instituci. Poslední skupinu tvoří banky s bilanční sumou vyšší než 5 Mrd. Euro, kde mají čtyři zástupci vždy po jedné bance a jedna specializovaná instituce. Jsou to Baden, Norddeutschland, Frankfurt a Rheinland. Nejčetnější skupina institucí je s bilanční sumou od 100 – 250 Mio. Euro, která čítá 350 zástupců a tvoří zhruba 28% z celkového počtu. Následuje skupina s 24 %, což představuje hodnotu 300 členu s bilanční sumou od 250 – 500 Mio. Euro. Naopak nejméně početnou skupinu tvoří banky s bilanční sumou nad 5 Mrd, které jsou 4 a jejich podíl činí 0,3 %³.

¹ www.bvr.de

² www.bvr.de

³ www.bvr.de

Tabulka č. 2

Bilanční suma v Mio. Eurech za rok 2006

Spolek	BS pod 50	BS nad 50 - 100	BS nad 100 - 250	BS nad 250 - 500	BS nad 500 - 1000	BS nad 1000 - 5000	BS nad 5000	Celkem
Baden	89	643	2648	5613	15280	18719	6393	49385
Bayern	1324	3491	18161	30071	29723	20991	0	103761
Norddeutschland	238	2154	7119	17331	16769	13208	10349	67168
Franktufr	928	1878	7577	17843	22748	35309	5617	91900
Rheinland	550	2456	9446	18268	30610	52097	33059	146486
Wesser - Ems	116	506	4766	4085	5227	0	0	14701
Württemberg	681	2684	8669	12909	10422	23895	0	59260
SpezialInstitute	0	0	199	400	3242	48037	23051	74929
Celkem	3926	13812	58585	106520	134021	212256	78469	607590

Zdroj: www.bvr.de

Tabulka č. 3

Porovnání vývoje bilanční sumy regionálních spolku
(v Mio. Euro)

Spolek	2005 (v Mio.Euro)	2006 (v Mio.Euro)	přírůstek v %
Baden	47156	49385	4,7
Bayern	101526	103761	2,2
Norddeutschland	67281	67168	-0,2
Frankfurt	89992	91900	2,1
Rheinland	140699	146486	4,1
Weser-Ems	14230	14701	3,3
Württemberg	57724	59260	2,7
Spezialinstitute	72160	74929	3,8

Zdroj: Finanzbericht 2006

Přehled vývoje průměrné bilanční sumy na jednu banku ve spolku.

Tabulka č. 4

Vývoj průměrné bilanční sumy ve spolku (na jednu banku v Mio. Euro)	
Rok	Bilanční suma
1992	121
1993	140
1994	158
1995	173
1996	190
1997	206
1998	232

1999	264
2000	298
2001	341
2002	376
2003	407
2004	432
2005	458
2006	484

Zdroj: www.bvr.de

Spolek německých spořitelů a girobank je vrcholným spolkem těchto institucí. Tento spolek eviduje 457 spořitelů, 11 zemských bank, 11 zemských spořitelů, 12 veřejných regionálních pojišťoven, které poskytují finanční služby. Spolek německých spořitelů je označován zkratkou DSGV a zastává instituce v otázkách bankovní politiky, úvěrové politiky a v dalších otázkách. V čele spolku je prezident, který byl zvolen na začátku května roku 2006 a je jím Heinrich Haasis, který dříve působil jako ředitel spořitelního spolku v Baden – Württemberg. Jako centrála Asset-Manager spořitelů jako finanční skupiny je DekaBank.

Celková bilanční suma 457 spořitelů za rok 2006 činila 1 027,016 Mio. Euro, což představuje nárůst oproti roku 2005 o 1,3 %. V absolutním vyjádření vrostla bilanční suma o 13,2 Mio. Euro¹. Bilanční suma 11 zemských bank byla v roce 2006 1 440,38 Mio. Euro, kde nárůst proti roku 2005 činil 5,3 % s absolutním rozdílem 75,261 Mio. Euro. DekaBank, která je označována za centrálu spořitelů a girobank měla bilanční sumu ve výši 93 Mio. Euro v roce 2006. Zemské banky dosáhly v roce 2006 na bilanční sumu ve výši 52,163 Mio. Euro, kde meziroční nárůst zaznamenaly ve výši 2 Mio. Euro. V procentním vyjádření činila hodnota nárůstu 4 %. Z celkového pohledu můžeme vidět, že u veškerých bank byl zaznamenán nárůst bilanční sumy proti roku 2005, a to ve výši o 11 % v souhrnu².

Jako poslední spolek v Německu se jmenuje spolek německých bank, který nalezneme též pod zkratkou BDB. Tento spolek byl založen v roce 1951 v Kolíně nad Rýnem, kde také do roku 1999 sídlil. Od roku 1999 se přemístilo sídlo z Kolína nad Rýnem do Berlína. Spolek čítá 220 soukromých bank a 12 členských spolků. Ve spolku jsou zahrnuty jak velké banky jako například Bayerische hypo – und Vereinsbank, Commerzbank, Deutschebank a Dresdner bank. Dále soukromé banky jako Bankhaus C.L. Seeliger, Anton Hofner a další. Mezi regionální banky patří Aeral Bank AG, Aktiv bank AG a další.

¹ www.dsgv.de

² www.dsgv.de

Zahraniční banky můžeme zmínit například ABC International bank plc., ABM AMRO Bank AG. Banky jsou ve spolku, který jim umožňuje vytvářet příznivé podmínky a pomáhá čelit silné konkurenci na trhu. Celková bilanční suma spolku za rok 2006 činila 7 189,7 mld. Euro. Názorný vývoj bilanční sumy od roku 2 000 můžeme vidět v následující tabulce.

Tabulka č. 5

Vývoj celkové bilanční sumy spolku od roku 2000 - 2006
(v mld. Euro)

Název	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Bilanční suma	6184,3	6386,1	6452	6470,9	6663,8	6903,2	7189,7

Zdroj: Spolek německých bank

Jak je patrné z uvedené tabulky bilanční suma se od roku 2000 neustále zvyšuje až na současnou hodnotu v roce 2006. Nejvyšší podíl na bilanční sumě spolku měly v období od roku 2000 do roku 2006 úvěrové banky, které dosáhly hodnoty 28,5 %, dále zemské banky s hodnotou 20 %, následují spořitelny s 14,30 %, úvěrové družstva s 8,5 % a jako poslední realitní instituce s 12,20 %. Zbýlých 16,5 % patří ostatním institucím.

Tabulka č. 6

Podíl jednotlivých bank na bilanční sumě spolku za rok 2006
(v %)

Název	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Úvěrové banky	27,7	28	28,4	27,9	28,2	28	28,5
Zemské banky	19,9	19,9	20,5	20,8	19,2	19,8	20
Spořitelny	15,5	15,4	15,5	15,5	15	14,7	14,3
Úvěrová družstva	8,7	8,6	8,7	8,8	8,6	8,6	8,5
Real. Instituce	14,5	14,4	13,5	13,5	13	12,8	12,2
Ostatní	13,7	13,7	13,4	13,5	16	16,1	16,5

Zdroj: Spolek německých bank

Z hlediska podílu čistých provizi na celkovém výsledku jednotlivých skupin bank, měly nejvyšší hodnotu úvěrové instituce 29,51 %, dále spořitelny 20,25 %, úvěrová družstva 18,80 %, zemské banky 15,46 % a jako páté realitní instituce s 6,90 %.

Tabulka č. 7

**Podíl čistých provizí na celkovém výsledku jednotlivých bank ve
spolku
(v %)**

Název	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Úvěrové banky	34,48	31,45	28,7	28,45	29,45	26,06	29,51
Zemské banky	16,78	13,74	13,95	13,45	13,8	16,05	15,46
Spořitelny	18,98	17,75	16,73	17,77	19,1	19,37	20,25
Úvěrová družstva	21,39	18,93	18,11	18,33	19,52	20,39	18,8
Real. Instituce	-1,1	-1,78	-1,45	-1,56	-0,78	-0,12	6,9

Zdroj: Spolek německých bank

5. Bankovní poplatky ve vztahu k zisku jednotlivých bank

5.1. Česká republika

Z vývoje v posledních několika let je patrné, že klesá význam úrokového zisku a to i v České republice. Kdežto v roce 2000 dosahoval úrokový zisk 66,5 % z celkového zisku bank z finanční činnosti, v roce 2005 to bylo jen 57,8 %. K poklesu dochází i přesto, že samotná výše úrokového zisku vzrostla v letech 2000 – 2005 o 20,2 %. Mnohem více však roste zisk z poplatků a provizí, který se ve stejném období zvýšil o 83,8 %. Tento prudký nárůst se projevuje i v samotné struktuře zisku z finanční činnosti, kde podíl poplatků a provizí dosáhl v roce 2005 úrovně 29,2 %, kdežto v roce 2000 21,6 %. Tempo růstu zisku z poplatků a provizí se v roce 2005 výrazně zpomalilo a po několika letech bylo nižší než tempo růstu úrokového zisku.

Výnosy z poplatků a provizí jsou v drtivé většině tvořeny výnosy inkasovanými od klientů. Pokud se podíváme do sazebníku zjistíme, že banky si účtují poplatky a provize za většinu svých služeb a úkonů, které poskytují. Poplatky jsou spojeny jak s prováděním platebních příkazů, vedením účtů, používání platebních karet, šeků, nástrojů elektronického bankovníctví, ale i směnárenských služeb a řadou dalších¹.

Společnost Capgemini, Evropská asociace finančního managementu a marketingu a ING Group publikují studii, která zkoumá výši bankovních poplatků ve vybraných zemích. V roce 2005 bylo do analýzy zahrnuto 130 bank z 19 zemí včetně České republiky. Jako podklad pro mezinárodní srovnání poplatků sloužil standardní balíček bankovních služeb zahrnující vedení běžného účtu včetně výpisů, provádění hotovostních i bezhotovostních operací atd. Závěr této studie je, že průměrné roční náklady na uvedené služby byly 78 Eur s rozptylem od 25 Eur v Nizozemsku do 137 Eur ve Švýcarsku. Náklady v České republice dosáhly podprůměrné výše a to 68 Eur. Samostatná výše poplatků však bez vztahu k průměrné mzdě nemá dostatečnou vypovídací schopnost, neboť úroveň se v jednotlivých zemích výrazně liší. Proto Česká republika společně s dalšími zeměmi střední Evropy se dostává mezi země s nejdražšími bankovními službami².

¹ Polouček, S.: 2006, s. 254

² Polouček, S.: 2006, s. 255

Tabulka č. 8

Průměrné bankovní poplatky v Evropě za rok 2005
(v Eurech)

Země	Roční poplatky	Roční mzda	Poplatky/mzda (v %)
Nizozemsko	25	31788	0,079
Švédsko	49	27384	0,179
Německo	98	33816	0,29
Rakousko	79	24408	0,324
Švýcarsko	123	40752	0,301
USA	93	26532	0,353
Česká republika	68	6720	1,012
Slovensko	48	3780	1,27
Polsko	91	6300	1,444

Zdroj: Bankovníctví, S. Polouček

Banky svým firemním klientům účtují nástroje k financování a vypořádání zahraničního obchodu do kterého lze zahrnout například směňky či dokumentární platby. Ale také i uzavření zajišťovací transakce proti kurzovému nebo úrokovému riziku a atd.

Z důvodu příliš vysokých výnosů z poplatků a provizí u českých bank a velké nespokojenosti klientů, se tato situace odrazila i v oficiální iniciativě Ministerstva financí ČR. To vstoupilo v polovině roku 2005 do jednání s bankami s cílem zabránit dalšímu zvyšování poplatků a přispět ke zprůhlednění sazebníků a vyjasnění struktury bankovních poplatků. Banky na toto reagovaly postupně. Nejprve začaly rušit nejvíce kritizované poplatky jako například poplatek za zrušení účtu, dále na to navázaly vydáním nových a mnohem přehlednějších sazebníků, jejichž platnost začínala od začátku roku 2006. Význam položky výnosů z poplatků a provizí můžeme ukázat na následující tabulce, kde je zobrazen vývoj zisku z poplatků a provizí k zisku z finanční činnosti¹.

Tabulka č. 9

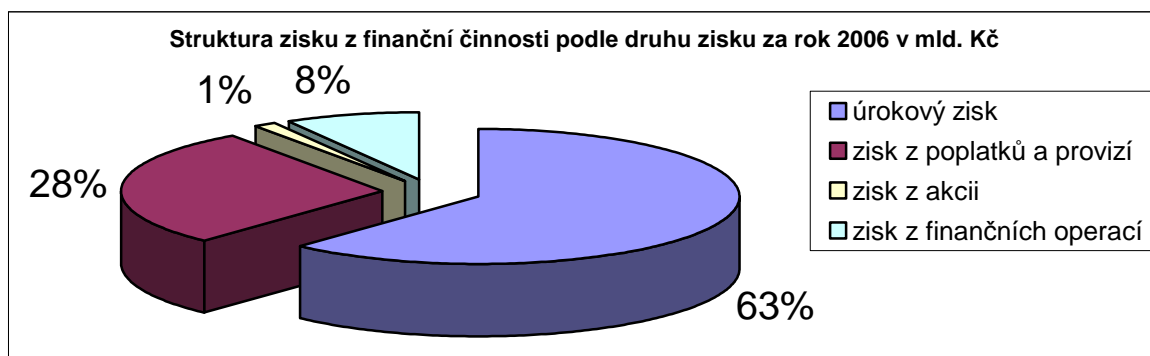
Vývoj ziskovosti poplatků a provizí
(v mil. Kč)

Rok	Zisk z poplatků a provizí	Finanční zisk
2000	17316	80113
2001	20966	92390
2002	23514	91367
2003	26343	90252
2004	31326	103486
2005	31835	108958

Zdroj: Bankovníctví, S. Polouček

¹ Polouček, S.: 2006, s. 256

Zisk z poplatků a provizí se v roce 2006 zvýšil o 1,1 mld. Kč což představuje nárůst o 3,5 % a hodnotu 32,9 mld. Kč. I když se jedná o mírný meziroční nárůst proti roku 2005, můžeme říci, že meziroční tempo růstu se proti předcházejícím rokům výrazně zpomalilo. Zisk z poplatků a provizí v letech 2001 až 2004 nabýval hodnoty od 12 % do 18,9 %. U některých bank byl dokonce zaznamenán v roce 2006 nižší zisk z poplatků a provizí než v předchozím roce 2005. Jedná se zejména o stavební spořitelny, u kterých se stále projevuje vliv nových pravidel stavebního spoření. Důvodem snížení této položky je zejména konkurenční boj na trhu a velký zájem médií a veřejnosti o téma poplatků, což bankám neumožňuje příliš zvyšovat ceny za své služby. Růst poplatkových výnosů je tak tažen především rostoucím počtem transakcí. Skoro polovinu výnosů z poplatků a provizí tvořily poplatky a provize z platebního styku, ale proti roku 2005 zde byl mírný pokles o 0,9 % na hodnotu 19,5 mld. U poplatků a provizí z úvěrové činnosti byl meziroční nárůst o 14,1 % na hodnotu 7,6 mld., což bylo způsobeno především vysokou úvěrovou aktivitou bankovního sektoru¹.

Česká spořitelna

Celkové poplatky a provize u České spořitelny za rok 2006 v rámci konsolidovaného výkazu zisků a ztrát činily 8997 mil. Kč, kdežto v roce 2005 8384 mil. Kč. Toto představuje nárůst o 7,31 %. Dosažený meziroční růst čistých poplatků a provizí je spojen se zvyšováním objemu a počtu finančních transakcí a obchodů provedených klienty finanční skupiny, protože Česká spořitelna od 1. čtvrtletí 2004 neprovedla žádné zvyšování cen. Zásahu na úspěšném výsledku mají zejména poplatky z úvěrových činností, které se zvýšily o 20 %, samozřejmě díky pokračující expanzi úvěrových obchodů. Zisk z finanční činnosti za rok 2006 činil 32 275 mil. Kč a v předcházejícím roce 28 834 mil. Kč. Celkový

¹ www.cnb.cz

podíl na zisku z finanční činnosti tvořily poplatky a provize za rok 2006 27,88 % a v roce 2005 29,1 %. V meziročním srovnání zde byl zaznamenán malý pokles u této položky. Z hlediska delšího časového horizontu můžeme sledovat, že v roce 2004 byl poměr poplatků a provizí k finančnímu zisku 31 % a v roce 2006 o 3 % nižší, tedy 28 %.

Zisk z finanční činnosti České spořitelny byl ve výši 29 426 mil. Kč za rok 2006, kdežto v roce 2005 ve výši 27 797 mil. Kč. V rámci České spořitelny byly výnosy z poplatků a provizí 9 453 mil. Kč a náklady 852 mil. Kč. Po odečtení těchto částek získáme čistý výnos z poplatků a provizí ve výši 8 601 mil. Kč. Tato částka představuje 29,22 % z celkového finančního zisku. V roce 2005 výše čistých poplatků a provizí činila 8 041 mil. Kč s poměrem 28,9 % ze zisku z finanční činnosti. Zde nastal nepatrný vzestup zisku z poplatků a provizí na celkovém finančním zisku České spořitelny.

Nejvýznamnější položkou z výnosů poplatků a provizí jsou výnosy z platebního styku, které tvořily více jak 62,4%, v absolutním vyjádření 5 901 mil. Kč. Dále výnosy z úvěrových činností s 17,8 % a 1 677 mil. Kč. Mezi významné položky patří též výnosy z operací s cennými papíry a to ve výši 1 021 mil. Kč s podílem 10,8%. V meziročním srovnání stouply celkové výnosy z poplatků a provizí o 796 mil. Kč nebo-li o 9,2 %.

Tabulka č. 10

Výnosy z poplatků a provizí
(v mil. Kč)

	2006	2005
Z úvěrové činnosti	1677	1400
Z platebního styku	5901	5678
Z operací s CP	1021	731
Z pojišťovacích činností	122	161
Ze stavebního spoření	476	416
Z devizových operací	40	42
Z ostatních fin. činností	216	229
Celkem	9453	8657

Zdroj: Výroční zpráva ČS

Nejvyšší položkou z nákladů provizí a poplatků jsou náklady na platební styk, které byly ve výši 480 mil Kč a poměrem 56,3%. Následovaly úvěrové činnosti s 75 mil. Kč a 8,8 % podíl. S 16,5 % jsou významné náklady na stavební spoření. V absolutním vyjádření ve výši 141 mil. Kč.

Tabulka č. 11

Náklady na poplatky a provize
(v mil. Kč)

Druh	2006	2005
Na úvěrové činnosti	75	2
Na platební styk	480	293
Na operace s CP	4	6
Na pojištění	19	-
Na stavební spoření	141	-
Na devizové operace	4	5
Na ostatní finanční činnosti	129	310
Celkem	852	616

Zdroj: výroční zpráva ČS

Československá obchodní banka

V rámci skupiny ČSOB dosáhla výše poplatků a provizí za rok 2006 6890 mil. Kč a v roce 2005 6517 mil. Kč. Toto představuje meziroční nárůst o 373 mil. Kč. V procentním vyjádření nárůst o 5,7 %, z této hodnoty tvořily přijaté poplatky a provize 8 800 mil. Kč v roce 2006 a v roce 2005 8193 mil. Kč. Placené poplatky a provize zaznamenaly meziroční nárůst o 13,96 % na 1 910 mil. Kč. v roce 2006 z 1 676 mil. Kč v roce 2005. Podíl čistých poplatků a provizí na celkovém finančním zisku v roce 2006 činil 24,9%. V roce 2005 byla hodnota 26,17 %, z tohoto hlediska můžeme vidět určitý meziroční pokles v položce poplatky a provize, kde zisk z finanční činnosti za rok 2005 činil 27 609 mil. Kč a v roce 2005 24 896 mil. Kč.

Z pohledu banky ČSOB, která dosáhla zisku z finanční činnosti v roce 2006 21 225 mil. Kč a 19 916 mil. Kč v roce 2005. Hodnota čistých poplatků a provizí byla 5 544 mil. Kč za rok 2006, kdežto o rok dříve 5 370 mil. Kč. Poměr 26, 12 % z tohoto zisku tvořily čisté poplatky a provize, kdežto v roce 2005 to bylo 26,96%. V meziročním srovnáním můžeme říci, že nedošlo skoro k žádnému navýšení poplatků a provizí. Podíváme-li se na čisté poplatky a provize v rámci konsolidovaného celku, a na druhou stranu pouze na čisté poplatky a provize v rámci nekonsolidovaného výkazu zisků a ztrát, zjistíme že více jak 80 % z čistých poplatků a provizí dosáhla samotná banka v roce 2006. V roce 2005 poměr činil dokonce 82,4 %.

Tabulka č. 12

Čisté poplatky a provize za ČSOB
(v mil. Kč)

Druh poplatku	2006	2005
Přijaté poplatky a provize	7039	6714
Placené poplatky a provize	1495	1344
Čisté poplatky a provize	5544	5370

Čisté poplatky a provize v rámci skupiny ČSOB
(v mil. Kč)

Druh poplatku	2006	2005
Přijaté poplatky a provize	8800	8193
Placené poplatky a provize	1910	1676
Čisté poplatky a provize	6890	6517

Zdroj: výroční zpráva ČSOB

Komerční banka

Celkový objem čistých poplatků a provizí v rámci konsolidované účetní závěrky se zvýšil o 0,4 % na 8769 mil. Kč oproti 8736 mil. Kč v roce 2005. Příspěvek dceřinných společností Komerční banky byl pouze okrajový a teprve po plné konsolidaci dosáhl úrovně jednoho procenta v celoročním vyjádření. Nekurzové poplatky a provize se meziročně zvýšily o 0,7 % na 7170 mil Kč. Díky rostoucím objemům prodeje a transakcí, avšak byly omezeny v důsledku obecného tlaku na ceny a přechodu klientů k finančním balíčků a službám přímého bankovníctví s nižšími cenami. Čisté poplatky z úvěru byly mimoto ovlivněny růstem provizí vyplácených zprostředkovatelům hypoték. Snižování podílu kurzových poplatků na celkových poplatcích je postupným procesem, který souvisí se zavedením eura a tlakem trhu na snižování cen. Částku 26 302 mil. Kč zaznamenala banka u zisku z finanční činnosti v roce 2006 a v minulém roce 24 502 mil Kč. V celkovém vyjádření k finančnímu zisku tvořily poplatky a provize za rok 2006 33,3 %. V roce 2005 byly poplatky a provize v poměru 35,7 %. Komerční banka v roce 2006 snížila tento podíl o více jak 2 %.

Z pohledu pouze Komerční banky bylo dosaženo roce 2006 zisku z finanční činnosti 24 631 mil. Kč a o rok dříve 23 392 mil. Kč. Čisté poplatky a provize byly ve výši 8 691 mil. Kč za rok 2006 a 8718 mil. Kč v roce 2005. V meziročním porovnání došlo k poklesu o 0,31 % nebo-li o 27 mil. Kč. Ve vztahu k finančnímu zisku dosáhla výše čistých poplatků 35,28 % za rok 2006. Podíl v roce 2005 dosáhl 37,27 %. Největší podíl na čistých

poplaticích a provizích měly poplatky za služby a operace s 7116 mil. Kč a poměrem více než 81,8 % z celku, dále pak 1 037 mil. Kč činil zisk z kurzových operací. Poslední část tvořily poplatky a provize z ostatních činností, ve výši 538 mil Kč. V meziročním srovnání s rokem 2005 zjistíme, že došlo k poklesu hodnot provizí za služby a z ostatních provizí, naopak u zisku z kurzových operací byl nárůst o 4,7 %.

Tabulka č. 13

Čisté poplatky a provize pouze v KB
(v mil. Kč)

	2006	2005
Poplatky a provize za služby a operace	7116	7123
Zisk z kurzových operací	1037	990
Zisk z ostatních provizí	538	605
Celkem	8691	8718

Zdroj: výroční zpráva KB

HVB Bank

Zisk z finanční činnosti HVB Bank činil od 1. ledna 2006 do 30. září 2006 4 452 mil. Kč, kdežto 5 168 mil. Kč v roce 2005. V roce 2006 banka vyprodukovala čisté poplatky a provize ve výši 1 549 mil. Kč, kdežto v předchozím roce 2 060 mil. Kč. S podílem čistých poplatků a provizí 34,7 % na zisku z finanční činnosti, o rok dříve banka dosáhla hodnoty 39,8 %. V tomto směru nastává pokles o 5 % proti předcházejícímu roku, což z pohledu banky znamená snížení podílu čistých poplatků a provizí na zisku z finanční činnosti. Můžeme říci, že HVB Bank zlevnila meziročně částečně své služby.

Na složení výnosů z poplatků a provizí se nejvíce podílely výnosy z kurzových provizí s poměrem 39,16 % k celkovým výnosům z poplatků a provizí. Druhé místo zaujaly výnosy z platebního styku s 25,1 % a následovaly výnosy z platebních karet s 16,4 %. Jako čtvrté se umístily výnosy z úvěrových operací s 10,6 %. Pokud jednotlivé hodnoty srovnáme s rokem 2005 můžeme sledovat mírný pokles u výnosů z platebního styku, který se snížil o 1 % (podíl činil 26,2 %), ale naopak nárůst poplatků z platebních karet o 1,5 % (podíl činil 14,9 %). Z hlediska nákladů poplatků a provizí byly nejvýznamnější náklady na platební karty s 65,53 % podílem z celku a z platebního styku s 6,44%. U obou těchto položek vzrostly podíly nákladů proti roku 2005.

Tabulka č. 14

**Čisté výnosy z poplatků a provizí
(v mil. Kč)**

	1.1 - 30.9. 2006	2005	Podíl v %
Výnosy z poplatků a provizí z CP	47	75	2,59
Výnosy obhospodařování správy, uložení a úschovy	83	99	4,58
Výnosy z úvěrové činnosti	193	230	10,65
Výnosy z platebního styku	455	620	25,10
Výnosy z kurzových provizí	710	947	39,16
Výnosy z platebních karet	296	352	16,33
Ostatní výnosy	29	37	1,60
Výnosy celkem	1813	2360	100
Náklady na poplatky a provize z CP	-	2	-
Náklady na obhospodařování, správu, a uložení	29	29	10,98
Náklady z úvěrových činností	45	69	17,05
Náklady z platebního styku	17	15	6,44
Náklady z platebních karet	173	185	65,53
Náklady celkem	264	300	100
Čisté výnosy z poplatků a provizí	1549	2060	

Zdroj : výroční zpráva HVB bank

BAWAG Bank

V roce 2006 dosáhla Bawag Bank finančního zisku 810 232 tis. Kč proti roku 2005 1 101 329 tis. Kč. V porovnání jednotlivých let došlo k poklesu o 291 097 tis. Kč, což v procentním vyjádření znamená pokles o 26,43 %. Způsobeno je to tím, že hospodářský rok BAWAG Bank byl v roce 2005 od 1.7. 2004 do 31. 12. 2005. Čisté bankovní poplatky a provize měly hodnotu v roce 2006 164 973 tis. Kč což tvořilo 20,36 % z celkového finančního zisku, kdežto v roce 2005 činila hodnota 218 101 tis. Kč a podíl ve výši 19,80 %. V porovnání mezi jednotlivými léty nastal k mírný vzestup poplatků a provizí a to zhruba o půl procenta.

Z pohledu podílu jednotlivých výnosů na celkových výnosech z poplatků a provizí se na prvním místě umístily ostatní výnosy z poplatků a provizí s 41,58 %. Druhý nejvyšší podíl na výnosech z poplatků a provizí měl platební styk s hodnotou 70 732 tis. Kč a 38,25 % vyjádřením z výnosů poplatků a provizí, třetí záruky z úvěrů s 9,34%. Z celkových nákladů na poplatky a provize se nejvýše umístily ostatní náklady s 34,1% poměrem z celku a hodnotou 6 800 tis. Kč. S 28,75 % byly na druhém místě záruky a akreditivy a jako třetí náklady platební styk s 17,09 %. U všech těchto položek byl zaznamenán nárůst oproti roku 2005.

Tabulka č. 15

Výnosy a náklady na poplatky a provize
(v tis. Kč)

	2006	1.7.2004 - 31.12.2005	
Výnosy			Podíl v %
Z operací s CP	5024	10670	2,72
Z obhospodařování správy	2087	1122	1,13
Z platebního styku	70732	116111	38,25
Ze záruk a akreditivu	17263	50339	9,34
Z úvěrů a akceptací	12915	39078	6,98
Ostatní	76896	31729	41,58
Celkem	184917	249049	100,00
Náklady			
Z operací s CP	2090	3926	10,48
Z obhospodařování správy	235	172	1,18
Z platebního styku	3409	4636	17,09
Ze záruk a akreditivu	5734	3257	28,75
Z úvěrů a akceptací	-	110	-
Z operací s deriváty	1676	2863	8,40
Ostatní	6800	16084	34,10
Celkem	19944	30948	100,00
Čisté poplatky a provize	164973	218101	

Zdroj: výroční zpráva Bawag bank

GE Money Bank

Výše zisku z finanční činnosti za rok 2006 činila 7 677 764 tis. Kč, proti roku 2005 byl ve výši 6 813 397 tis. Kč. Toto představuje meziroční nárůst o 864 367 tis. Kč, nebo-li o 12,68 %. Výše čistých poplatků a provizí v roce 2006 dosáhla 2 450 449 tis. Kč a v předchozím roce 2 245 150 tis. Kč. Podíl celkových čistých poplatků a provizí na finančním zisku byl v roce 2006 31,9 % oproti roku 2005 s 32,95 %. Meziročně zaznamenala banka nepatrný pokles čistých výnosů z poplatků a provizí k poměru zisku z finanční činnosti. Celkové výnosy z poplatků a provizí byly ve výši 2 798 456 tis. Kč. Největší podíl dosáhly výnosy z úvěrových aktivit s 75,2 %, následují výnosy z platebního styku s 17,2 % a zbytek tvoří ostatní výnosy s 7,6 %. Hodnota celkových nákladů z poplatků a provizí v roce 2006 měla výši 348 007 tis. Kč, na kterých se nejvíce podílely náklady z platebního styku s 222 144 tis. Kč a poměrem více jak 63,83 %.

Tabulka č. 16

Poplatky a provize
(v tis. Kč)

	2006	2005
Výnosy		
Z platebního styku	479295	425397
Z úvěrové činnosti	2103900	1900197
Ostatní	215261	235411
Celkem	2798456	2561005
Náklady		
Z platebního styku	222144	166885
Ostatní	125863	148970
Celkem	348007	315855
Čisté poplatky a provize	2450449	2245150

Zdroj: výroční zpráva GE Money Bank

Raiffeisenbank

Tato banka zaznamenala výši zisku z finanční činnosti v roce 2006 3 498 299 tis. Kč proti roku 2005 s 2 791 768 tis. Kč. Za rok 2006 vyprodukovala banka hodnotu čistých poplatků a provizí ve výši 1 036 559 a v minulém období 892 810. S podílem čistých poplatků a provizí 29,6 % za rok 2006 a s 31,98 % v roce 2005. Nejvíce se na výnosech poplatků a provizí podílely výnosy z platebního styku s 35,4 % následují výnosy z poskytování úvěrů a záruk s 30,8 % a jako třetí 26,2 % výnosy z devizových operací. V porovnání s rokem 2005 klesly výnosy z platebního styku z 39,65 % na již zmíněných 35,4%. Nejvýznamněji se na nákladech z poplatků a provizí podílely náklady z platebního styku s 33,2 % proti 47 % z roku 2005. Následují náklady z přijímání úvěrů a záruk s 6 % proti 12,3 % v roce 2005.

Tabulka č. 17

Poplatky a provize
(v tis. Kč)

	2006	2005
Výnosy		
Z platebního styku	479485	432467
z poskytování úvěrů a záruk	417370	310975
Z operací s CP	65344	38732
Z devizových operací	354642	274158
Z obhospodařování a správy	27142	27035
Z ostatních služeb	11626	7209

Celkem	1355609	1090576
Náklady		
Z platebního styku	105747	92995
Z přijímání úvěrů a záruk	19000	24304
Z operací s CP	12410	14390
Ze sekuritizace	23059	0
Z devizových operací	2700	2272
Z obhospodařování a správy	13	1433
Z ostatních služeb	156121	62372
Celkem	319050	197766
Čisté výnosy z poplatků a provizí	1036559	892810

Zdroj: Výroční zpráva 2006

5.1.1. Shrnutí

Průměr podílu čistých poplatků a provizí za celý bankovní sektor v České republice za rok 2006 činil 28,17 % proti 29,2 % v předchozím roce. Z pohledu porovnání mezi jednotlivými roky nastal pokles o 1 % což poukazuje na to, že jednotlivé banky částečně snižují své poplatky a provize, ale důležité je říci, že nedochází k růstu tohoto podílu.

Na prvním místě s nejvyšším podílem se umístila Komerční banka s 35,2 %, následovala ji HVB Bank s 34,7 % a na třetím místě s 31,9 % byla GE Money Bank. I když tyto banky byly na nejvyšších příčkách v roce 2006 musíme říci, že tento podíl čistých poplatků a provizí se proti roku 2005 snižoval jako například u HVB z 39,5 % na současných 34,7 %, u Komerční banky z 37,27 % na 35,21% a u třetí banky GE Money Bank z 32,95 % na 31,9 %. U těchto bank je patrné, že čisté poplatky a provize se výrazným způsobem podílejí na tvorbě zisku z finanční činnosti.

Naopak mezi banky s nejnižším podílem čistých poplatků a provizí patří BAWAG Bank s 20,26 % proti loňským 19,8 %, což představuje nepatrný nárůst této položky. Mezi banky, které se tímto poměrem dostaly pod hranici 30 % patří ČSOB s 26,12 % s porovnáním s předchozím rokem s 26,96 %.

Tabulka č. 18

Porovnání podílu poplatků a provizí na finančním zisku (v %)

Název banky	2006	2005
Komerční banka	35,2	37,27
HVB Bank	34,7	39,5

GE Money Bank	31,9	32,95
Česká spořitelna	29,22	28,9
ČSOB	26,12	26,96
BAWAG Bank	20,36	19,8
Průměr	28,17	29,2

Zdroj: Výroční zprávy bank 2006

Porovnání z hlediska podílu výnosů a nákladů na platební styk ve vztahu k čistým poplatkům a provizím. V tomto ukazateli nastávají velké rozdíly, protože některé banky dosahují více jak 60 % podílu, naopak některé banky necelých 30 %. Je to dáno především tím, na jakou činnost se jednotlivé banky zaměřují. Mezi banky s nejvyšším podílem patří Česká spořitelna, která dosáhla výsledku v roce 2006 63 % proti 66,96 % v roce 2005. Na druhém místě s 57,29 % byla IC banka a následně s 40,80 % BAWAG Bank. Naopak mezi banky s nejnižším podílem platebního styku na poplatcích a provizích patří GE Money Bank s 10,5 % v roce 2006 a 11,52 % v roce předchozím.

Tabulka č. 19

**Podíl poplatků z platebního styku na poplatcích a provizí
(v %)**

Název banky	2006	2005
Česká spořitelna	63	66,96
IC Banka	57,29	37,9
BAWAG Bank	40,8	51,15
Raifeissen Bank	36	38
HVB	28,27	29,37
GE Money Bank	10,5	11,52

Zdroj: Výroční zprávy 2006

Závěrem můžeme říci, banka s nejvyšším výdělkem z poplatků za platební styk je Česká spořitelna a naopak nejlevnější banka je GE Money bank. Z hlediska poměru finančního zisku a čistých poplatků dosáhla nejvyššího podílu Komerční banka a nejnižšího BAWAG Bank.

5.2. Německo

DZ Bank

Celkový zisk z finanční činnosti této banky za rok 2006 dosáhl výše 1 402 mil. Euro ve srovnání s rokem 2005 1 467 mil. Euro. Jedná se o meziroční pokles finančního zisku o 65 mil. Euro, což znamená snížení o 4,43%. V poměru čistých poplatků a provizí k finančnímu zisku, zaznamenala tato banka meziroční pokles, kdy v roce 2005 byl poměr ve výši 19,9 % proti roku 2006 s 19,2 %. Je to díky tomu, že banka se v roce 2006 určitým způsobem zaměřila na snižování jednotlivých bankovních poplatků.

Banka v roce 2006 zaznamenala zisk z poplatků a provizí ve výši 269 mil. Euro, kde výnosy činily 643 mil. Euro a náklady 374 mil. Euro. V porovnání s předchozím obdobím kde výnosy z poplatků a provizí byly ve výši 640 mil. Euro a náklady 348 mi. Euro.

Tabulka č. 20

Podíl jednotlivých položek na poplatcích a provizích
(v mil. Euro)

Zisk z:	2006	2005
Cenné papíry	131	171
Platební styk	31	35
Úvěry	62	49
Ostatní	45	37
Celkem	269	292

Zdroj: Výroční zpráva DZ Bank

Z hlediska bankovního koncernu DZ Bank byl zisk z finanční činnosti za rok 2006 3 995 mil. Euro, proti roku 2005 3 970 mil. Euro. Z tohoto pohledu můžeme říci, že zisk z finanční činnosti samotné DZ Bank tvořil 35,09 % z finančního zisku celého koncernu. Poměr čistých poplatků a provizí na zisku z finanční činnosti za rok 2006 byl 25,4 %, ale v předcházejícím roce 25,8 %. V porovnání mezi roky 2006 a 2005 zaznamenala banka pokles ve výši 0,4 % u tohoto poměru. Čisté poplatky a provize za rok 2005 se vyšplhaly do výše 1 028 mil. Euro. V tomto koncernu byla výše čistých poplatků a provizí v roce 2006 1 014 mil. Euro, kde výnosy ve výši 2 595 mil. Euro a náklady 1 581 mil Euro. Z jiného úhlu pohledu můžeme čisté poplatky a provizi rozdělit do čtyř částí, které se na nich podílely. První skupinou jsou banky s 440 mil. Euro, druhá skupina retailové

bankovníctví s 795 mil Euro a třetí skupina nemovitosti se ztrátou -222 mil. Euro, zbytek tvoří ostatní instituce.

Tabulka č. 21

Podíl na poplatcích a provizích
(v mil. Euro)

Druh	2006	2005
Cenné papíry	953	855
Platební styk a zahraniční obchod	68	122
Správa majetku	45	32
Úvěrový obchod	21	18
Stavební spoření	-259	-218
Ostatní	186	219
Celkem	1014	1028

Zdroj: Výroční zpráva 2006

Dresdner Bank

Mezi jednu z velkých bank v Německu podle bilanční sumy patří Dresdner Bank. Zisk z finanční činnosti této banky byl v roce 2006 5 335 mil. Euro, kdežto v roce 2005 6063 mil. Euro. V porovnání mezi rokem 2005 a 2006 došlo k poklesu tohoto zisku o 728 mil. Euro, nebo-li o 12,01 %.

V procentním vyjádření zisku z finanční činnosti a čistých poplatků a provizi dosáhla banka hodnoty za rok 2006 34,62 % proti 28,2 %, což nám ukazuje více jak 6,42 % nárůst tohoto poměru. Čisté poplatky a provize se skládaly z výnosů ve výši 2 298 mil. Euro a hodnotou nákladů 451 mil. Euro, což představuje čisté poplatky a provize za rok 2006 1 847 mil Euro proti roku 2005 s hodnotou 1 715 mil. Euro.

V rámci celého koncernu se zisk z finanční činnosti za rok 2006 vyšplhal do výše 6813 mil. Euro a v roce 2005 do výše 6 025 mil. Euro. Podíl čistých poplatků a provizi činil 41,6 % a v předcházejícím roce 44,74 %, což je výrazně více než u samostatné Dresdner bank. Výše čistých poplatků a provizi za rok 2006 2 841 mil Euro je složena z výnosů 3 205 mil. Euro a nákladů 364 mil Euro. Proti předcházejícímu roku obě položky zaznamenaly nárůst, u výnosů o 5,8 % a nákladů o 9,6 %. V předcházejícím roce zaznamenala hodnotu čistých poplatků a provizi ve výši 2 696 mil. Euro. Na výši čistých poplatků a provizi v obou letech nejvíce způsobily obchody s cennými papíry, správa majetku, poradenství. Velký podíl má též položka ostatní výnosy, které nejsou blíže specifikovány.

Tabulka č. 22

Poplatky a provize za rok 2006 a 2005
(v mil. Euro)

Druh	2006	2005
Cenné papíry	1304	1191
Správa majetku	325	288
Poradenství	361	315
Platební styk	262	269
Zahraniční platby	137	143
Ostatní	452	490
Celkem	2841	2696

Zdroj: Výroční zpráva Dresdner Bank

Commerzbank

Čisté poplatky a provize této banky dosáhly výše 1 617 mil. Euro za rok 2006 a 1 513 mil. Euro v roce 2005. Podíl nákladů činil 215 mil. Euro a výnosů 1 832 mil. Euro. V poměru čistých poplatků a provizí k finančnímu zisku byla výše 30,1 % za rok 2006 a 28,8% v roce 2005. V porovnání mezi jednotlivými léty stoupla úroveň položky zisk z finanční činnosti o 2,4 % nebo-li o 126 mil. Euro, kde zisk z finanční činnosti roku 2006 byl 5 371 mil. Euro a 5 245 mil. Euro v předchozím roce.

V rámci celého koncernu se zisk z finanční činnosti dostal do výše 8 724 mil. Euro proti 6 914 mil. Euro v předchozím roce, kde výše čistých poplatků a provizí byla 2 861 mil. Euro a v předchozím roce 2 415 mil. Euro, s poměrem který činil 32,8 % proti loňským 34,92%. Nejvyšší podíl na čistých poplatcích a provizích měla položka obchodování s cennými papíry, kterou následovala správa majetku a až na třetím místě byly poplatky a provize z platebního styku. Hodnotu čistých poplatků a provizí za rok 2006 můžeme rozdělit na jednotlivá čtvrtletí, první čtvrtletí 781, druhé 703, třetí 659 a čtvrté 718 mil. Euro.

Tabulka č. 23

Čisté poplatky a provize
(v mil. Euro)

Druh	2006	2005
Cenné papíry	945	901
Správa majetku	767	620
Platební styk	431	422
Ručení	165	153

Ostatní	553	319
Celkem	2861	2415

Zdroj: Výroční zpráva Commerzbank

Bayern Landesbank

Zisk z finanční činnosti této banky dosáhl hodnoty v roce 2006 1 754 mil. Euro proti předcházejícímu roku s 1 804 mil. Euro. Jak je patrné došlo k meziročnímu poklesu finančního zisku o 50 mil Euro. Na tomto zisku z finanční činnosti se podílely výnosy ve výši 655 671 tis. Euro a náklady 351 134 tis. Euro, tedy čisté poplatky a provize 304 537 tis. Euro. Čisté poplatky a provize tvořily na tomto zisku 17,39 % za rok 2006 a v roce 2005 13,2 %. Mezi nejvýznamnější položky výnosů z poplatků a provizí se řadí výnosy z uzavření smluv ve výši 54 869 tis. Euro, dále pak výnosy z půjček s 9 310 tis. Euro.

V rámci koncernu Landesbank byl zisk z finanční činnosti 2 473 proti 2 369 mil. Euro v roce 2005. Čisté poplatky a provize dosáhly podílu za rok 2006 16,9 % a za rok 2005 15,23 %. Podíl výnosů dosáhl 868 234 tis. Euro a nákladů 450 291 tis. Euro za běžný rok. V rámci minulého roku činily výnosy 769 959 tis. Euro a náklady 408 533 tis. Euro, což nám dává hodnotu čistých poplatků a provizí za rok 2005 361 426 tis. Euro a rok 2006 418 mil. Euro. Z hlediska čistých poplatků a provizí můžeme těchto 418 mil. Euro, rozdělit na několik částí. Nejvíce se podílely podniky částkou 152 mil Euro, reality 39 mil. Euro, finanční trh 16 mil. Euro, finanční instituce 50, spořitelny Bayern Landes bank 63 mil. Euro dále pak samotná banka Landesbank 8. V neposlední řadě dceřinné společnosti s 114 mil. Euro a jako poslední ostatní instituce s -24.

5.2.1. Shrnutí Německo

U jednotlivých bank jsou většinou poměry čistých poplatků a provizí k zisku z finanční činnosti nižší než u samotného koncernu dané banky. Hodnota poměru se pohybuje v rozmezí od 41,76 % - 17,3 %. Čisté poplatky a provize jsou významnou součástí finančního zisku u Dresnder Bank, naopak méně významné jsou u Bayern Landesbank. V průměru můžeme říci, že hodnota čistých poplatků a provizí ve vztahu k finančnímu zisku se pohybuje kolem 30 %.

Tabulka č. 24

Porovnání ve vztahu poplatků k finančnímu zisku
(v %)

Název banky	2006	2005
Dresdner Bank - koncern	41,76	44,76
Dresdner Bank	34	28,2
Commerzbank – koncern	32,8	34,92
Commerzbank	30,1	28,8
DZ Bank – koncern	25,4	25,8
DZ Bank	19,2	19,9
Bayern Landesbank	17,3	13,2

Zdroj: Výroční zprávy bank 2006

Tabulka č. 25

Podíl platebního styku na poplatcích a provizích
(v %)

Název banky	2006	2005
DZ Bank - koncern	6,7	11,86
Dresdner Bank	9,22	9,97
DZ Bank	11,5	11,98
CommerzBank	15	17,6

Analýza z hlediska výše čistých poplatků a provizí z platebního styku ke vztahu čistých poplatků a provizí. V tomto ukazateli můžeme sledovat, že výše zisku za platební styk se pohybuje okolo 10 %. Nejvyššího poměru v tomto ukazateli dosáhla Commerzbank s 15 % naopak nejnižšího DZ Bank v rámci koncernu a to 6,7 %. Z těchto hodnot je patrné, že německé banky účtují jen minimální poplatky z platebního styku, a tato položka pouze z 10 % ovlivňuje výši čistých poplatků a provizí.

Celkové shrnutí

V obou zemích činí hodnota čistých poplatků a provizí na zisku z finanční činnosti kolem 30 %, i když některé banky dosahují výrazně vyšších hodnot. Je to způsobeno především tím, na jaké činnosti se jednotlivé banky soustředí. Z hlediska podílu zisků z platebního styku k čistým poplatkům a provizím se poměr vyšplhal v České republice i nad hodnotu 60 % u České spořitelny. V Německu tento ukazatel nabývá hodnot kolem 10 %, kde nejvíce měla Commerzbank 15 %.

6. Mezibankovní komparace v České republice

6.1. Bilanční suma

Bilanční suma nám udává celkový součet aktiv nebo pasiv. Tuto hodnotu nalezneme v rozvaze jak již zmíněný součet nebo také pod názvem bilanční suma. Objem aktiv bankovního sektoru v průběhu roku 2006 vrostl na hodnotu 3 151,8 mld. Kč, což je nárůst o 197,4 mld. Kč nebo také o 6,6 %. V porovnání s rokem 2005, kde činilo meziroční tempo růstu 12,1 %, výrazně zpomalilo. Nižší tempo zaznamenaly jak velké banky tak i pobočky zahraničních bank. Tři největší banky také zaznamenaly pokles na aktivech celého bankovního sektoru z 55,6% na 54,3%.

Pokud vyjádříme celkovou bilanční sumu k 30. 9. 2006 v eurech činila 112 065 mil. Euro za celý bankovní sektor. Z této částky měla nejvyšší podíl Československá obchodní banka s 23 849 mil. Euro a podílem na celkové bilanční sumě 21,3 %. Na druhém místě se umístila Česká spořitelna s 20 655 mil. Euro, která měla podíl 18,4 %. Jako třetí následovala Komerční banka s 18 063 mil. Euro. Toto jsou tři největší banky z hlediska bilanční sumy, které se dostaly s bilanční sumou nad 10 00 mil. Euro. Čtvrté místo patří HVB Bank s 6 330 mil. Euro. Poslední páté místo zaujímá Citibank s 3 462 mil. Euro a podílem na celkové bilanční sumě s 3,1 %. Těchto pět bank se podílí s 64,5 % na bilanční sumě celého bankovního sektoru.

Tabulka č.26

Bilanční suma k 30.9. 2006
(v mil. Eurech)

Název bank	Bilanční suma	Podíl na trhu (v %)
ČSOB	23849	21,3
Česká spořitelna	20655	18,4
Komerční banka	18063	16,1
HVB Bank	6330	5,6
Citibank	3462	3,1
Raiffeisenbank	2976	2,7
GE Money bank	2493	2,2
Živnostenská banka	1853	1,7
BAWAG Bank	978	0,9
Volksbank	861	0,8
eBanka	691	0,6
Ostatní	29854	26,6
Celkem	112065	100

Zdroj: Výroční zpráva HVB Bank 2006

Nejvyšší hodnoty k 31.12.2006 dosáhla Československá obchodní banka s 613 177 mil.Kč, na druhém místě se umístila Česká spořitelna s hodnotou ve výši 585 162 mil. Kč a jako třetí Komerční banka s 512 256 mil. Kč. Tyto tři největší banky měly již zmíněný podíl na celkové bilanční sumě ve výši 54,3%. Jako čtvrtá byla HVB Bank s hodnotou 179344 mil. Kč, kterou následovala Citibank s 102 914 mil. Kč. Těchto pět bank mělo v souhrnu 63,23% podíl na celkové bilanční sumě. Dále se umístily Raiffeisenbank s 89 677 mil. Kč a GE Money Bank s 72 783 mil. Kč. Tyto zmíněné banky zaznamenaly 68,38 % podíl na bilanční sumě celého sektoru.

Tabulka č. 27

Pořadí podle bilanční sumy k 31. 12. 2006
(v mil. Kč.)

Pořadí	Název banky	Bilanční suma
1	ČSOB	613 177
2	Česká spořitelna	585 162
3	Komerční banka	512 256
4	HVB	179 344
5	Citibank	102 914
6	Raiffeisenbank	89 677
7	GE Money Bank	72 783

Zdroj: Výroční zprávy bank

6.2. Základní kapitál

Minimální výše základního kapitálu pro banku je v současné době činí 500 mil. Kč. Celkový základní kapitál v celém bankovním sektoru v České republice činil k 31. 12. 2006 71 415 691 tis. Kč.

Z pohledu základního kapitálu ke konci roku 2006 na tom byla nejlépe Komerční banka s 19 005 mil. Kč. Tento základní kapitál je rozdělen na 38 009 852 kusů akcií o nominální hodnotě 500 Kč. Z těchto 19 005 mil. Kč akcií vlastní 60,35 % francouzská společnost Sociétés Générale se sídlem v Paříži, 6,98 % vlastní americká společnost Investors Bank & Trust Copany a 3,74 % patří společnosti Nortrust Nominees Limited se sídlem v Londýně. Na druhém místě se umístila Česká spořitelna se základním kapitálem 15,2 mld. Kč. Kapitál je rozvržen do 152 000 000 kusů akcií o nominální hodnotě 100 Kč. Majoritní vlastník těchto akcií je Erste Bank der österreichischen Sparkassen se sídlem ve Vídni s podílem 97,98%, dále 1,57 % akcií vlastní města a obce v České republice a třetí poslední vlastník s 0,45 % jsou ostatní právnické osoby. Třetí pozici získala HVB Bank se

základním kapitálem ve výši 5 125 mil. Kč. U této banky je 100% vlastníkem všech akcií Bank Austria Creditanstalt AG se sídlem ve Vídni, který vlastní 74 310 akcií. Čtvrté místo zaujala ČSOB s výši základního kapitálu 5 105 mil. Kč, který se skládá z 5 105 000 kusů akcií o nominální hodnotě 1 000 Kč. Většinový podíl v ČSOB má belgická společnost KBC s 97,4%, která zvýšila svůj podíl proti roku 2005 z 89,97 %. Dalším vlastníkem byla Evropská banka pro rekonstrukci a rozvoj, která právě v roce 2005 prodala svůj 7 % podíl, a v současné době nevlastní žádné akcie. Zbýlých 2,56% patří ostatním akcionářům. Pátého pořadí dosáhla v roce 2006 Raiffeisenbank se základním kapitálem 3 614 mil. Kč, který se zvýšil proti roku 2005 z 2 500 mil. Kč. Tuto banku vlastní z 51 % Raiffeisen International Bank AG, 25 % RB Beteiligung se sídlem ve Vídni a zbylých 24 % RaiffeisenlandesBank také se sídlem ve Vídni. Celkový počet akcií činí 361 400 kusů o nominální hodnotě 10 000Kč za jednu akcii.

Tabulka č. 28

Srovnání podle základního kapitálu k 31. 12. 2006

(v mil. Kč)

Název banky	Základní kapitál
Komerční banka	19 005
Česká spořitelna	15 200
HVB Bank	5 125
ČSOB	5 105
Raiffeisenbank	3 614
Citi Bank	2 925
eBanka	1 184
BAWAG Bank	1 708
Volksbank	1 145

Zdroj: Výroční zprávy bank

6.3. Hospodářský výsledek – čistý zisk

V bankovním sektoru poklesl v meziročním srovnání čistý zisk o 1,2 mld. Kč nebo-li o 3,1 % a k 31. 12. 2006 dosáhl hodnoty 37,9 mld. Kč oproti 39,1 mld. na konci roku 2005. Důvod rozdílu je zapříčiněn vyšší vykázanou daní z příjmů, která činila 11,2 mld. Kč v roce 2006 proti 10,1 mld. v roce 2005.

Nejvyššího čistého zisku za rok 2006 dosáhla Česká spořitelna s 8 940 mil. Kč, ale proti roku 2005 zaznamenala pokles o 820 mil. Kč. Na druhém místě se umístila Komerční banka s 8 747 mil. Kč. Také jako u České spořitelny byl meziroční pokles čistého zisku ve

výši 401 mil. Kč. Třetí pozici za rok 2006 získala Československá obchodní banka s 7 577 mil. Kč. I tato banka zaznamenala meziroční pokles čistého zisku o 10,9 % nebo-li o 827 mil. Kč. Dohromady tyto tři velké banky vyprodukovaly čistý zisk ve výši 25,3 mld. Kč, což představuje více jak 66,66 %. Čtvrtou pozici z hlediska čistého zisku získala GE Money Bank se ziskem 3 046 mil. Kč. A na pátém místě s 2 110 mil. Kč HVB Bank (v současné době UniCredit Bank). Těchto pět bank má celkový podíl na čistém zisku ve výši 80,26 %. Z hlediska meziročního srovnání můžeme říci, že u těchto bank až na GE Money Bank, došlo k meziročnímu poklesu čistého zisku.

Tabulka č. 29

Pořadí bank podle čistého zisku k 31. 12. 2006
(v mil. Kč)

Pořadí	Banka	Čistý zisk
1	Česká spořitelna	8940
2	Komerční banka	8747
3	ČSOB	7577
4	GE Money Bank	3046
5	HVB	2110
6	RaiffeissenBank	562

Zdroj: Výroční zprávy bank

6.4. Čistý zisk na jednoho zaměstnance

Z pohledu čistého zisku na jednoho zaměstnance jsou na prvních místech malé banky, které mají poměrně vysoký zisk a malý počet zaměstnanců. Je to také dáno tím, že více využívají elektronického bankovníctví. První pozici obsadila Českomoravská záruční a rozvojová banka s 2 952 tis. Kč na jednoho zaměstnance. Za touto bankou následovala s 2 211,74 tis. Kč HVB banka. Jako jediné tyto dvě banky přesáhly hodnotu 2 000 tis. Kč čistého zisku na jednoho zaměstnance. Na třetím místě se umístila GE Money Bank s 1 412,88 tis. Kč na jednoho zaměstnance. Jako čtvrtá byla Komerční banka s 1 158,2 tis. Kč. Páté místo zaujala Československá obchodní banka s 1 119,56 tis. Kč. Za touto bankou dále následuje J&T Bank s 1 005,9 tis. Kč. Poslední místo obsadila Česká spořitelna. Je to dáno zejména tím, že tato banka má velký počet obchodních míst a tím pádem potřebuje i více zaměstnanců.

Tabulka č. 30

Pořadí podle čistého zisku na 1 zaměstnance k 31. 12. 2006
(v tis. Kč)

Pořadí	Název banky	zisk
1	Českomoravská záruční a rozvojová banka	2952
2	HVB	2111,74
3	GE Money Bank	1412,88
4	Komerční banka	1158,2
5	ČSOB	1119,56
6	J&T	1005,9

Zdroj: Výroční zprávy bank

6.5. Pracovníci v bankovním sektoru

K 31. 12. 2006 bylo v bankovním sektoru zaměstnáno 38 232 zaměstnanců bez ohledu na velikost jejich pracovního úvazku, což je o 692 více než v loňském roce. Zatímco skupina velkých bank pokračovala ve snižování zaměstnanců, vykázala v roce 2006 o 145 zaměstnanců méně než v předchozím roce. Ve skupině středních bank byl zaznamenán nárůst o 605 zaměstnanců.

Mezi největší zaměstnavatele z bankovního sektoru patří Česká spořitelna s 10 097 pracovníky, ale proti roku 2005 zaznamenala pokles o 592 pracovníků. S 7552 pracovníky se umístila na druhém místě Komerční banka. U této banky byl nárůst pracovníků o 2,3 % nebo-li o 173 pracovníků. Je to dáno především zřizováním nových poboček, které si vyžadují nové pracovníky. Na třetí příčce je s 6 750 zaměstnanci Československá obchodní banka. Tyto tři velké banky zaměstnávají více jak 63,80 % pracovníků z celkového počtu. Dále následuje GE Money Bank s 2 156 pracovníky proti roku 2005 s 2 028. Zde byl zaznamenán nárůst o 6,3 %. Na posledním pátém místě je RaiffeisenBank s 1 336 pracovníky. Těchto pět bank se podílí na celkovém počtu více jak s 72,95 %.

Tabulka č. 31

Pořadí podle počtu zaměstnanců k 31. 12. 2006

Pořadí	Název banky	Počet zaměstnanců
1	Česká spořitelna	10097
2	Komerční banka	7552
3	ČSOB	6750

4	GE Money Bank	2156
5	Raiffeisen Bank	1336
6	HVB	954

Zdroj: Výroční zprávy bank

Vývoj pracovníků a obchodních míst od 1997 do 2006 (v České republice)

Ukazatel	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Počet poboček	2467	2220	2006	1701	1660	1631	1670	1785	1825	1877
Počet pracovníků	57082	52760	49400	45500	40900	40625	39004	38160	37540	38232

Zdroj: Výroční zprávy bank

6.6. Obchodní místa

Na rozdíl od vývoje počtu zaměstnanců se počet obchodních míst zvyšuje pravidelně od roku 2003. V roce 2006 na území České republiky přibýlo 52 nových poboček, celková hodnota byla 1 877. Kromě skupiny malých bank zaznamenaly nárůst poboček všechny skupiny bank.

Nejvíce poboček měla Česká spořitelna, které dosáhla hodnoty 637 poboček. V roce 2006 bylo 10 poboček zrušeno. Na druhém místě se umístila Komerční banka s 378 obchodními místy, která v roce 2006 založila 19 nových poboček a do roku 2008 chce dosáhnout hodnoty 400 obchodních míst. S 214 obchodními místy zaujímá třetí pozici Československá obchodní banka. Z pohledu podílu těchto třech prvních bank na celkovém počtu mají více jak 65,47 % podíl na celkové hodnotě. Čtvrté místo zaujala GE Money Bank s 209 místy a jako poslední pátého místa dosáhla eBanka s 131 pobočkami. Těchto prvních pět bank má 83,59% na všech obchodních místech v České republice.

Tabulka č. 32

Pořadí podle obchodních míst k 31. 12. 2006

Pořadí	Název banky	Počet obchodních míst
1	Česká spořitelna	637
2	Komerční banka	378
3	ČSOB	214
4	GE Money Bank	209
5	eBanka	131

Zdroj: Výroční zprávy bank

6.7. Kapitálová přiměřenost

Nezastupitelný význam v bankovní regulaci a dohledu má kapitálová přiměřenost. Obecně můžeme kapitálovou přiměřenost definovat jako poměr kapitálu a rizik, kterým je daný subjekt vystaven. Tento poměr by měl být dostatečně velký, aby kapitál pokryl případné ztráty plynoucí z aktivit subjektu. Koncept kapitálové přiměřenosti je předmětem neustálého vývoje a zpřesňování, kde dochází k zavádění nových podstupovaných rizik do jejího výpočtu apod. To bylo také jedním z důvodů vydání nové koncepce Basel II, kde jejím cílem je umožnit přesnější měření podstupovaných úvěrových rizik a zahrnout do výpočtu kapitálové přiměřenosti i operační riziko. Kapitálová přiměřenost se počítá podle metodiky České národní banky a její minimální hranice je stanovena na 8 %¹.

Porovnání z hlediska kapitálové přiměřenosti v letech 1997 až 2005.

Tabulka č. 33

Vývoj kapitálové přiměřenosti v ČR
(v počtu bank)

Hodnoty	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
pod 8 %	3	1	0	0	0	0	0	0	0
8 - 12 %	8	7	4	6	3	6	6	9	11
12 - 15 %	0	4	9	5	7	8	6	7	3
15 -20 %	6	4	7	6	8	2	5	1	4
20 -50 %	5	4	1	4	4	7	5	6	4
nad 50%	4	5	4	4	3	3	4	3	2

Zdroj: Bankovníctví, S. Polouček, s. 354

Celkový průměr kapitálové přiměřenosti celého bankovního sektoru za rok 2006 činil 11,41 %, kdežto v roce 2005 byl průměr ve výši 11,86 %. Jedná se o meziroční pokles o 0,45 %.

Nejvyšší kapitálové přiměřenosti v roce 2006 dosáhla IC banka ve výši 119,59 %. S velkým odstupem následovala Česká exportní banka s 67,45 %, která má kapitálovou přiměřenost o 52,14 % nižší než IC Banka. Na třetím místě se umístila GE Money Bank s výší kapitálové přiměřenosti 23,18 %. Dále následuje Českomoravská exportní a rozvojová banka s 22,7 %. Tyto čtyři banky se jako jediné dostaly s kapitálovou přiměřeností nad hranici 20 %. S 13,8 % obsadila pátou pozici Komerční banka, a po té následovala J&T Bank s 12,55 %. Z pohledu velkých bank, můžeme vidět že kapitálová

¹ [www.cnb/bankovni dohled/dohled nad finančním trhem](http://www.cnb/bankovni_dohled/dohled_nad_financnim_trhem)

přiměřenost se pohybovala ke konci roku 2006 kolem 9 %, jako například u ČSOB 9,29 % a České spořitelny 9,26 %.

Tabulka č. 34

Pořadí podle kapitálové přiměřenosti k 31. 12. 2006
(v %)

Pořadí	Název banky	2006	2005
1	IC Banka	119,59	121,16
2	Česká exportní banka	67,45	86,37
3	GE Money bank	23,18	23,41
4	Českomoravská záruční a rozvojová banka	22,70	21,30
5	Komerční banka	13,08	13,58
6	J&T Banka	12,55	15,04
7	HVB Bank	11,10	10,90
8	Raiffeisenbank	9,90	8,80

Zdroj: Výroční zprávy jednotlivých bank

6.8. Ukazatele výnosnosti

K nejdůležitějším a nejčastějším ukazatelům výnosnosti patří výnosnost aktiv a výnosnost kapitálu. Pro výpočet hodnoty ROE se velmi často používá ukazatel zvaný Tier 1. Oba ukazatele se vyskytují v několika obměnách. Relativně často se používají indikátory ROAA a ROAE, které vztahují zisk k průměrným aktivům a průměrnému kapitálu. Nejjednodušším způsobem stanovení průměrných aktiv a kapitálu je výpočet pomocí aritmetického průměru hodnot analyzované proměnné na počátku a konci sledovaného období¹.

Ukazatel ROA ukazuje na schopnost vedení společnosti využívat aktiva k vytvořenému zisku, a proto zajímá zejména řídicí pracovníky. Naopak ukazatel ROE ukazuje míru výnosu, která připadá jednotlivým akcionářům banky, třetí podle tohoto ukazatele hodnotí zda jejich investice byla či nebyla úspěšná².

Hodnoty měřené rentability se v roce 2006 snížily v důsledků poklesu čistého zisku a na druhé straně zvýšení kapitálu. Rentabilita kapitálu ROAE dosáhla hodnoty v roce 2006 22,5 % což představuje pokles o 2,7 procentního bodu proti roku 2005. K poklesu ROAE došlo u všech skupin bank, jedinou výjimku tvořily stavební spořitelny, které zaznamenaly

¹ Polouček, S.: 2006, s. 260

² Polouček, S.: 2006, s. 260

v roce 2006 nárůst o 3,4 %. Naopak u skupiny velkých bank nastal pokles o 3,3 procentního bodu.

Ukazatel rentability aktiv nebo-li ROAA se v roce 2006 snížil o 0,14 % na celkovou hodnotu 1,23 %. Nejvyšší hodnotu tohoto ukazatele za rok 2006 dosáhla skupina velkých bank a to 1,46 %, kdežto skupina středních bank 1,21 % a u skupiny ostatních bank byla hodnota tohoto ukazatele menší než 1 %.

Tabulka č. 35

Ukazatel ROAE u vybraných bank v ČR 2000 - 2006
(v %)

Název Banky	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ČSOB	14,26	16,49	16,65	14,30	14,93	16,40	17,15
Česká spořitelna	0,21	7,62	21,37	23,71	23,80	22,31	23,00
Komerční banka	----	11,56	30,60	25,04	22,09	19,54	17,68
HVB Bank	----	12,32	18,37	18,10	16,56	14,95	17,42
GE Money Bank	8,45	9,79	11,76	21,67	21,56	21,13	17,80
Raiffeisenbank	0,63	1,77	4,78	9,77	11,68	14,02	18,80
eBanka	-33,77	0,84	-18,70	-19,49	-47,17	1,42	-7,95

Ukazatel ROAA u vybraných bank v ČR 2000 - 2006
(v %)

Název banky	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ČSOB	1,18	1,05	1,11	1,04	1,13	1,20	1,19
Česká spořitelna	0,00	0,39	1,12	1,38	1,45	1,50	1,50
Komerční banka	---	0,61	2,02	2,08	2,07	1,88	1,74
HVB Bank	---	0,91	1,33	1,19	1,21	1,19	1,46
GE Money Bank	1,05	1,13	1,65	3,05	3,76	4,30	4,50
Raiffeisenbank	0,02	0,06	0,17	0,37	0,46	0,73	0,90
eBanka	-5,68	0,06	-1,30	-1,13	-2,11	0,07	-0,50

Zdroj: Polouček, S.: 2006, s. 263

Zdroj: Výroční zprávy bank

Z pohledu ukazatele ROAE byly nejúspěšnější investoři u České spořitelny, u které dosáhly výnosu za rok 2006 23 %, dále následovala Raiffeisenbank s 18,8 % a jako třetí GE Money bank s 17,80 %. Jen o několik desetín procenta méně získaly další banky jako Československá obchodní banka, Komerční banka a HVB Banka. Naopak záporného výsledku dosáhla v roce 2006 eBanka a to -7,95 %.

U ukazatele ROAA byl nejschopnější management u GE Money Bank s hodnotou 4,50 %, . Na druhém místě se umístila Komerční banka se značným odstupem s 1,74 %,

dále následují s 1,50 % Česká spořitelna, s 1,46 % HVB bank. Naopak zápornou hodnotu pro rok 2006 měla eBanka – 0,5 %.

6.9. Predikce

Korelační koeficient u kvadratického trendu byl 0,951, kdežto u exponenciálního trendu činila hodnota 0,9066, můžeme exponenciální trend vyloučit a počítat pouze s kvadratickým trendem. Grafické znázornění tohoto trendu je uvedeno v příloze č. 2. Statistický software vypočítá kvadratický trend ve tvaru $402,402 + (-5,0819)x + 2,63652 x^2$. Po dosazení hodnoty, získáme požadovanou hodnotu pro rok 2008, která činí 615,235 mld. Kč.

Vypočítaná hodnota M.S.E. u kvadratického trendu činila 149,83, kdežto u exponenciálního trendu 287,83. I pomocí této speciální metody je vhodnější kvadratický trend před exponenciálním.

Tabulka č. 36

Hodnoty pro kvadratický model

Hodnoty	Předpověď	Rezidua
390,122	399,957	-9,835
402,205	402,7846	-0,5796
421,72	410,8853	10,8347
439,753	424,259	15,494
447,565	442,9057	4,6593
448,298	466,8255	-18,5275
493,738	496,0184	-2,2804
512,25	530,4842	-18,2342
588,692	570,2232	18,4688

Obdobným způsobem bylo postupováno při výpočtu bilanční sumy u České spořitelny. Zde musíme říci, že výpočet se týká roku 2007, protože hodnoty za rok 2007 nejsou v současné době zveřejněny. Kde korelační koeficient činil u exponenciálního trendu 0,91 a u kvadratického 0,9321. Jako u Komerční banky byl zvolen kvadratický trend, který vyšel ve tvaru $413,3327 + 1,083109 x + 3,192 x^2$. Po výpočtu získáme hodnotu bilanční sumy pro rok 2007 ve výši 626,28 mld. Kč.

Při výpočtu predikce byl využit model, který nebere v úvahu sezónnost, je zde tedy pouze trend.

Ocenění bank

Tak jak bývá každým rokem zvykem, tak i v roce 2007 byly vyhlášeny výsledky ocenění MasterCard Banka roku. Titul banka roku získala v roce 2007 Komerční banka, která obhájila prvenství z let 2004 a 2005. Na druhém místě se umístila Česká spořitelna. Jako třetí byla vyhlášena Raiffeisenbank.

V kategorii nejdůvěryhodnější banka roku 2007 zvítězila Česká spořitelna a. s. Druhá byla Komerční banka a jako třetí Československá obchodní banka a. s. – Poštovní spořitelna. V této kategorii nehlasují odborníci, ale široká veřejnost. V roce 2007 se v této kategorii hlasovalo pomocí zpráv sms a na základě veřejného mínění občanů.

Z pohledu nejdynamičtější banka roku 2007 získala prvenství Raiffeisenbank, která obhájila prvenství z předchozího roku 2006. Tuto banku následovala GE Money Bank a jako třetí Komerční banka. Titul nejdynamičtější banka se uděluje bance, která se odlišuje neustálými inovacemi v produktech a zlepšování u jednotlivých služeb pro své klienty.

V kategorii účet roku 2007 získala prvenství Česká spořitelna s osobním účtem České spořitelny. Druhou příčku obsadila ING Bank N.V. s ING konto a jako třetí eBanka s osobním účtem.

Ocenění bankéř roku 2007 získal generální ředitel Československé obchodní banky.

Celkové Hodnocení

Mezi základní ukazatele bank patří bilanční suma, čistý zisk, kapitálová přiměřenost a také ukazatele výnosnosti jako například ROAA a ROAE. Tyto ukazatele nám nejenom ukazují jednotlivou sílu dané banky, ale také na druhou stranu jak jsou schopné banky čelit a odolávat jednotlivým rizikům. Mezi nejsilnější banky patří Česká spořitelna, Komerční banka a také Československá obchodní banka. Které dále následují menší banky jako UniCredit Bank, Raiffeisenbank a GE Money Bank.

7. Vývoj bankovních poplatků

7.1. Česká republika

Již od roku 2005 jsou bankovní poplatky v České republice velice diskutovány a kritizovány. Na toto téma bylo do dnešní doby provedena řada rozhovorů různých bankovních expertů včetně guvernéra České národní banky. V této oblasti byly prošetřovány tři největší banky, a to Komerční banka, Česká spořitelna a Československá obchodní banka, obviněné z kartelové dohody o výši bankovních poplatků. Poplatky jsou velmi často v pozornosti médií v případech kdy dochází ke snižování jednotlivých poplatků, ale také na druhou stranu kdy banky zvyšují své poplatky.

V rozhovoru s viceguvernérem České národní banky Miroslavem Singerem, který konstatoval, že cena produktů není určena pouze poplatkovou politikou. Do značné míry je také ovlivněna úrokovou sazbou, která je v současné době nízká. Pokud se zvednou úrokové sazby na úroveň západní Evropy, sice se zpomalí ekonomika, může nastat že někdo zkrachuje, ale můžeme pak říci, že bankovní poplatky klesly. Můžeme též říci, že bankovní poplatky se proti minulým létům snižují, a to v minulém roce to bylo zhruba o 4 % což je více než jaký byl pokles v rámci celé EU, kde výše poklesu činila 1,3 %. Na druhou stranu, pokud se podíváme na srovnatelné transformační ekonomiky, tzn. země na východ od nás tak tam bankovní poplatky rostly docela rychlým tempem¹.

Z hlediska porovnání bankovních poplatků ve vztahu k HDP a příjmům obyvatelstva můžeme říci, že výše těchto poplatků byla nejnižší v celé postransformační Evropě. Na druhou stranu je před námi velmi dlouhá cesta k těm, které lze porovnat v zemích s vyspělým finančním sektorem a vyššími úrokovými sazbami. Též lze konstatovat, že konkurence bank na našem finančním trhu je dostatečná, přičemž jednotlivé poplatky se velmi často začínají objevovat v hledáčku spotřebitelů a to samozřejmě vede ke konkurenčnímu boji. Což je příčinou, že jednotlivé bankovní poplatky klesají a zjednodušuje se jejich struktura.

Na druhou stranu musíme říci, že bankovní poplatky jsou velmi často v hledáčku medií a skutečnost je taková, že lidé na ně sice díky těmto médiím „nadávají“, ale v konečném důsledku je zase až tak neřeší. V jejich rodinném rozpočtu bankovní poplatky tvoří

¹ www.cnb.cz

zanedbatelnou položku a tudíž i jejich případné snížení v řádu desítek procent by rozpočet jednotlivých rodin ovlivnilo jen minimálním způsobem¹.

V poslední době se v Hospodářských novinách objevila zpráva, že české banky podezírá Komise evropské unie z odírání zákazníků. Proto také komise zahájila vyšetřování, které má potvrdit či vyvrátit toto tvrzení. Komise zahajuje vyšetřování transparentnosti poplatků, možnosti porovnání jednotlivých nabídek a mobility zákazníků v sektoru finančních služeb, prohlásila komisařka Netlena Kuneva, která má toto prošetření nastarosti. Podle ní se poplatky za shodné bankovní služby v různých zemích EU výrazně liší. Například spravování běžného účtu je v některých zemích zdarma a jinde stojí až 80 Euro ročně. Dále také velká část obyvatel EU tvrdí, že přejít k jiné bance je velice složité a nedokáže ani jednoduše porovnat cenu nabízených služeb jednotlivých bank. Proto chce komisařka zjistit zda tato tvrzení jsou pravdivá a na základě toho nechce zakročit proti bankám zákonem, ale tyto banky vyjmenovat a veřejně zostudit².

7.1.1. Průzkumy bankovních poplatků

Na portálu bankovnipoplatky.com jsou uveřejněny různé analýzy a průzkumy ohledně bankovních poplatků. Mezi tradiční průzkumy patří volba nejabsurdnějšího bankovního poplatku jak z hlediska klientů tak i z hlediska bank.

Nejabsurdnější poplatek z hlediska bank byl vybrán na základě dotazu z jednotlivých bank. Bylo osloveno deset bank, které vždy podle svých názorů vybrali daný poplatek. V tomto průzkumu byla požádána o názor i Komerční banka, ale bohužel na dotaz nereagovala. Z Poštovní spořitelny odpovídal Marek Roll, který označil dva absurdní poplatky a to poplatek za internetbanking a dále výpis z účtu zaslaný elektronickou poštou. Za UniCredit Bank zvolil poplatek Tomáš Pavlík za rozměnění peněz. Tiskový mluvčí z mBank vybral jako nejabsurdnější poplatek za příchozí platby případně za vklad hotovosti na účet, ale také uvedl, že skoro veškeré poplatky jsou absurdní. Dále již dodal, že mBank nebude své klienty zatěžovat něčím podobným jako jsou bankovní poplatky. Ján Franek z družstevní záložny považuje za neúčelný poplatek za účetní položku, a to zejména poplatek u položky za připsaný úrok, který je nižší než výše tohoto poplatku. Kristýna Havligerová z České spořitelny označila poplatek za připsání úroku a jako druhý poplatek za neoprávněnou reklamaci. Zástupce GE Money Bank vybral poplatek za výpis

¹ www.cnb.cz

² www.bankovnipoplatky.com

z účtu zaslaný elektronickou cestou. Odpovědi z Volksbank a Raiffeisenbank jsou spíše obecné, neoznačují žádný poplatek, spíše zdůrazňují, že výše jednotlivých poplatků je oprávněná a odpovídá nákladům na ně vynaložených.

Z hlediska klientů jednotlivých bank, kteří volili banku s nejnižšími poplatky za rok 2006, banku s nejpřehlednějším sazebníkem za rok 2006, banku s nejsrozumitelnějšími obchodními podmínkami v roce 2006 a jako poslední kategorii banku s nejlepším servisem pro své klienty v roce 2006. V kategorii banka s nejnižšími poplatky v roce 2006 se umístila na první místě Poštovní spořitelna s 25 % podílem z veškerých hlasů. Tuto banku následovala Česká spořitelna s 24 % a na třetím místě se umístila eBanka s 16 %. Na posledních dvou místech, tzn. na patnáctém místě byla IC Banka, která nezískala žádné procento, stejně jako šestnáctá PPF Banka.

Tabulka č. 37

Banka s nejnižšími poplatky za rok 2006
(v %)

Pořadí	Název banky	podíl v %
1	Poštovní spořitelna	25
2	Česká spořitelna	24
3	eBanka	16
4	ČSOB	8
5	HVB bank	6
6	Komerční banka	5
15	IC Banka	0
16	PPF Banka	0

Zdroj: www.bankovnipoplatky.com

V kategorii banka s nejpřehlednějším sazebníkem za rok 2006 zvolili klienti Českou spořitelnu, která dosáhla 25 % podílu z celkových hlasů. Na druhém místě se 7 % odstupem, to jest 18 % umístila eBanka, kterou následovala se 14 % Poštovní spořitelna. Čtvrtou pozici zaujala Československá obchodní banka s 10 %. Pátou pozici obsadila se 7 % GE Money Bank. Na posledních dvou místech, jako v předchozí kategorii, to je na patnáctém místě PPF Banka s 0 % a 16 IC Banka také s 0%.

V anketě nejsrozumitelnější obchodní podmínky za rok 2006 vyhrála opět Česká spořitelna s 26 % z veškerých hlasů. Na druhém místě byla eBanka s 16 %, což poukazuje na značný odstup. S 13 % obsadila třetí pozici Poštovní spořitelna, kterou následovala s 9 % Československá obchodní banka. Jako pátou zvolili klienti GE Money bank, které dali 9 % hlasů. Na posledních místech opět zůstali IC banka a PPF banka s 0%.

Čtvrtou kategorií banka s nejlepším servisem pro své klienty za rok 2006 získala prvenství eBanka s 25 %. Těsně za ní s 24 % následovala Česká spořitelna. Velký odstup 14 % byl mezi druhou bankou a třetí Československou obchodní bankou, která dosáhla 10 % podílu. Čtvrtá pozice byla klienty přidělena Poštovní spořitelně také s 10 % a 7 % získala na pátém místě Komerční banka. Na posledních místech tradičně zůstali PPF Banka a IC Banka.

V celkovém hodnocení těchto čtyř kategorií získala prvenství Česká spořitelna (25%) s náskokem 6 % před druhou eBankou, která obdržela 19 % podíl z veškerých hlasů. Třetí pozici obsadila Poštovní spořitelna s 16 %. Další banky měly v tomto celkovém hodnocení méně jak 10 % z veškerých hlasů. S 9 % byla na čtvrtém místě Československá obchodní banka a pátá s 7 % UnicreditBank. I v celkovém hodnocení poslední příčky zaujaly PPF Banka a IC Banka.

Tabulka č. 38

Banka s nejpřehlednějším sazebníkem za rok 2006
(v %)

Pořadí	Název banky	Podíl
1	Česká spořitelna	25
2	eBanka	18
3	Poštovní spořitelna	14
4	ČSOB	10
5	GE Money Bank	7
6	HVB	7
7	Komerční banka	6
15	PPF Banka	0
16	IC Banka	0

Banka s nejsrozumitelnějšími obchodními podmínkami za rok 2006
(v %)

Pořadí	Název banky	Podíl
1	Česká spořitelna	26
2	eBanka	16
3	Poštovní spořitelna	13
4	ČSOB	9
5	GE Money Bank	9
6	HVB	7
7	Komerční banka	6
15	IC Banka	0
16	PPF Banka	0

Banka s nejlepším servisem pro klienty za rok 2006
(v %)

Pořadí	Název banky	Podíl
1	eBanka	25
2	Česká spořitelna	24
3	ČSOB	10
4	Poštovní spořitelna	10
5	Komerční banka	7
6	HVB	7
7	GE Money Bank	5
15	PPF Banka	0
16	IC Banka	0

Celkové vyhodnocení průzkumu za rok 2006
(v %)

Pořadí	Název banky	Podíl
1	Česká spořitelna	25
2	eBanka	19
3	Poštovní spořitelna	16
4	ČSOB	9
5	HVB	7
6	Komerční banka	6
7	GE Money bank	5
15	PPF Bank	0
16	IC Banka	0

Zdroj: www.bankovnipoplatky.com

Na základě průzkumu byly vybrány nejabsurdnější bankovní poplatky z hlediska jednotlivých klientů. Tato anketa se vyhláší pravidelně od roku 2005 a lidé mohou hlasovat na portálu www.bankovnipoplatky.com a dávat hlasy jednotlivým poplatkům. V roce 2005 byl zvolen jako nejabsurdnější poplatek za příchozí či odchozí platby, pro který hlasovalo více jak 81,20 % respondentů, na druhém místě se umístil poplatek za vedení účtu, který získal více jak 9,36 %. Z těchto čísel je patrné s jakým náskokem vyhrál první bankovní poplatek. Na třetím místě byl poplatek za správu zvýhodněného úročení s 9,45 %.

Tabulka č. 39

Nejabsurdnější poplatek za rok 2005
(v %)

Pořadí	Název poplatku	Podíl
1	Poplatek za příchozí platby či vklad na účet	81,20
2	Poplatek ze vedení účtu	9,36
3	Poplatek za správu úrokového zvýhodnění	9,45

Zdroj: bankovnipoplatky.com

V roce 2006 bylo pořadí následující. Jako vítězný poplatek byl zvolen poplatek za výběr platební kartou z vlastního bankomatu s 22,68 %. Dále následoval se značným odstupem poplatek za položku s 13,85 % a jako třetí s 13,11 % poplatek za vedení bankovního účtu. Čtvrté místo obsadil s 9,17 % poplatek za vedení kontokorentního účtu pokud klient není v mínusu. Pátou pozici zaujal poplatek za změnu údajů jako například změna občanského průkazu či adresy s 6,62 %.

Tabulka č. 40

Nejabsurdnější poplatek za rok 2006
(ukazatele v %)

Pořadí	Název poplatku	Podíl
1	Poplatek za výběr hotovosti platební kartou z vl. bankomatu	22,68
2	Poplatek za položku	13,85
3	Poplatek za vedení účtu	13,11
4	Poplatek za vedení kontokorentního účtu(pokud není klient v mínusu	9,17
5	Poplatek za změnu údajů (adresa, občanský průkaz)	6,62
6	Poplatek za neuskutečnění platby	5,80
7	Poplatek za vedení platební karty	5,05
8	Poplatek za stornování, změnu trvalého příkazu	4,39
15	Poplatky při založení účtu pro PO	0,49

Zdroj: www.bankovnipoplatky.com

Za rok 2007 vyhrál tuto anketu poplatek za nadměrný vklad na účet, pro který hlasovalo více jak 23,8 % dotázaných respondentů. Na druhém místě s 19, 15 % byl poplatek za vedení bankovního účtu. Třetí pozici získal poplatek za připsání úroků na účet s 13,78 %. Dále následují poplatky za zjištění zůstatku běžného účtu přes bankomat s 7,92 %, poplatek za výpis z běžného účtu poslaný elektronickou formou s 6,52 % a poplatek za položku s 4,93 %.

Tabulka č. 41

Nejabsurdnější poplatek za rok 2007
(ukazatele v %)

Pořadí	Název poplatku	Podíl
1	Poplatek za nadměrný vklad	23,80
2	Poplatek za vedení běžného účtu	19,15
3	Poplatek za připsání úroku	13,78
4	Poplatek za zjištění zůstatku přes bankomat	7,92
5	Poplatek za výpis z BÚ zaslaný elektronicky	6,52
6	Poplatek za položku	4,93
7	Poplatek za službu internetbanking	3,90

19	Poplatek za neoprávněnou reklamaci	0,66
20	Poplatek za vedení kreditního účtu	0,40

Zdroj: www.bankovnipoplatky.com

I přes to, že každý klient banky využívá jiných služeb a platí i jiné bankovní poplatky můžeme vytvořit tzv. typického klienta banky, který vychází z chování většiny klientů, využívajících jednotlivé bankovní služby. A tento typický klient využívá tyto služby v jednom měsíci. Jsou to výpis z účtu jednou za měsíc, tři příchozí platby, jeden vklad v hotovosti na přepážce. Dále odchozí platby, kde klient dává dva trvalé příkazy k úhradě, z toho jeden je zadán elektronicky do vlastní banky, a jeden podán na přepážce do cizí banky. Dále příkaz k úhradě 3 krát, a to jeden zadán na přepážce a dva elektronicky, z toho jeden do vlastní banky a druhý do cizí banky. Typický klient též 2 krát za rok změní trvalý příkaz. Následuje jeden výběr na přepážce a tři výběry z bankomatu, z toho jsou dva výběry z vlastního bankomatu a jeden z cizího. Během jednoho měsíce také klient uskuteční dvakrát platbu kartou u obchodníků a v poslední řadě využívá elektronické bankovníctví. Jednotlivé údaje vychází z informací, které poskytlo pět největších bank v České republice. Nemůžeme zde hovořit o tzv. průměrném klientovi, protože sestavení průměrného klienta je nemožné, vzhledem k tomu, že velké banky neposkytují informace o svých klientech, neboť jsou pro ně tyto údaje velmi citlivé a důležité.

Na základě těchto informací můžeme sestavit tabulku nákladů typického klienta jednotlivých bank k 18. 9. 2006. Kdy nejlevnější náklady na účet má klient u Waldviertler Spaarkasse von 1842, kde ho přijdou průměrné náklady na 153,7 Kč. Za touto bankou následuje Poštovní spořitelna, kdy náklady klienta činily 170 Kč, na třetím místě se umístila jen s minimálním odstupem PPF Banka s 171,3 Kč. S rozdílem 0,4 Kč tedy 171,7 Kč stojí klienta u Fio družstevní záložny zmíněné služby. Páté místo obsadila IC Banka, kde náklady jednoho zákazníka činí 176,2 Kč a 199 Kč u UniCreditbank. Následující banky mají náklady přes 200Kč. Na opačném konci pořadí se umístila GE Money Bank, kde náklady vzrostly na 307 Kč. Jako poslední a tudíž i nejdražší banka byla Citibank s 546 Kč.

Tabulka č. 42

Náklady za služby typického (průměrného) klienta k 18. 9 2006
(v Kč)

Pořadí	Název banky	Průměrné výdaje
1	Waldviertler Spaarkasse	153,7

2	Poštovní spořitelna	170,0
3	PPF Banka	171,3
4	FIO	171,7
5	IC Banka	176,2
6	Živnostenská banka	199,0
7	Česká spořitelna	199,5
8	BAWAG Bank	217,2
9	Ober bank - pobočka ČR	223,7
10	ČSOB	228,0
11	Volksbank	228,0
12	Raiffeisenbank	230,0
13	HVB	253,0
14	eBanka	254,9
15	Komerční banka	302,0
16	GE Money Bank	307,0
17	Citibank	546,0

Zdroj: bankovnipoplatky.com

7.1.2. Stanovení výše poplatku

Vzhledem k tomu, že se banky snaží vycházet svým klientům co nejvstřícněji, je pro banku při stanovování výše poplatku významným podnětem zejména důležitost daného produktu/služby pro klienta. Tj. zda se jedná o základní či klíčový produkt, který klient využije ke „každodenní“ potřebě. V tomto případě banka usiluje o to, aby takový produkt byl pro klienta cenově dostupný, kam patří například výběry z bankomatu či vedení běžného účtu. Nebo naopak zda se jedná o produkt nadstavbový využívaný méně, u kterého není pro klienta cena jediným a rozhodujícím kritériem pro využití. Banka se také rozhoduje podle zkušeností s danou klientelou. V obecné rovině potom výše bankovních poplatků také odráží:

- Interní náklady na provoz a zřízení konkrétní služby nebo náklady spojené s daným produktem
- Neméně důležitý je průzkum konkurence resp. tržní srovnání v oblasti stejných či obdobných produktů
- V případě náročných produktů je možné využít i expertní vyhodnocení daného poplatku (opět ve srovnání s konkurencí)
- Pokud by byla mezi bankou a její partnerskou společností uzavřena smlouva o poskytování produktu je samozřejmě nutné dodržovat a při poplatkové politice zohledňovat i takto smluvně ujednaná ustanovení¹

¹ www. Volksbank.cz

7.1.3. Vývoj poplatků za poslední roky

Z hlediska časového vývoje bankovních poplatků můžeme na začátku říci, že cena těchto poplatků se za poslední roky až tolik nezměnila. Jediný vývoj nastal v tom, že se zlevnilo telefonní nebo internetové bankovníctví, které je většinou součástí běžného účtu zdarma nebo za minimální poplatek. Z časového hlediska můžeme zjistit, že u většiny velkých bank došlo ke zrušení položky za vklad hotovosti na účet. Protože většina bank upřednostňuje internetové bankovníctví, tak z tohoto pohledu došlo ke snížení položek například za zadání trvalého příkazu přes tuto službu nebo zřízení či zrušení.

U Komerční banky za poslední tři roky nenastaly v sazebníku významné změny. Z časového hlediska došlo ke zlevnění telefonního bankovníctví z 55 Kč v roce 2006 na současných 39 Kč za měsíc. Dále došlo ke zlevnění výběru z vlastního bankomatu a to o jednu korunu na 5 Kč za jeden výběr, nepatrně se snížil poplatek za výběr z cizího bankomatu a to z 39 Kč za výběr na 35 Kč za jeden výběr. V poslední řadě došlo ke zlevnění internetového bankovníctví z 44 Kč v roce 2006 na 39 Kč v roce 2008.

Tabulka č. 43

Sazebník poplatků jednotlivých položek Komerční banky
(v Kč)

Poplatek	2006	2007	2008
Expresní linka	55	55	39
výpis z účtu	15	15	10
Výběr hotovosti z vlastního bankomatu	6	6	5
Výběr hotovosti z cizího bankomatu	39	39	35
Výběr hotovosti v zahraničí	1% min. 100	1% mi. 100	1% min. 100
Příkaz k úhradě - telef. bankovníctví	6	6	6
Příkaz k úhradě - internet. bankovníctví	3	3	4
Příkaz k úhradě- na pobočce	20	20	20
Položka vzniklá trvalým příkazem	4,5	4,5	4,5
Výběr hotovosti na přepážce do 10 000Kč	60	60	60
Vklad v hotovosti	zdarma	zdarma	zdarma
Internetové bankovníctví	44	44	39

Zdroj: sazebníky Komerční banky

U České spořitelny můžeme říci, že za poslední roky se výše jednotlivých bankovních poplatků skoro vůbec nezměnila. Došlo ke zlevnění výběru hotovosti na pobočce z 50 Kč v roce 2006 na 45 Kč v roce 2008. Jinak se cena produktů za poslední dva roky nezměnila a poplatky za jednotlivé služby či produkty zůstaly na stejné úrovni. Tuto skutečnost používá Česká spořitelna jako argument na obranu, při kritice ceny poplatku za služby.

Tabulka č. 44

Sazebník poplatků jednotlivých položek u České spořitelny
(v Kč)

Poplatek	2006	2007	2008
Telefonní bankovníctví	25	25	25
výpis z účtu	5	5	5
Výběr hotovosti z vlastního bankomatu	6	6	6
Výběr hotovosti z cizího bankomatu	25Kč + 0,5%	25 Kč + 0,5 %	25 + 0,5 %
Výběr hotovosti v zahraničí	100 + 0,5%	100 + 0,5 %	100 + 0,5 %
Příkaz k úhradě - telef. bankovníctví	2	3,5	3,5
Příkaz k úhradě - internet. bankovníctví	2	2	2
Příkaz k úhradě- na pobočce	45	45	45
Položka vzniklá trvalým příkazem	5	5	5
Výběr hotovosti na přepážce do 10 000Kč	50	45	45
Vklad v hotovosti	zdarma	zdarma	zdarma
Internetové bankovníctví	25	25	25

Zdroj: Česká spořitelna

U Československé obchodní banky v porovnání mezi roky 2006 a rokem 2008 došlo k nepatrným změnám, většinou se poplatky změnilly jen o několik korun. Některé zdražily a jiné naopak zlevnily. Asi nejvýraznější změnou můžeme říci je, že internetové bankovníctví není zatíženo žádným poplatkem a jako součástí účtu zdarma. Ve výsledném součtu zjistíme, že poplatky v roce 2006 činily celkem 229 Kč kdežto v roce 2008 224 Kč, což představuje pokles o 5 Kč, nebo-li pokles o zanedbatelnou částku.

Tabulka č. 45

Výše vybraných poplatků u ČSOB
(v Kč)

Poplatek	2006	2008
Telefonní bankovníctví	20	20
výpis z účtu	12	10
Výběr hotovosti z vlastního bankomatu	5	6
Výběr hotovosti z cizího bankomatu	25	30
Výběr hotovosti v zahraničí	80 + 0,5 %	80 + 0,5 %
Příkaz k úhradě - telef. bankovníctví	6	3
Příkaz k úhradě - internet. bankovníctví	3	3
Příkaz k úhradě- na pobočce	18	30
Položka vzniklá trvalým příkazem	6	6
Výběr hotovosti na přepážce do 10 000Kč	30	30
Vklad v hotovosti	4	6
Internetové bankovníctví	20	Zdarma

Zdroj: Sazebníky ČSOB

U Raiffeisenbank došlo k určitým změnám v cenách poplatků mezi roky 2006 a 2008. Mezi výrazné změny můžeme zařadit zlevnění výběru z cizího bankomatu v České republice, kdy v roce 2006 zaplatil klient 40 Kč, v roce 2008 pouze 19 Kč. Dále klient automaticky získává každý měsíc dva výběry z vlastního bankomatu zdarma. Naopak ke zdražení došlo u položky vkladu hotovosti na přepážce či položka vzniklá trvalým příkazem. Za telefonní a internetové bankovníctví banka stále účtuje stejnou cenu a to ve výši 35 korun za měsíc. Jestliže sečteme poplatky za rok 2006 získáme částku 348 Kč a v roce 2008 305,80 Kč, což představuje snížení o 42,2 Kč. Na základě tohoto výpočtu můžeme konstatovat, že výše uvedené služby banka za poslední dva roky zlevnila. Což můžeme z pohledu klientů vidět jako pozitivní jev, ale nic to nemění na tom, že za hranicemi klienti stejné banky neplatí žádné nebo minimální poplatky.

Tabulka č. 46

Výše vybraných poplatků u Raiffeisenbank
(v Kč)

Poplatek	2006	2008
Telefonní bankovníctví	35	35
výpis z účtu	19	10
Výběr hotovosti z vlastního bankomatu	5	2 zdarma, další 19Kč
Výběr hotovosti z cizího bankomatu	40	19
Výběr hotovosti v zahraničí	1% min. 125 Kč	100 + 0,5 %
Příkaz k úhradě - telef. bankovníctví	4	2,9
Příkaz k úhradě - internet. bankovníctví	3	2,9
Příkaz k úhradě- na pobočce	19	25
Položka vzniklá trvalým příkazem	5	6
Výběr hotovosti na přepážce do 10 000Kč	50	60
Vklad v hotovosti	8	10
Internetové bankovníctví	35	35

Zdroj: Sazebníky Raiffeisenbank

GE Money bank se řadí k těm bankám, které minimálně či skoro vůbec nezměnily své sazby za platební styk. Při srovnání let 2006 a 2008 zjistíme, že došlo k nepatrnému zlevnění služby internetové bankovníctví z 40 Kč za měsíc na 39 Kč za měsíc. Tyto ceny jsou naprosto shodné i pro telefonní bankovníctví. Rozdíl nastal též v položce u vkladu hotovosti na účet, kdy v roce 2006 se platila částka 60 Kč za každý vklad, kdežto v roce 2008 je první vklad na účet zdarma a každý další zpoplatněn částkou ve výši 60 Kč.

Tabulka č. 47

Výše vybraných poplatků u Ge Money Bank
(v Kč)

Poplatek	2006	2008
Telefonní bankovníctví	40	39
výpis z účtu	Zdarma	Zdarma
Výběr hotovosti z vlastního bankomatu	2 v měsíci zdarma	2 v měsíci zdarma
Výběr hotovosti z cizího bankomatu	35	35
Výběr hotovosti v zahraničí	0,5% + 100 Kč	0,5% + 100 Kč
Příkaz k úhradě - telef. bankovníctví	Zdarma	Zdarma
Příkaz k úhradě - internet. bankovníctví	Zdarma	Zdarma
Příkaz k úhradě- na pobočce	39	39
Položka vzniklá trvalým příkazem	Zdarma nebo 3 Kč	Zdarma nebo 3 ¹ Kč
Výběr hotovosti na přepážce do 10 000Kč	60	60
Vklad v hotovosti	6	1 zdarma, další 6 Kč
Internetové bankovníctví	40	39

Zdroj: Sazebníky banky

Zcela novou strategii nalezneme u mBank, která působí na českém bankovním trhu velice krátce. Tato banka bojuje s bankovními poplatky a pokud se podíváme do jejího sazebníků zjistíme, že je velmi jednoduchý a většina bankovních služeb je zdarma. Jen minimum služeb je zpoplatněno a to výpis z účtu zaslaný poštou stojí 25 Kč, v elektronické podobě je ovšem zdarma. Stejně také první 3 výběry z jakéhokoliv bankomatu nejsou zpoplatněny, ale každý další výběr stojí klienta 19 Kč. Zadání trvalého příkazu jakýmkoliv způsobem nabízí banka zdarma. Můžeme říci, že je to první banka, která výrazným způsobem bojuje proti bankovním poplatkům a nabízí většinu svých služeb zdarma nebo s minimálním poplatkem.

Tabulka č. 48

Výše vybraných poplatků u mBank
(v Kč)

Poplatek	2008
Telefonní bankovníctví	Zdarma
výpis z účtu	25/ elektronicky zdarma
Výběr hotovosti z vlastního bankomatu	První 3 zdarma pak 19Kč
Výběr hotovosti z cizího bankomatu	První 3 zdarma pak 19Kč
Výběr hotovosti v zahraničí	0
Příkaz k úhradě - telef. bankovníctví	0
Příkaz k úhradě - internet. bankovníctví	0

¹ Výše položky záleží na konkrétním typu osobního účtu

Příkaz k úhradě- na pobočce	0
Položka vzniklá trvalým příkazem	0
Výběr hotovosti na přepážce do 10 000Kč	není uvedeno
Vklad v hotovosti	není uvedeno
Internetové bankovníctví	zdarma

Zdroj: Sazebník mBank 2008

V současné době většina klientů u bank využívá tzv. bankovní balíčky, kde jejich cena je uvedena v sazebníku a další možnost získání určitých bankovních služeb zdarma. U většiny bank si může vybrat z celé řady balíčků, podle toho který padne danému klientovi na míru, a také, aby na bankovních poplatcích co nejvíce ušetřil. Hned na začátku můžeme říci, že tyto balíčky jsou mnohem levnější než kdyby klient využíval základní účet a za další ostatní služby platil zvlášť.

Komerční banka v roce 2008 nabízí stejně jako v roce 2006 Ideal konto a Perfekt konto. Ihned po otevření sazebníku této banky jsme upozorněni na to, že nejsou uplatňovány žádné skryté bankovní poplatky. Ideal Konto stálo v roce 2006 34 Kč, kde klient získal zdarma výpis z účtu, nebyly mu účtovány poplatky za položky a mohl si zřídit službu internet nebo telefonbanking za zvýhodněnou cenu. V roce 2008 stojí tento balíček 22 Kč, což představuje o 12 Kč zlevnění. K tomuto balíčku je také více služeb zdarma jako například jeden výběr z vlastního bankomatu, zřízení trvalého příkazu nebo SIPO zdarma do 3 měsíců od založení účtu a v neposlední řadě také bezplatné účetní položky. Ostatní služby musí klient zaplatit dle platného sazebníku. U Perfekt konta došlo ke zlevnění. Za tuto službu si banka účtovala v roce 2006 59 Kč, kdežto v roce 2008 je to již 49 Kč. Kde rozdíl představuje 10 Kč. Na druhou stranu musíme říci, že klient získá celou řadu služeb zdarma, které v roce 2006 nezískal. V současné době neplatí za dva výběry hotovosti z bankomatů Komerční banky, dále vedení účtu zdarma, zdarma jsou dva platební příkazy, telefonní nebo internetové bankovníctví (zákazník má zdarma pouze jednu službu), vydání a vedení platební karty zdarma a jako poslední zřízení trvalého příkazu nebo SIPO do 3 měsíce od založení účtu, příchozí a odchozí položky zdarma. Pokud toto srovnáme s rokem 2006, zjistíme že klienti získávají za méně peněz více služeb, což naznačuje příznivý vývoj poplatků pro klienty této banky.

U Československé obchodní banky jsou zařazeny mezi základní balíčky ČSOB Konto a ČSOB Aktiv konto. I u této banky nastalo zlevnění těchto služeb proti roku 2006. V roce 2006 bylo účtováno za ČSOB Konto 50 Kč za měsíc, kde klient banky obdržel zdarma výpis z účtu, platební kartu VISA a mohl zadat jeden příkaz k úhradě. Veškeré další služby

byly zpoplatněny. V současné době je cena konta 40 Kč, pokud zasílá banka výpis elektronickou podobou, pokud však poštou cena balíčku 50 Kč. K této službě proti roku 2006 přibyly zdarma dva výběry z bankomatu této banky, internetové bankovníctví a také zdarma 1 příchozí položka. Druhý zástupce balíčků se jmenuje ČSOB Aktiv konto, kde cenový rozdíl proti roku 2006 činí 70 Kč, nebo-li zlevnění o 70 %. Což jistě celá řada klientů ocení. Nastalo zlevnění ze 170 Kč za měsíc na současných 100 Kč. To není vše co tato služba skýtá, navíc zákazník získá 5 příchozích položek zdarma, pětkrát výběr z vlastního bankomatu zdarma, deset odchozích transakcí zadaných v elektronické podobě + veškerý přehled uskutečněných transakcí v elektronické podobě. Zdarma k tomuto účtu je poskytováno telefonní nebo internetové bankovníctví, zřízení trvalého příkazu k úhradě a v neposlední řadě elektronická karta VISA. Ve srovnání s rokem 2006 klient navíc obdrží jednu z forem elektronického bankovníctví, více položek zdarma, také výběrů z bankomatů, tím banka zkvalitňuje služby poskytované svým klientům. Zákazník pak platí minimálně za další služby poskytované bankou.

Ke standardní nabídce Raiffeisenbank patří Kompetkonto Start. Měsíční poplatek za tento účet činí 54 Kč, avšak od 1. 7. 2008 bude zvýšena cena na 69 Kč. Klient v tomto balíčku získá zdarma vedení účtu, čtvrtletní zasílání výpisu z běžného účtu, vydání a vedení platební karty VISA nebo MAESTRO, zřízení a vedení služeb přímého bankovníctví (na výběr má telefonní a internetové bankovníctví), dva výběry z vlastních bankomatů měsíčně zdarma. Podmínkou pro založení konta je minimální počáteční vklad ve výši 500 Kč a minimální zůstatek ve stejné výši. Druhým zástupcem této banky se jmenuje Kompletkonto Klasik. Měsíční paušální poplatek činí 99 Kč, ale od 1. 7. 2008 bude cena navýšena na 109 Kč. Jak už je zvykem zákazník získá určité služby zdarma. Jsou to vedení účtu, zřízení a vedení spořicího účtu, měsíční výpisy z běžného účtu zasílané pošlou, čtvrtletní výpisy ze spořicího účtu, vydání a vedení platební karty VISA nebo MAESTRO, vydání a vedení druhé karty stejného druhu, zřízení a vedení jedné ze služeb přímého bankovníctví a v neposlední řadě dva výběry z vlastních bankomatů. Stejnou podmínkou jako u Kompletkonta Start je minimální vklad a minimální zůstatek ve výši 500 Kč.

U Citibank došlo ke změně pouze u paušální částky za měsíc. Nutno podotknout, že Citibank si v současné době klient již nemůže zřídit, ale klienti, kteří toto konto mají nadále zůstává. Konto bylo možno zřídit do 1. října 2007. Pro nové klienty je místo toho zřízené Citikonto. Cena Citibank byla v roce 2006 250 Kč za měsíc nebo při průměrném měsíčním

zůstatku vyšším jak 100 000 Kč nebyl tento poplatek účtován. V roce 2008 činí částka 299 Kč nebo při průměrném měsíčním zůstatku vyšším jak 500 000 Kč není účtován.

Tabulka č. 49

Srovnání poplatků u účtu Citione za roky 2006 a 2008
(v Kč)

Poplatek	2006	2008
Vedení účtu při zůstatku do 100 000	250	299
Vedení účtu při zůstatku nad100 000	Zdarma	Zdarma
Výpisy zasílané poštou	Zdarma	Zdarma
Položka za příchozí platbu	Zdarma	Zdarma
Položka za odchozí platbu	6 + platební kanál	6+ platební kanál
Vklad hotovosti do 2 mil. Kč	18	18
Výběr z bankomatu v ČR	15	15
Výběr z bankomatu v zahraničí	100 Kč + 0,5 %	100 + 0,5 %
Telefonní bankovníctví	Zdarma	Zdarma
Internetové bankovníctví	Zdarma	Zdarma

Zdroj: Sazebníky Citibank

Mezi zástupce GE Money Bank byly vybrány účty Genius Active a Genius Active +. První zmíněný účet stojí klienta minimálně 119 Kč za měsíc, avšak může být tato částka odpuštěna při průměrném měsíčním zůstatku vyšším jak 500 000 Kč. Služba zahrnuje zdarma vedení běžného účtu, zasílání výpisu z účtu v elektronické podobě či poštou, vedení jedné ze služeb Internet Banka, Telefon Banka či Mobil Banka, dále jednu platební kartu Maesto nebo MasterCard. Zdarma je též zadání trvalého příkazu, položka vzniklá z trvalého příkazu, veškeré výběry z bankomatů GE Money Bank a jako poslední jeden vklad hotovosti na účet. Za konto Genius Active + zaplatí klient 169 Kč, nebo při průměrném měsíčním zůstatku vyšším jak 500 000 Kč není poplatek účtován. Klient získá zdarma podobné služby jako u Genius Active s tím rozdílem, že zde má zdarma zadání, změnu či zrušení trvalého příkazu k úhradě, položky vzniklé z příkazu k úhradě, veškeré výběry z bankomatu GE Money Bank a výběr hotovosti na přepážce. Zároveň musíme u této banky upozornit na skutečnost, že od 21. dubna 2008 dojde k určitým změnám v sazebníku cen a budou doplněny nové produkty. Dojde k zavedení nového dětského konta, zavedení konta Genius Gold, zrušení poplatků za 3. a následné výběr z bankomatu v měsíci, změna poplatku za složení hotovosti na BÚ. Hlavním důvodem změn jsou již zmíněné nové produkty též přispění lepší spokojenosti klientů a zároveň změna cen poplatků aby odpovídaly skutečným nákladům.

Tabulka č. 50

Výše poplatků za vedení účtu k 1. 2. 2008
(v Kč)

Název Konta	Průměrný měsíční zůstatek na účtě v Kč		
	do 249 999,99	Od 250 000 - 499 999,99	Nad 500 000
Genius Active	119	zdarma	zdarma
Genius Active +	169	169	zdarma
Genius	79	79	79
Genius Student	zdarma	zdarma	zdarma

Zdroj: Sazebníky GE Money Bank

Z hlediska průkopníků a nejpříznivějších podmínek bankovních poplatků je v současné době na trhu mBank. Tato banka je členem skupiny Commerzbank, která sídlí v Německu a také podle toho účtuje poplatky klientům. Banka nabízí dva druhy kont, které se nazývají mKonto a spořicí účet eMax konto. Bankovní poplatky u těchto účtů jsou minimální, spíše můžeme říci že nulové. Zdarma je vedení bankovního účtu, zřízení, zrušení trvalého příkazu, položky vzniklé z těchto příkazů, telefonní a internetové bankovníctví a celá řada dalších služeb. Banka také nerozeznává zda vybíráme kartou z jejího nebo cizího bankomatu, u všech výběrů účtuje shodnou sumu a to 0 Kč. Ze základních poplatků jsou účtovány až každý čtvrtý výběr z jakéhokoliv bankomatu a to za 19 Kč. Můžeme říci, že z hlediska účtovaných poplatků je tato banka nejlevnější, a bude zajímavé sledovat ostatní banky zda zavedou něco podobného pro stávající klienty či nikoliv nebo zda klienti zůstanou u svých vysokých bankovních poplatků. Z určitého úhlu pohledu to také bude záviset na tom, zda klienti budou rušit své účty u velkých bank a přecházet k této bance.

Na protest vysokým bankovním poplatkům byl na serveru bankovnípoplatky.com vyhlášen den protestu proti těmto poplatkům na 28. února, a tím pádem klienti neuskutečňovali žádné platby, které jsou zatíženy bankovními poplatky.

7.2. Německo

Stejně jak tomu je v České republice, tak v Německu získávají klienti jednotlivých bank k balíčkům různé služby zdarma. Hned na začátku můžeme říci, že těchto služeb je podstatně více než v České republice.

Mezi velké německé banky patří Post bank. Tato banka nabízí pro své klienty v roce 2008 dva základní účty, které se jmenují Giro Konto a Giro Extra plus. U giro konta je

vedení účtu zdarma, pokud klient posílá do banky měsíčně více jak 1 250 Euro. Pokud posílá na účet méně než tuto částku, pak je účet zpoplatněn výši 5,90 Euro za měsíc. Musíme podotknout, že do částky 1 250 Euro se nezahrnují peněžní vklady. Pokud si klient zřídí toto konto, tak získává většinu služeb k účtu zdarma. Za výběr z bankomatu neplatí pokud se jedná o bankomat celého koncernu Post Bank v rámci celé EU. Za výběry mimo země Evropské unie zaplatíme 1,85 % z vybírané sumy, nejméně však 5 Euro. K účtu klient obdrží samozřejmě zdarma platební kartu VISA ELECTRON, dále má neomezené zřizování, rušení, změnu trvalých příkazů k úhradě, či SIPO. Veškeré příchozí a odchozí platby jsou také zdarma. Výpisy z účtu doručované zákazníkovi poštou nejsou zpoplatněny stejně jako zasílané v elektronické podobě. Konto zahrnuje telefonické a internetové bankovníctví, které je osvobozeno od veškerých poplatků. Klient má možnost také nechat si vystavit zdarma druhou kartu ke svému účtu pro své blízké. Při srovnání tohoto konta v roce 2006 a v roce 2008, zjistíme že podmínky pro konto jsou naprosto stejné a nedošlo v průběhu dvou let k žádnému zdražování poplatků. Ba naopak zlevnil se výběr z bankomatu v zemích mimo EU o 0,15 % z vybírané částky. Druhým zástupcem je Giro extra plus konto. Toto konto je vedeno zdarma, pokud klient měsíčně posílá částku na účet ve výši 3 000 Euro. V případě, že by byla částka nižší než těchto 3 000 Euro, je zaúčtován poplatek ve výši 9 Euro. V tomto balíčku získává klient stejné služby zdarma jako u již zmíněného Giro konto, ale navíc má nárok na Gold VISA Card. Velmi zajímavou nabídku tvoří konto Giro start, které pro mladé lidi do 26 let je úplně osvobozeno od veškerých poplatků, i v tom případě pokud klient posílá na účet měsíčně méně jak 1 250 Euro. V případě zákazníka staršího 26 let, je konto zpoplatněno částkou 5 Euro za jeden měsíc. Ale jak už bývá zvykem u tohoto druhu účtu, v případě kdy klient pošle za jeden měsíc částku 1 250 Euro, osvobozuje ho banka od poplatku za vedení účtu a je zdarma. Základním prostředkem placení je platební karta, která je po dobu jednoho roku zdarma, v následujících letech se účtuje částka ve výši 5 Euro. Mezi služby, které klient získá zdarma patří výpis z účtu v elektronické podobě, zřízení, zrušení, změna trvalého příkazu, položky vzniklé z příchozích, ochozích plateb, výběry z bankomatů v rámci celého koncernu v zemích EU. Zažádá-li si klient o zasílání výpisu z účtu poštou zaplatí za každý výpis částku 0,55 Euro. 6 Euro účtuje banka za vydání druhé karty k účtu. V porovnání sazeb u účtů v roce 2006 a v roce 2008, dojdeme k závěru, že poplatky se žádným způsobem nezměnily a zůstávají i po dvou letech stejné. Naopak spíše zjistíme, že jsou majiteli účtu poskytovány stále lepší služby pro jeho spokojenost.

U Deutsche Bank jsou vybrány též dva druhy účtů a to Aktiv konto a Plus konto. První zmíněné Aktiv konto zahrnuje měsíční poplatek ve výši 4,49 Euro v roce 2008, a v roce 2006 se vybírala stejná částka za vedení a to 4,49 Euro. Jestliže někdo z rodinných příslušníků či rodinných příbuzných, manželka či děti zřídí tuto službu, je poplatek pro všechny členy rodiny snížen o polovinu tedy na 2,24 Euro. Zákazník obdrží zdarma například tyto služby, veškeré bankovní převody, platební kartu VISA, veškeré výpisy z účtu, jak v elektronické podobě tak zasílané poštou a v poslední řadě nejsou účtovány příchozí ochozí platby a ani z nich vzniklé položky, telefonní bankovníctví, internetové bankovníctví. Naopak na požádání je vydána druhá VISA karta za 0,84 Euro měsíčně. Pro klienty mladší 18 let odpouští banka tento poplatek. Je zde i možnost získat na přání Gold kartu za částku 6,83 Euro za měsíc. Za zřízení trvalého příkazu zaplatíme částku 1,5 Euro. Druhý zástupce účtu této banky se nazývá Plus Konto, u kterého činí měsíční poplatek za vedení účtu ve výši 7,99 Euro. Jak je již tradicí u této banky, pro rodinné příslušníky je sleva opět ve výši 50 % tedy na částku 3,99 Euro za měsíc. Majitel účtu získává zdarma veškeré služby jako u Aktiv konta, ale navíc druhou kartu VISA, neplatí za zřízení trvalého příkazu. Dále veškeré výběry z bankomatů Deutsche Bank a její dceřinných společností, trvalé příkazy k úhradě, příkazy k inkasu, telefonní a internetové bankovníctví, zřízení a vystavení šekové knížky. Zdarma zablokování karty při ztrátě. Pokud požádá o vydání Gold VISA karty bude mu naúčtováno 6,83 Euro měsíčně. Tento balíček v sobě skrývá další služby v podobě nutného zdravotního ošetření v zahraničí, nutné informace v oblasti cestování a také základní cestovní pojištění. I u tohoto konta nedošlo od roku 2006 k žádnému zdražení a poplatky se účtují ve stejné výši.

Dalším vybraným zástupcem je Dresdner bank, tato banka je řazena k velkým bankám v Německu. Ve srovnání s rokem 2006 jsou ceny v sazebníku za jednotlivé účty stejné jako v letošním i v roce 2008. Tedy nedošlo k žádnému zvyšování poplatků. Mezi základní produkty banky patří bankovní balíčky s názvem Privat konto basis a komplet konto. První zmíněné stojí měsíčně 2,75 Euro, ale pokud se na účet posílá měsíčně více jak 650 Eur, neplatí se za vedení účtu nic. Zdarma jsou výběry z bankomatů v rámci celé bankovní skupiny, veškeré položky vzniklé z příchozích a ochozích transakcí, spořicí program, vydání a vedení karty MaesroCard, k tomu zdarma druhá vydaná karta, neomezené množství příkazů k úhradě, převodů, zasílání výpisů z účtu, on – line bankovníctví a jako poslední zjišťování aktuálních zůstatků pomocí on – line produktů. Druhé zmíněné konto se nazývá Komplet konto, které je zatíženo poplatkem ve výši 7,50 Euro, pokud zůstatek na veškerých účtech u této banky činí méně než 10 000 Euro, nebo 5 ,00 Euro v případě, že

klient má vyšší zůstatek jak 10 000 Euro. Výše tohoto zůstatku se počítá ze všech účtů klienta u banky, to znamená i s součtem z termínovaného účtu, spořicího účtu, spořicího plánu, fondů této banky a v neposlední řadě z geld konta. Také následuje celá řada služeb zdarma jako výběry z bankomatu, příkazy k úhradě, výpisy z účtu a mnoho dalších. Je zde jedno omezení a to v počtu bankovních položek, kde prvních 30 položek v měsíci není účtováno a každá další je zpoplatněna částkou ve výši 0,15 Euro. U této banky je nejnižší hranice měsíčního vkladu na účet, aby nebyl zatížen měsíčním poplatkem za vedení a činí to pouhých 650 Euro.

Mezi střední německé banky je řazena DAB bank. Banka nabízí ve svém standardu různé druhy giro účtů, a na základě nabídky byly vybrány dva druhy a to girokonto a platin girokonto. Za vedení girokonta v roce 2008 se platí 4 Euro za měsíc, v případě zasílání částky vyšší jak 1 000 Euro v měsíci, je tento poplatek odpuštěn. Mezi služby, které nejsou zpoplatněny patří převody k úhradě přes internetové bankovníctví, příkaz k úhradě podaný na pobočce, zřízení příkazu k úhradě, vystavení a používání první platební karty VISA, výběry z vlastních bankomatů v rámci celé EU. Výběry mimo skupinu této banky a dceřiných společností zaplatí 4 Euro za každý výběr a pokud to bude mimo EU tak 6 Euro. Služby zpoplatněné účtu jsou trvalý příkaz k úhradě za 8 Euro, další vydaná karta ke kontu 5 Euro a příkaz k úhradě podaný po telefonu na pobočku za 2 Eura. U platin girokonta stanovila banka základní poplatek ve výši 8 Euro za měsíc, ale jak již bývá zvykem, při částce zasílané měsíčně na toto konto vyšší jak 2 000 Euro, neplatí se za vedení nic. Konto zahrnuje větší část služeb zdarma než u výše zmíněného účtu. Jediné co je zatíženo bankovním poplatkem je výběr z cizího bankomatu v rámci EU za 4 Eura a výběr mimo EU za 6 Euro. Musíme také říci, že banka se snaží přizpůsobovat jednotlivé druhy účtů tak, aby maximálně vyhovovali konkrétním klientům, a také zřizuje i další doplňkové služby. Pokud má klient účet u banky získává zvýhodněnou cenu na určité druhy pojištění a další produkty této banky a dceřinných společností.

Tabulka č. 51

Výše poplatků v roce 2008 u vybraných bank
(v Eurech)

Poplatek	Dresdner Bank	Post bank	Deutschebank	DAB bank
	Privat Konto	Giro Konto	Aktiv konto	Giro Konto
Obnos ¹	650	1250	1500	1000
Vedení účtu	0	0	0	0
Platební karta	0	0	0	0
Výběr z bankomatu	0	0	0	0
Výběr v zahraničí (mimo EU)	6	1,85% z částky	5	6
Příkaz k úhradě	0	0	0	0
Výpis z účtu	0	0	0	0

Zdroj: Sazebníky bank

7.2.1. Hodnocení

U bank v Německu můžeme vidět, že banky neúčtují svým klientům žádné poplatky, a když už nějaké účtují tak jsou to většinou minimální částky. Můžeme také říci, že většina bankovních domů poskytuje účty, které maximálně vyhovují jejich klientům. Velkou výhodou pro zákazníky je, že pokud posílají svou výplatu nebo určitý obnos finančních prostředků na vlastní účet, získávají vedení a další služby zdarma. Konkrétní výše této částky záleží na typu konta a banky, kde například u Dresdner bank je tato částka 650 Euro, Postbank 1250 Euro. Nutno také říci, že průměrná hrubá mzda v Německu za rok 2007 činila 3 507² Euro. Lidé kteří pracují v pojišťovnictví nebo v obchodě dosáhli za rok 2007 průměrnou hrubou mzdu 3 436 Euro. Proto většina majitelů účtu získává služby zdarma. Některé banky dále dávají zvýhodnění ceny pro rodiny a blízké, což způsobuje atraktivitu účtů. Klienti bank se nemusí bát, že budou zatíženy vysokými bankovními poplatky. Na rozdíl od Německa v České republice je jen několik bank, které zvýhodňují klienty při zaslání určité výše obnosu na účet. Jsou to eBanka a GE Money bank. Pokud u eBanky máme měsíční obrat více jak 20 000 Kč, nebo obrat 15 000Kč a spotřební úvěr v minimální hodnotě 50 000 Kč, nebo třetí možnost obrat 15 000 Kč a 400 000 hypoteční úvěr získá klient určité výhody v placení poplatků a dostane některé služby zdarma. U GE Money bank se výše poplatků odvíjí od zůstatku na běžném účtu, a to při zůstatku pod 249 999,99 Kč zaplatí klient 119 Kč za aktiv konto, při zůstatku 250 000 – 499 999,99 má toto konto zdarma i taktéž při zůstatku nad 500 000 Kč. S tím jsou spojeny dále zdarma

¹ minimální hodnota měsíčního vkladu pro získání vedení účtu zdarma

² www.destatis.de

výběry z bankomatů a další služby. Musíme také říci, že hrubá mzda za 4. čtvrtletí v roce 2007 činila 23 435¹ Kč.

Tabulka č. 52

Přehled průměrné hrubé mzdy v Německu za rok 2007
(v Eurech)

Odvětví	Muži	Ženy	Celkem
Služby	3702	2793	3436
Průmysl	3766	2900	3613
Textilní průmysl	2978	2090	2649
Letecká přeprava	5557	3313	4643

Zdroj: Statistický úřad v Německu

Tabulka č. 53

Vývoj čisté průměrné mzdy
v Německu
(v Eurech)

Rok	Měsíční mzda
2002	2816
2003	2902
2004	2967
2005	3024
2006	3077

Zdroj: Německý statistický úřad

Celkové hodnocení

V obou zemích jak v České republice tak v Německu je univerzální bankovní systém. Proto by měla být poplatková politika v těchto zemích podobná. Ale hned na začátku zjistíme, že jsou zde výrazné rozdíly. V Německu, je většinou vedení účtu a další úkony s tím spojené vázané na určitou výši měsíčního vkladu. Začíná to na částce 650 Euro u základních účtů až 2 000 Euro u účtů s rozšířenými službami. Kde velká většina získá tyto služby zdarma. Kdežto v České republice existuje jen několik málo bank, které nabízejí zvýhodněné sazby za určité měsíční vklady či obraty. Jinak je klient vystaven veškerým poplatkům, které musí zaplatit, a ve většině případů to nejsou malé částky. Jako jediná banka bez poplatků v České republice se jmenuje mBank, kterou můžeme označit za průkopníka v této oblasti.

¹ www.czso.cz

8. Informovanost klientů o struktuře poplatků

8.1. Česká republika

O informovanosti klientů od bank se velmi často hovoří již od roku 2005, kdy začaly vznikat určité dokumenty jak vylepšit postavení klientů u bank. Na přípravě jednotlivých dokumentů se podílelo určitým způsobem jak Ministerstvo financí České republiky, Česká národní banka, ale také i Česká bankovní asociace.

Mezi dokumenty, které vznikly ke konci roku 2005 a 2006 patří poziční dokument Ministerstva financí České republiky. Tento dokument ukazuje pouze názor MF ČR na postavení klientů bank v ČR a v souladu s programovým prohlášením vlády definuje návrhy na jednotlivé změny. Dokument vyhodnocuje situaci v bankovním sektoru a navrhuje určitá opatření, které by vedly ke zlepšení postavení klientů bank, získávání kvalitnějších informací, lepší srovnatelnost, přehlednost těchto informací a v neposlední řadě snížení bariéry přechodu z jedné banky do druhé. Z hlediska srovnatelnosti jednotlivých informací navrhuje tento dokument jednotnou terminologii ceníků, tak aby banky používaly pro stejné operace stejné pojmy, což by umožňovalo rychlejší srovnání cen služeb. Proto MF ČR navrhuje, aby Česká bankovní asociace vytvořila jednotnou terminologii, kterou by měla schválit ČNB. Základní překážkou srovnání je nedostatek informací na jednom místě, proto by chtělo ministerstvo, aby banky předávaly své ceníky ČNB, která by je dále zveřejňovala na svých stránkách. Z hlediska času dokument navrhuje informovat klienty o změnách v sazebníku minimálně jeden měsíc dopředu, ne jen několik dní předem. V současné době z tohoto dokumentu platí, že banky informují své klienty více jak jeden měsíc předem před zvýšením cen.

8.1.1. Kodex České bankovní asociace

V roce 2005 vznikl Etický kodex České bankovní asociace (ČBA) 19/2005, který byl aktualizován v červenci roku 2007. Kodex se zabývá chováním mezi klienty bank a samotnými bankami. Kodex obsahuje rozšířenou úpravu vzájemných vztahů těchto dvou skupin subjektů, s důrazem na přesné vymezení práv klientů. Kodex byl připraven ve spolupráci stálých orgánů a odborných komisí ČBA. Obsah tohoto dokumentu byl odsouhlasen Prezidiem ČBA, a proto také tvůrci tohoto kodexu vyzvaly všechny banky,

aby se k tomuto kodexu přihlásily a rozhodnutí veřejně deklarovaly. Kodex je rozdělen na několik částí, první část tvoří preambule, následuje úvod, práva klientů ve vztahu k bankám, obchodní podmínky, informace o vedení účtu a prováděných službách, ceny a oznamování jejich změn, zacházení s informacemi o klientovi a také práva bank ve vztahu ke klientovi. Součástí kodexu je tiskopis pro banky pro přihlášení k tomuto dokumentu.

Kodex začíná preambulí, kde banky sdružené v České bankovní asociaci považují důkladnou péči o svého klienta za jeden z nejdůležitějších bodů jejich obchodní strategie, a proto vytváří banky takové aktivity, aby dosáhly maximální spokojenosti svého klienta. Dále můžeme říci, že dobrá banka je hlavně spolehlivá banka. Být takovou bankou znamená udržovat vůči svým zákazníkům vysoký standard, na který se může klient kdykoliv spolehnout. Jsou zde jasně daná pravidla, jakým způsobem může banka navázat kontakt mezi bankou a klientem, jakým způsobem udržovat vztahy i případné ukončení vzájemných vztahů. Dále kodex uvádí jednotlivé rozmanitosti klientů a rozdílnosti v povaze vztahů mezi bankou a klientem. Proto by banka měla bez ohledu na druh klienta vystupovat vždy jako profesionál v jednání s klienty. ČBA je přesvědčena, že tento standard může určitým způsobem přispět k lepší informovanosti klientů o jejich právech, která také budou využívat. Účinnost standardu nabyla v roce 2006 a každé dva roky bude ČBA provádět vyhodnocení, zda banky, které se k tomuto kodexu zavázaly, dodržují pravidla.

V úvodu definuje kodex pojem klient, kde jako klient je označen zákazník banky, který je fyzickou osobou, jež do vztahu s bankou nevstupuje za účelem či v souvislosti s uskutečňováním podnikatelských aktivit¹. Dokument uvádí, jakými právními normami jsou vztahy mezi klienty a bankami ošetřeny, jako například zákon č. 513/1990 Sb., 40/1964 Sb. v občanském zákoníku, 229/2002 Sb., 101/2000 Sb., a řadou dalších zákonů. Podle zákona č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy, nesmí banka ve svých propagačních předmětech uvádět nepravdivé informace, které by mohly klienta uvést v omyl.

Banky musí vhodným způsobem informovat své klienty, pokud dojde ke změně všeobecných podmínek, a to v dostatečném předstihu, aby klient mohl určitým způsobem reagovat na tuto změnu. Lhůta, která je stanovena, činí minimálně 30 dní.

Kodex zahrnuje část s názvem ceny a oznamování jejich změn, kde klient má právo na informace o změně cen jednotlivých produktů nebo služby, pokud je stávajícím klientem nebo pokud se rozmyšlí o ujednání smluvního vztahu s bankou o novém produktu.

¹ Kodex ČBA 19/2005

V případě, se klient rozhodne nevyužít nabízenou službu či produkt nekoupit nemůže z toho pro něj vyplývat žádná sankce, omezení či budoucí omezení u služeb, které v současné době klient využívá. Dále má klient právo na to, aby při uzavírání smlouvy s bankou dostal ke smlouvě část nebo výňatek z aktuálního platného sazebníku, který se vztahuje k dané službě či produktu. Klient má právo na získání platného sazebníku v plné verzi základních služeb, které daná banka poskytuje, či mít možnost nahlédnout do platného sazebníku na jakékoliv pobočce banky nebo na internetových stránkách banky. Banka o jednotlivých možnostech, kde lze kompletní sazebník získat, musí informovat průběžně své klienty. V případě, že klient si není zcela jist, že jednotlivým informacím v sazebníku rozumí, má možnost a právo požádat na jakékoliv bankovní pobočce pracovníka o vysvětlení dané ceny. Počínaje přistoupením ke kodexu ČBA udržuje banka databázi svých sazebníků a na podnět klienta musí poskytnout informace o sazebníku, který platil v daném roce. Buď mu pošle v elektronické podobě platný sazebník, nebo klient může nahlédnout do sazebníku na pobočce. Banky informují své klienty v dostatečném předstihu o změně cen, nejméně však 30 dní před účinností dané změny, aby zákazník měl dostatečný prostor reagovat na změnu sazebníku a zvážit celou situaci. V poslední řadě má zákazník nárok na informace, které vysvětlují celkovou cenu konkrétní operace či produktu, není-li to pro něj dostatečně vysvětlující z aktuálního sazebníku.

Standart se zabývá právy banky ve vztahu ke klientovi, kdy může banka požadovat platné doklady, naopak kdy banka může zrušit klientovy účet, zjišťovat informace o ručitelovi, právo na informace o bonitě klientovi a řadu dalších informací.

Tabulka č. 54

Seznam bank, které přistoupily ke standardu ČBA č. 19/2005
(Kodex chování mezi bankami a klienty)

Název banky	Přistoupení ke Kodexu	Implementován od
Raiffeisenbank a. s.	v lednu 2006	1.4.2006
Hypoteční banka, a. s.	v lednu 2006	31.1.2006
Česká spořitelna, a. s.	v lednu 2006	1.12.2006
IC Banka, a. s.	v lednu 2006	1.7.2006
Wüstenrot stavební spořitelna	v lednu 2006	1.10.2006
HYPO stavební spořitelna	v únoru 2006	1.1.2007
Českomoravská záruční a rozvojová banka	v únoru 2006	30.6.2006
Waldviertler Sparkasse von 1842	v únoru 2006	30.6.2006
Komerční banka, a. s.	v březnu 2006	1.6.2006
HVB Bank Czech Republic, a. s.	v dubnu 2006	15.4.2006
Citibank, a. s.	v dubnu 2006	30.6.2006

Živnostenská banka	v květnu 2006	1.5.2006
Ober bank AG	v červnu 2006	1.9.2006
ČSOB	v červnu 2006	1.10.2006
Stavební spořitelna ČS	v srpnu 2006	1.7.2007
GE Money Bank, a. s.	v září 2006	1.1.2007
BAWAG Bank, CZ a. s.	v říjnu 2006	1.7.2007
Volksbank CZ, a. s.	v prosinci 2007	31.10.2008

Zdroj: Česká bankovní asociace

Volksbank přistoupila ke kodexu v prosinci roku 2007, protože cílem banky je poskytovat jednotlivým klientům pravdivé a přesné informace v přehledné a srozumitelné formě, kde tento cíl se plně shoduje s kodexem ČBA. Banka průběžně realizuje opatření, která umožní klientovi lépe porozumět službám nebo servisu banky. Příprava na praktickou aplikaci kodexu bude mít za následek úpravu struktury webových stránek, reklamních letáčků a přehlednější sazebník banky na internetu. Avšak můžeme říci, že banka řadu podmínek splňuje již nyní.

8.1.2. Informovanost klientů ze strany jednotlivých bank

Klienti Československé obchodní banky jsou informováni o změnách ceny prostřednictvím výpisu z účtu, kde ve spodní části výpisu je napsáno, že se mění obchodní podmínky, a je tam uvedeno datum ke kterému budou platit nové sazebníky. Klientům jsou sděleny tyto informace minimálně 30 dní dopředu. Klient může na jakékoliv pobočce nahlédnout do aktuálního sazebníku. Pokud požádá zaměstnance o kopii, tak obdrží požadovanou kopii sazebníku. Má možnost nahlédnout do sazebníku na www stránkách banky či získat informace na infolince banky.

V případě nového klienta při zakládání účtu není ceník součástí smlouvy, pokud však klient požádá o to, aby byl aktuální sazebník daného produktu součástí smlouvy, bude tento sazebník přidán ke smlouvě.

Komerční banka upozorňuje své klienty o změnách v sazebníku prostřednictvím výpisu z účtu, kde sděluje zákazníkům, ke kterému konkrétnímu datumu se mění obchodní podmínky banky. Dále je zde napsáno, kde můžeme získat seznam aktuálních podmínek. Jako u Československé obchodní banky najdeme veškeré podmínky na každé pobočce, kde jsou k nahlédnutí, na infolince nebo na www stránkách dané banky. Banka se zavázala, že bude informovat klienty minimálně s 30 denním předstihem, avšak v praxi to bývá

minimálně 2 měsíce. Tato doba závisí na konkrétní pobočce, protože každá pobočka si smí lhůtu stanovit sama, avšak ne méně jak již zmíněných 30 dnů.

Při zřízení nového produktu není automaticky ceník přidáván ke smlouvě. Na podnět klienta, který pořádá daného pracovníka, aby aktuální ceník byl přiložen ke smlouvě, kterou podepisuje, tak tím pádem se stává součástí smlouvy.

Česká spořitelna je jedna z bank, která se zavázala dodržovat standard 19/2005 od České bankovní asociace, ale vydala vlastní kodex České spořitelny, který platí od roku 2006. Tímto vlastním kodexem ještě více zkvalitňuje služby pro své klienty. Kodex České spořitelny slouží pouze pro klienty této banky, kde záměrem je umožnit klientům, aby předem věděli, jaké kvalitní služby mohou dostat, aby ještě lépe rozuměli bankovním službám a v neposlední řadě, aby mohli používat produkty ČS ke své plné spokojenosti. Tento dokument analyzuje využívání základních bankovních služeb jako jsou platební karty, platební styk, vkladové účty, základní typy běžných účtů a také úvěrů. Kodex se nezabývá speciálními produkty jako jsou např. hypoteční úvěry, pojištění či cenné papíry. Dokument vznikl dne 1.1.2006 a platí do té doby, dokud není nahrazen novější verzí. Na přípravě dokumentu se podílely spotřebitelské organizace, Ministerstvo financí ČR, dozorové orgány a zástupci Parlamentu ČR.

Do základních pravidel vztahů ke klientům patří čestnost a profesionalita, srozumitelná komunikace, informace poskytnuté předem, zájmy klientů na prvním místě, požadavky na identifikaci, nejlepší přístup ke službám, informování o změnách, pozitivní řešení problémů a ochrana osobních údajů.

V případě rozhodnutí zákazníka o využívání jakéhokoliv produktu ČS, se banka zavázala sdělit potencionálnímu zákazníkovi veškeré obchodní podmínky, které se na tento produkt vztahují. Obchodní podmínky jsou definovány tak, aby vyhovovaly jak klientovi, tak bance, kde jsou přesně definovaná práva a povinnosti. Součástí podmínek, je také informace jakým způsobem bude banka informovat o změnách obchodních podmínek a to v dostatečném předstihu. Veškeré obchodní podmínky jsou k dispozici na všech obchodních místech, na infolince banky a na www stránkách.

V oblasti bankovních poplatků zaměstnanec banky vysvětlí klientovi veškeré podmínky a ceny jednotlivých služeb, než požádá o podepsání smlouvy na daný produkt. Dojde-li ke změně poplatků, uveřejňuje banka informaci o tomto záměru na svých www stránkách a ve všech výpisech z účtů s minimálním předstihem 60 dnů. Změnu banka uveřejňuje několika způsoby, jak již bylo zmíněno pomocí svých www stránek, nejčastěji však formou přitisku na výpisech z účtů, dále v letáčku Infoplus u písemných výpisů, v letácích České

spořitelny, formou informačního e-mailu (např. u Bonus programu), formou SMS, prostřednictvím ATM (v bankomatech), na pobočkách a linkách finanční skupiny České spořitelny. Zaměstnanci velice rádi vysvětlí dopady změn cen v ceníku na konkrétní produkt. Banka vysvětlí cenové srovnání při používání produktu v pobočce a prostřednictvím služeb přímého bankovníctví jako může být např. internet či telefonbanking. V neposlední řadě je cena bankovního balíčku tvořena tak, aby byla cena vždy výhodnější než při používání jednotlivých služeb samostatně. Plné znění všech vydaných sazebníků od roku 2005 je možno naleznout na www stránkách. V případě, že se vlastník produktu rozhodne zrušit produkt v důsledku zvýšení jeho ceny, provede zrušení banka zdarma bez sankcí.

Při uzavírání smlouvy není sazebník ani jeho výňatek součástí smlouvy, ale klient je seznámen ústní formou o jednotlivých sazbách daných produktů.

Mezi zajímavosti patří také to, že Česká spořitelna má vlastního ombudsmana, na kterého se může obrátit jakýkoliv klient v případě, že je nespokojen s řešením reklamace či stížnosti, kterou podával. Ombudsmanem ČS je v současné době Ing. Jitka Jakubcová, MSc.

U Raiffeisenbank není lhůta pro oznámení změn přesně daná, ale při poslední změně ceníku byly klienti informováni s předstihem 3 – 4 měsíců, prostřednictvím výpisů z účtu a www stránek banky. Klienti získají platný sazebník na každé pobočce této banky, ale i na infolince banky a www stránkách. Při podepisování smlouvy s klientem jsou součástí smlouvy všeobecné podmínky, a měl by být také aktuální sazebník. Pokud však klient požádá o to, aby byl celý platný ceník vytištěn a přiložen ke smlouvě, banka to velice ochotně udělá. Raiffeisenbank se také zavázala ke kodexu ČBA.

eBanka informuje své klienty trochu jinak než ostatní banky. Protože ovládání účtů u této banky je v elektronické podobě, tudíž jsou klienti informováni prostřednictvím zaslání zprávy do jejich schránky, kam je také automaticky zaslán nový sazebník s datem od kdy bude platit. Banka zasílá tyto zprávy nejpozději 5 pracovních dnů před změnou, ale většinou je to s měsíčním předstihem. Při podpisu smlouvy u banky, zákazník automaticky podepisuje dokument, ve kterém stojí, že banka má právo na změnu cen. Sazebník není součástí smlouvy, ale zákazník je ústní formou seznámen s jednotlivými cenami. Pokud si však bude pořádat aby byl ceník přiložen ke smlouvě, banka mu náležitě vyhoví.

Citibank bank sděluje klientům změnu v sazebníku prostřednictvím jednotlivých výpisů z účtu, kde také uvádí k jakému datu bude docházet ke změně. Dále ve výpisu nalezneme, kde můžeme nalézt platný sazebník. Jako u většiny bank sazebníky jsou na www stránkách

a samozřejmě na všech pobočkách banky. Informace o změně banka sděluje v předchozím výpisu z účtu, aby dodržela lhůtu, ke které se zavázala v bankovním kodexu, tedy 30 dní. V následujícím výpisu budou již účtovány nové ceny.

Při podepsání nové smlouvy není sazebník součástí smlouvy ani na požádání klienta.

Volksbank informuje své klienty o změně sazebníku vždy minimálně s 30 denním předstihem (k této lhůtě se zavázali mimo jiné přistoupením ke standardu České bankovní asociace) a to prostřednictvím internetových stránek a prostřednictvím informace na výpis z účtu. Sazebník Volksbank je k dispozici k nahlédnutí ve všech obchodních místech a zároveň na internetové stránce banky. Při uzavírání smlouvy není sazebník součástí této smlouvy, kterou klient podepisuje.

8.1.3. Změny v sazebnících

U Volksbank dochází k pravidelné aktualizaci sazebníku vždy na přelomu roku. V průběhu roku jsou postupně zapracovávány nové produkty banky formou jednotlivých dodatků. Nicméně v případě nutnosti je možné přistoupit k úpravě sazebníku i v průběhu roku.

Česká spořitelna provádí změny v sazebníku nepravidelně. Změny závisí například na změnách úrokových sazeb, které mění Česká národní banka, při změně jednotlivých produktů nebo také při zavádění nového produktu. Ke změnám sazebníku nemusí v průběhu roku dojít, ale také se může změnit třeba třikrát i více.

U Komerční banky není stanovena pevná lhůta pro změnu sazebníku. Změna je spojena vždy s nějakým produktem, vyhláškou nebo novým produktem. Při zavádění nového produktu, který je dosazen do sazebníku dochází k automatické změně sazebníků. Další důvody pro změny sazebníku jsou například nové ceny plateb do zahraničí.

Československá obchodní banka má v současné době platný sazebník od 28. 2. 2008, který bude změněn k 1. 5. 2008. Na ceny produktů působí trh, vnější vlivy a díky těmto faktorům dochází ke změnám v sazebníku.

Raiffeisenbank má v současné době platný sazebník od 1. 2. 2008 a na nejbližší dobu neplánuje žádnou změnu. K následné změně sazebníku dojde zhruba za půl roku, kdy od 1. 7. 2008 budou platit nové podmínky. Změny jsou podle potřeby banky, kdy ke změně dojde například při zavedení nového produktu, či změně úrokových sazeb.

Zde můžeme říci, že neexistuje žádná pevná lhůta či periodika, ke které by jednotlivé banky měnily své sazebníky. Vždy to záleží na potřebách jednotlivé banky a na celkovém bankovním trhu.

8.1.4. Finanční arbitř

Na základě harmonizace právního řádu České republiky a práva Evropské unie byla na základě zákona č. 229/2002 Sb. zřízena činnost finančního arbitra od 1. ledna 2003. Tento zákon se vztahuje na rozhodování jednotlivých sporů mezi klienty a institucemi, které provádí převod peněžních prostředků. Pokud však výše převedené částky nepřesáhne hodnotu 50 000 Euro. Pro výkon arbitra platí principy, které jsou: řízení je zahajováno na návrh klienta převádějící instituce, za řízení klienti nic neplatí a jako poslední princip je, že arbitř pomáhá klientům při podávání návrhů.

Instituce při šetření finančním arbitrem jsou povinni podle zákona vykazovat součinnost, kde pro porušení součinnosti mohou být sankcionováni do výše 1 000 000 Kč.

Arbitř a jeho zástupce jsou voleni na dobu pěti let a to Poslaneckou sněmovnou České republiky, na základě návrhu České národní banky, sdružení na ochranu spotřebitelů a bankami. Veškeré náklady na finančního arbitra nese Česká národní banka. Do 1. ledna 2008 vykonával funkci finančního arbitra pan JUDr. Ing. Otakar Schlosseberger. Od 2. ledna 2008 byl usnesením č. 45/2007 zvolen Parlamentem ČR pan Dr. Ing. František Klufa.

Do činnosti finančního arbitra nespádají podmínky vedení běžného účtu, stavební spoření také poplatky u jednotlivých bank a stížnosti na zaměstnance bank.

Úřad finančního arbitra je součástí bankovního prostředí. Jeho existence napomáhá tomu, že bankovní instituce volí již způsob jak maximálně vyhovět požadavkům svých klientů. Můžeme říci, že v budoucnu se bude ještě více zlepšovat ochrana spotřebitele v oblasti bankovního sektoru.

Zákon na ochranu spotřebitele

V začátku roku 2008 byl vydán nový zákon na ochranu spotřebitele č. 36/2008 Sb., který se týká ochrany spotřebitele v rámci bankovního sektoru. Tento zákon obsahuje novely zákonů č. 634/1992 Sb., č. 40/1995 Sb., č. 513/1991 Sb., č. 156/200 Sb., č. 6/1993

Sb. Jak je patrné zákon obsahuje celou řadu novel. Hlavní novely upřesňují a zpřísňují podmínky proti nekalým obchodním praktikám. Za nekalou praktiku považuje použití nepravých údajů, pravých údajů, které mohou vést klienta následně v omyl a řadu dalších. Dále upřesňuje agresivní praktiky, kdy jejich přesný výčet nalezneme v příloze tohoto zákona, například nabádání dětí prostřednictvím reklamy na koupi výrobku, zboží či služby.

Průzkum bankovních služeb

Průzkum provedla v roce 2006 společnost STEM MARK, a. s. pro Ministerstvo financí České republiky, kde zkoumala bankovní služby. Cílovou skupinu výzkumu tvořila dospělá populace, která vlastní účet. Celkem bylo 742 respondentů. Z výzkumu je patrné, že 64 % dotázaných občanů by si přálo mít ceník jako součásti smlouvy, 28 % spíše ano jako součástí smlouvy, 7 % respondentů spíše ne a 1 % určitě ne. Z toho vyplývá, že 92 % respondentů chce mít ceník bankovních služeb jako součást smlouvy. V průzkumu z hlediska orientovanosti klientů v sazebníku vyplývá, že 47 % dotázaných se orientuje v sazebníku, 31 % dotázaných se neorientuje a zbylých 22 % nikdy nevidělo sazebník banky. Součástí výzkumu byla otázka, zda klienti mají dostatek informací o změnách v bankovním sazebníku. Informovanost o změnách v sazebníku je podle klientů nízká. Pouze necelá třetina dotázaných se domnívá, že jsou částečně informováni o změnách v ceníku. Kde na otázku, máte dostatek informací o změnách v sazebníku odpovídali takto : 23 % spíše ano, 9 % určitě ano, 38 % spíše ne a 30 % určitě ne. Mezi další otázky patřila, zda by klienti uvítali možnost jednoduše srovnat bankovní poplatky. Zde 84 % odpovědělo že ano a zbylých 16 % ne¹. Z celkového průzkumu vyplývá, že klienti se většinou v ceníkách neorientují a nejsou ani dostatečně informováni o změnách cen.

Hodnocení

Klienti českých bank jsou ve většině případech upozorněni na změnu v obchodních podmínkách prostřednictvím výpisu z účtu, kde je uvedeno ke kterému konkrétnímu datumu dochází ke změně. Lhůtu 30 dnů, ke které se většina bank zavázala dodržují, ale musíme říci, že u řady bank je lhůta delší jak těchto 30 dní, někdy i 3 – 4 měsíce dopředu,

¹ www.mfcr.cz

což dává klientovi možnost důkladně prostudovat nové podmínky. Při uzavírání smlouvy jen několik málo bank dává sazebník jako součást smlouvy a to většinou jen na požádání. Toto platí u Komerční banky a ČSOB či Raiffeisenbank

8.2. Německo

U německé banky DAB se informují klienti odlišným způsobem než v České republice. Klient je informován na základě zaslání nového sazebníku na jeho e-mailovou adresu a to v podobě dokumentu pdf. Další způsob jakým jsou klienti této banky informováni je pomocí měsíčních výpisů z účtů, kde jsou upozorněni na změnu cen jednotlivých služeb. Veškeré sazebníky klient nalezne na www stránkách dané banky, jsou mu též sděleny na infolince banky, ale již zmíněný způsob zaslání na e-mail. Při uzavírání smlouvy pracovník dané banky vysvětlí klientovy veškeré podmínky a upozorní ho na veškeré poplatky a zároveň přidá ceník služeb ke smlouvě.

Německá Dresdner bank informuje své klienty o změně obchodních podmínek podobným způsobem jako DAB bank. Klienti dostanou upozornění na změnu cen s dostatečně dlouhým časovým předstihem do jejich e-mailové schránky, dále jsou na to pravidelně upozorňováni ve výpisech z účtu. Aktuální platný sazebník nalezneme na každé pobočce banky a též na stránkách www výše uvedené banky. Pokud bude mít klient určité otázky, či nesrovnalosti v sazebníku, může se obrátit na infolinku dané banky, či požádat o vysvětlení na jakékoliv pobočce. Pracovníci velice ochotně pomůžou klientovi. Při uzavírání nové smlouvy s klientem, seznámí klienta daný pracovník s veškerými podmínkami a cenami daného produktu. Následně platný sazebník je přiložen ke smlouvě. Musíme zde ale říci, že u této banky nedochází často ke změně sazebníku, kdy poslední změna byla před rokem 2006.

Deutsche bank patří mezi banky, které zas tak často nemění své obchodní podmínky a ceny jednotlivých služeb. Poslední změna cen proběhla na konci roku 2005. Od té doby platí klienti za služby stejné ceny. V případě, že dochází ke změně cen, jsou klienti upozorněni na tuto skutečnost prostřednictvím měsíčních výpisů z bankovního účtu, dále je jim zasílán nový sazebník na e-mail, a v neposlední řadě možnost prohlédnutí sazebníku na www stránkách příslušné banky. Při sjednávání smlouvy dochází pouze k ústnímu upozornění na jednotlivé ceny služeb, sazebník není součástí smlouvy. Pokud si zákazník otevře konto přes internet, je mu zaslán aktuální ceník.

Banka Bayern Landesbank sděluje informace o změně obchodních podmínek svým klientům nejčastěji formou sdělení ve výpise z účtu, dále uveřejňuje informaci na svých stránkách a v neposlední řadě prostřednictvím bankomatů této banky. Specifikum této banky je zasílání zvláštního dopisu, kde jsou tyto změny uvedeny. Klient je upozorněn na tuto změnu s minimálním předstihem 6 týdnů, aby měl dostatečný čas na prostudování nových podmínek. V případě nového klienta a podepisování smlouvy informuje zaměstnanec klienta o výši ústně.

Německá Post bank, Commerzbank a DZ bank zveřejňuje platné sazebníky na svých www stránkách. Pod každým druhem konta nalezneme ceny služeb, které jsou klientovi účtovány, nebo naopak které služby získá zdarma při zasílání určitého obnosu na účet. Tímto způsobem klient okamžitě a přehledně ví, co bude platit. Odpadá tak složité hledání v několikastránkovém dokumentu a možnosti přehlednutí určité položky, která je zpoplatněna. Na žádost zákazníka mu banka zašle v elektronické podobě sazebník, nebo v případě návštěvy pobočky ochotně vytiskne platné znění. V případě změny cen dochází k upozornění přes měsíční výpisy z účtů a údaji ke kterému dni dochází ke změně cen.

Celkové hodnocení

Závěrem můžeme říci, že klienti v obou zemích jsou obdobným způsobem informováni o změnách obchodních podmínek. Banky využívají nejčastěji sdělení v měsíčních výpisech z účtů. Rozdíl nastává v tom, že v Německu je nový sazebník zaslán v čas na e-mail, kdežto v České republice jsou na to lidé upozorněni a musí ceník najít na www stránkách nebo požádat o něj na pobočce. Banky se chovají obdobě při podepisování smluv, kde ČR není sazebník většinou součástí smlouvy, kdežto v Německu jsou na ceny upozorněny ústní formou. Na druhou stranu v Německu je jen minimum služeb zpoplatněno. Tím pádem se klienti nemusí bát, že pokud přehlednou určitý řádek, či položku v sazebníku, nebudou muset řešit či pátrat za co jim je konkrétní částka účtována.

9. Závěr

Při porovnávání bankovního systému v České republice a Německa musíme vycházet z toho, že v minulosti neexistovala možnost srovnávání bankovních systémů v obou zemích. Na českém kapitálovém trhu došlo k působení více kapitálových struktur až po restrukturalizaci a následném vytvoření nových typů bankovních soustav. Vstupem České republiky do EU byla legislativa v bankovníctví sblížena s ostatními členskými zeměmi, tak aby podmínky v zemích byly srovnatelné.

V obou zemích převládá bankovníctví univerzálního charakteru, ale hned na první pohled zjistíme, že v Německu působí mnohem více bankovních institucí, které se specializují na různé druhy obchodů. Mezi rozdílné znaky můžeme zahrnout i to, že v Německu působí čtyři spolky, ve kterých jsou soustředěny jednotlivé banky, které daný spolek podporuje.

Z pohledu čistých poplatků a provizí k zisku z finanční činnosti můžeme říci, že průměrná hodnota tohoto ukazatele za rok 2006 činila 28,17 %, kdežto v roce 2005 29,2 %, což nám ukazuje, že dochází k mírnému meziročnímu snížení tohoto ukazatele. To je výhodné zejména z hlediska klientů bank. Ještě můžeme konstatovat, že ukazatel poměru čistých poplatků a provizí k zisku z finanční činnosti poklesl meziročně u většiny analyzovaných bank. Největší poměr ukazatele zaznamenala Komerční banka, kde výše činila v roce 2006 35,2 %, kdežto v roce 2005 37,27 %, což je téměř 2,5 % snížení. Mezi banky s vysokým poměrem patří HVB Bank, která dosáhla hodnoty v roce 2006 34,7 % což je výrazně nad celkovým průměrem. Musíme konstatovat, že banka zaznamenala meziroční pokles 4,8 % u tohoto poměru, kde v roce 2005 byla hodnota 39,5 %. Na druhé straně mezi banky s hodnotou nižší než byl celoroční průměr lze zařadit Československou obchodní banku s 26,12 % a BAWAG Bank s 20,36 %. Můžeme říci, že čisté poplatky a provize se podílí na zisku z finanční činnosti v rozmezí 35 – 20 %. Z hlediska nákladů a výnosů z platebního styku k poměru čistým poplatkům a provizím, jsou hodnoty zcela rozdílné. Záleží na konkrétních činnostech a operacích banky, dále následují ceny jednotlivých produktů. Nejvyšší hodnotu poměru dosáhla Česká spořitelna s 63 %, následně IC Banka s 57,29 % a BAWAG Bank s 40,8 %, Raiffeisenbank 36,05 %. Naopak nejnižší poměr měla GE Money Bank 10,5 %.

V Německu výše poměru čistých poplatků a provizí k zisku z finanční činnosti dosahuje zhruba stejné úrovně jako v České republice, tzn. zhruba kolem 30 %. Zde již nenastává u

všech bank meziroční pokles, u některých bank ukazatel klesl u jiných naopak vzrostl. Nejvyšší hodnotu za rok 2006 zaznamenala Dresdner bank 34 % , naopak nejnižšího poměru dosáhla Bayern Landesbank s 17,3 %. V podílu zisku z platebního styku k čistým poplatkům a provizím vidíme meziroční pokles u všech analyzovaných bank, kde to znamená, že jednotlivé banky snižují ceny jednotlivých bankovních produktů. Hodnota se pohybovala kolem 10 %. Nejvyšší procentní podíl měla DZ bank s 11,5 % a nejnižší Dresdner bank 9,22 %.

V tomto ukazateli nastává největší rozdíl mezi bankami v České republice a Německu. V České republice je hodnota i 60 %, kdežto v Německu jen něco málo přes deset procent. V tomto ohledu by měly české banky své bankovní poplatky za platební styk snížit, ale jak je patrné z předchozích let, tak snižování cen jde bankám velice pomalu.

Porovnání bank z hlediska významných ukazatelů v České republice první pozice většinou obsadily Česká spořitelna, Československá obchodní banka a Komerční banka. Tyto banky jsou řazeny mezi velké banky. Podíl těchto bank na celkové bilanční sumě sektoru činil v roce 2006 54,3%, podíl čistého zisku na zisku celého sektoru 66,66 %, u počtu zaměstnanců více jak 67,78 %. Toto nám ukazuje, jak jsou velké banky na bankovním trhu silné.

Při srovnání jednotlivých bankovních produktů, které banky v obou zemích nabízejí, zjistíme, že rozsah nabízených služeb je v podstatě stejný. Určitý rozdíl můžeme vidět v tom, že v Německu lze bankovní účet zřídit přímo pomocí internetu bez návštěvy pobočky či osobního bankéře, kdežto v České republice tato možnost v současné době jde pouze ING Bank.

Za nejabsurdnější účtovaný poplatek z hlediska bank, které určovali jednotliví zástupci konkrétních institucí, se nejčastěji objevoval poplatek u položky za připsaný úrok, poplatek za výpis zasláný v elektronické podobě a poplatek za příchozí platby. Z hlediska klientů, kteří hlasovali na internetovém portálu byl za rok 2005 vybrán poplatek za příchozí platby či vklad na účet, v roce 2006 poplatek za výběr hotovosti platební kartou z vlastního bankomatu banky, v posledním roce 2007 poplatek za nadměrný vklad, který následuje poplatek za vedení účtu. Z tohoto průzkumu je patrné, že nejvíce klientům vadí poplatky za vedení účtu u banky. Z jiného úhlu pohledu, kde hlasovali klienti jednotlivých bank, zvolili v roce 2006 banku s nejpřehlednějším sazebníkem Českou spořitelnu, banka s nejsrozumitelnějšími obchodními podmínkami též Českou spořitelnu. Banka s nejlepším servisem pro své klienty byla vybrána jako nejlepší eBanka v roce 2006. Ocenění banky

s nejnižšími bankovními poplatky získala Poštovní spořitelna. Z těchto čtyř dílčích průzkumů získala celkové prvenství Česká spořitelna, kterou následovala eBanka.

Z hlediska výše konkrétních poplatků za bankovní služby České republiky bylo zjištěno, že u českých bank se výše ceny od rok 2006 žádným významným způsobem nezměnila. Změny nastaly pouze u snížení ceny za internetové a telefonní bankovníctví. V Německu můžeme vidět, že banky jak v roce 2006 tak v roce 2008 neúčtují svým klientům žádné nebo minimální bankovní poplatky. V případě účtování jednotlivých služeb, pokud je již nějaký člen rodiny klientem u příslušné banky, další člen získává automaticky zvýhodněné ceny. Můžeme konstatovat, že většina bankovních domů poskytuje účty v takové podobě, které maximálně vyhovují a přizpůsobují se potřebám klienta. Mezi hlavní výhody proti České republice patří, že pokud klient zašle určitou výši obnosu získá vedení účtu a dalších služeb zdarma. Výše je závislá od druhu banky, ale i typu účtu. Například u Dresner bank je tato částka 650 Euro, Postbank 1 205 Euro. K těmto číslům je nutno podotknout, že měsíční průměrná čistá mzda v Německu dosáhla za rok 2007 výše 3 507 Euro. Klient pak neplatí za výběry z vlastních bankomatů, za příchozí či odchodí platby, za výpisy z účtu a řadu dalších. V České republice jen několik málo bank poskytuje zvýhodněnou cenu pro své klienty při zasílání určitého obnosu, či kombinaci dvou různých produktů banky. Mezi tyto banky patří eBanka, při zasílání měsíčního obnosu více jak 20 000 Kč, nebo měsíční obrát 15 000 Kč na účtě + spotřební úvěr ve výši 50 000 Kč, získá klient zvýhodněné ceny bankovních poplatků. Druhou bankou je GE Money Bank, kde cena poplatků se odvíjí od výše zůstatku na účtě. Jako průkopníka můžeme v České republice označit mBanku, která nabízí většinu svých služeb zdarma, bez ohledu nad to jaký je aktuální zůstatek či měsíční zasílaná částka. Získáme například 3 výběry z bankomatu, vedení účtu, příkazy k úhradě a řadu další. Výsledkem je, že klient v České republice musí zaplatit veškeré poplatky, což většinou nejsou malé částky.

Klienti českých bank jsou na změny cen v sazebníku upozorněni nejčastěji přítiskem v bankovním výpise s konkrétním datem, ke kterému bude docházet ke změně. Jiné způsoby, které banky využívají jsou pomocí bankomatů a prostřednictvím www stránek banky. Na každé pobočce banky je možno nahlédnout do nových platných podmínek. Ke změnám v sazebníku nejčastěji dochází při zavádění nového produktu, či při změnách úrokových sazeb nebo při změně cen plateb do zahraničí. K jednotlivým změnám dochází nepravidelně, a změna je plně v režii příslušné banky. Záleží pouze na bance, kdy a jakým způsobem změní své podmínky. Lhůtu 30 dnů, ke které se většina bank zavázala v kodexu České bankovní asociace dodržují, ale řada bank tuto lhůtu výrazně prodlužuje, například

Česká spořitelna informuje své klienty o změně s předstihem 60 dní, Raiffeisenbank s předstihem 3 – 4 měsíců. Při uzavírání smlouvy nového produktu banky, sazebník většinou není automaticky součástí smlouvy. Na požádání klienta však u Komerční banky, Československé obchodní banky a Raiffeisenbank je platný sazebník přidán ke smlouvě. U České spořitelny pracovník klientovi vysvětlí veškeré podmínky a ústně seznámí s poplatky za daný produkt. Naopak u CitiBank není sazebník součástí smlouvy ani na požádání klienta. V Německu jsou klienti informováni o změnách obdobným způsobem jako v České republice. Zde nejčastěji využívají sdělení ve výpisech z účtu. Rozdíl nastává v tom, že v Německu je nový sazebník zaslán klientovi přímo na jeho e-mail, což v České republice ještě není zavedeno. Na cenu produktů jsou klienti upozorněni ústní formou, ale na druhou stranu nutno říci, že většinu služeb má klient zdarma a pouze za minimum služeb se platí.

Podle mého názoru banky působící na českém kapitálovém trhu se musí snažit zlepšovat kvalitu svých poskytovaných služeb, aby dosáhly podobné kvality jako v Německu. Následně by měly podporovat telefonní a internetové bankovníctví tím, že tyto služby osvobodí od bankovních poplatků a zabezpečí legislativně před zneužitím, protože stále velké množství klientů této službě nedůvěřuje na základě špatných dřívějších zkušeností. U mBanky, která má většinu svých služeb od poplatků osvobozených, lze očekávat, že budou klienti ve větším množství odcházet od svých bank, takže i ostatní banky působící na kapitálovém trhu budou tyto poplatky snižovat, nebo úplně vymazávat ze svých sazebníků. Tímto by se české banky výrazně přiblížily svým německým sousedům a klienti českých bank by následně získaly podobné podmínky pro vedení účtu jako v Německu. V Německu banky poskytují klientům komplexní služby od otevření účtu přes platební karty, pojištění, termínované vklady a řadu dalších. Tím se kompenzují jednotlivé položky poplatků z různých služeb, takže se nemusí přistupovat k zavádění poplatků z platebního styku. Touto kompenzací však žádným způsobem nedochází ke snížení zisku.

Domnívám se tedy, že pokud by byl zaveden obdobný způsob komplexních služeb u bank působících v ČR, mohlo by dojít ke snížení poplatků a nedocházelo by ke snížení zisku bank. Klienti bank by tuto věc rádi přivítali.

České banky by nadále měly vzdělávat své zaměstnance, aby dokázaly dobře informovat a získávat klienty, pro pomoc při zavádění nových produktů na trh, zvyšovat kvalitu osobního bankéře a tím se přibližovat k situacím těchto pracovníků v ostatních bankách v Německu.

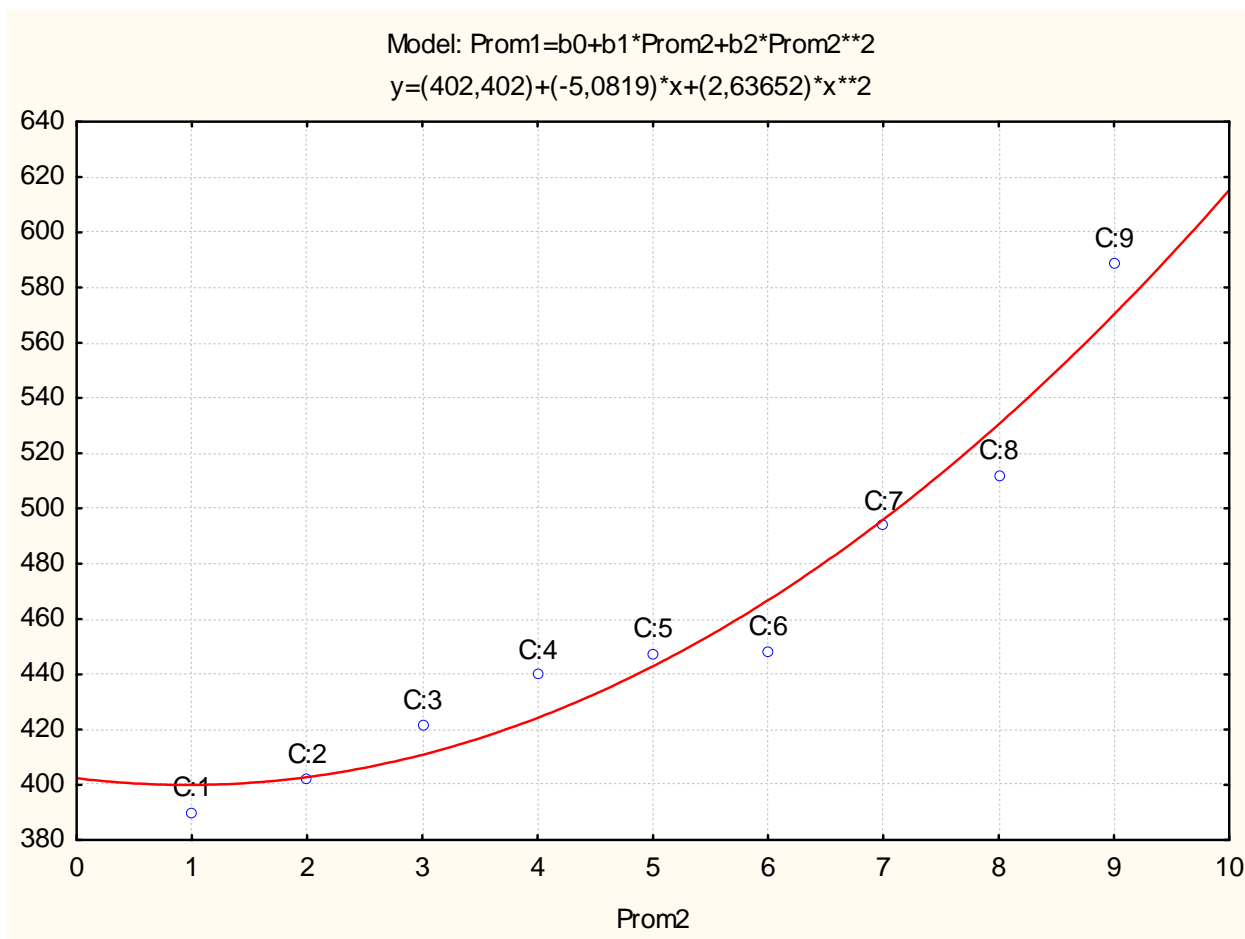
10. Přílohy

Příloha č. 1 Seznam bank

1. ABN AMRO Bank N.V.
2. BANCO Populare Česká republika, a. s.
3. Bank of Tokyo-Mitsubishi UFJ (Holland) N.V. Pratur Branch, organizační složka
4. BRE Bank S.A., organizační složka podniku
5. BAWAG Bank CZ a.s.
6. CALYON S.A., organizační složka
7. Citibank Europe plc, organizační složka
8. COMMERZBANK Aktiengesellschaft, pobočka Praha
9. Česká exportní banka, a. s.
10. Česká spořitelna, a. s.
11. Českomoravská stavební spořitelna, a. s.
12. Českomoravská záruční a rozvojová banka, a. s.
13. Československá obchodní banka, a. s.
14. Deutsche Bank Aktiengesellschaft Filiale Prag, organizační složka
15. eBanka, a.s.
16. Fortis Bank SA/NV, pobočka Česká republika
17. GE Money Bank, a. s.
18. HSBC Bank plc – pobočka Praha
19. HYPO stavební spořitelna, a. s.
20. Hypoteční banka, a. s.
21. ING Bank N.V.
22. J&T BANKA, a. s.
23. Komerční banka, a. s.
24. Modrá pyramida stavební spořitelna, a. s.
25. Oberbank AG, pobočka Česká republika
26. PPF banka a. s.
27. PRIVAT BANK AG der Raiffeisenlandesbank Oberösterreich, pobočka Česká republika
28. Raiffeisenbank a. s.
29. Raiffeisenbank im Stifland eG pobočka Cheb, odštěpný závod

30. Raiffeisen stavební spořitelna a. s.
31. Stavební spořitelna České spořitelny, a. s.
32. UniCredit Bank Czech Republic, a. s.
33. Volksbank CZ, a. s.
34. Všeobecná úvěrová banka a. s. , pobočka Praha
35. Waldviertler Sparkasse von 1842 AG
36. Wüstenrot hypoteční banka a. s.
37. Wüstenrot – stavební spořitelna a. s.

Příloha č. 2 Kvadratický trend

kde prom2 = jednotlivé roky

11. Seznam použité literatury

1. Polouček, S.: *Bankovníctví*. Praha: C.H.Beck, 2006 716 s. ISBN 80-7179-462-7
2. Dvořák, P.: *Bankovníctví pro klienty a bankéře*. 3. přepracované a rozšířené vydání. Praha: LINDE. 2005 681 s. ISBN 80-7201-515-x
3. Revenda, Z.: *Centrální bankovníctví*. 2. rozšířené vydání. Praha: Management Press. 2001. 782 s. ISBN 80-7261-051-1
4. Revenda, Z.: *Peněžní ekonomie a bankovníctví*, Praha: Management Press. 2000. 627 s. ISBN 80-7261-132-1
5. Polidar, V.: *Management Bank a bankovních obchodů*. 2. upravené vydání. Praha: Ekopress. 1999. 450 s. ISBN 80-86119-11-4
6. Salzmann, R.: *Bankovníctví jednotného vnitřního trhu Evropské unie*, Praha: LINDE. 1997. 516 s. ISBN 80-7201-052-2

Zákony

7. Zákon č. 123/2007 Sb. O pravidlech obezřetného podnikání bank, spořitelních a úvěrových družstev a obchodníků s cennými papíry
8. Zákon č. 70/2006 Sb. O změnách zákona s přijetím zákona o provádění mezinárodních sankcí
9. Zákon č. 6/1993 Sb. O České národní bance
10. Zákon č. 36/2008 Sb., O ochraně spotřebitele
11. Zákon č. 57/2006 Sb. O změně zákonů v souvislosti ve sjednocení dohledu nad finančním trhem
12. Standard České bankovní asociace č. 19/2007, Kodex chování mezi bankami a klienty
13. Kodex České spořitelny 2006, Kodex bankovních služeb České spořitelny pro soukromou klientelu

Výroční zprávy

14. Výroční zpráva České spořitelny za rok 2006
15. Výroční zpráva Komerční banky za rok 2006
16. Výroční zpráva Československé obchodní banky za rok 2006

17. Výroční zpráva GE Money Bank za rok 2006
18. Výroční zpráva HVB Bank za rok 2006
19. Výroční zpráva BAWAG Bank za rok 2006
20. Výroční zpráva VOLKSBANK za rok 2006
21. Výroční zpráva eBanka za rok 2006
22. Výroční zpráva Raiffeisenbank za rok 2006
23. Výroční zpráva CitiBank za rok 2006
24. Výroční zpráva IC Bank za rok 2006
25. Sazebníky vybraných bank za rok 2008 a rok 2006

Internet

www.cnb.cz

www.czech-ba.cz

www.czso.cz

www.bankovnipoplatky.com

www.mfcr.cz

www.mpo.cz

[www.jednotlivých bank](http://www.jednotlivychbank.cz)

Německo

26. *Statistisches Jahrbuch 2007 für die Bundesrepublik Deutschland*, 742 s.

27. www.bundesbank.de

28. www.destatis.de

29. www.dsgv.de

30. www.voeb.de

31. www.bvr.de

32. www.bdb.de

33. [www.jednotlivých bank](http://www.jednotlivychbank.de)

34. Výroční zpráva Dresdnerbank za rok 2006

35. Výroční zpráva Commerzbank za rok 2006

36. Výroční zpráva DZ bank za rok 2006

37. Výroční zpráva DAB bank za rok 2006
38. Výroční zpráva Neelmeyer bank za rok 2006
39. Výroční zpráva Deutsche Bank za rok 2006
40. Výroční zprávy ostatních bank za rok 2006
41. Sazebníky vybraných bank za rok 2008 a rok 2006